

378
1844

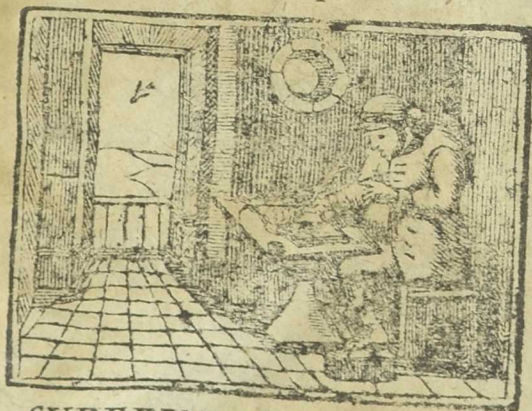
ÆSOPI

PHRYGIS,

ET ALIORUM FABULÆ,
quorum nomina sequens pagella
indicabit.

ELEGANTISSIMIS ICONIBUS
*in gratiam studiosæ juventutis
illustratæ.*

PLURIBUSQUE AUCTÆ,
& diligentius quàm antehac
emendatæ.
Cum indice locupletissimo.

SUPERIORUM PERMISSU.

Matriti : Apud D. Antonium Espinosa
Anno 1788.
Sumptibus Societatis.

1907

PHYSICS

LECTURE NOTES

BY

W. H. WATSON

PHYSICIAN

OF THE

UNIVERSITY OF CHICAGO

CHICAGO, ILL.

1907

FABULARUM,
 QUÆ IN HOC LIBRO
 CONTINENTUR
 INTERPRETES,
 ATQUE AUCTORES.

L Laurentius Valla.
 Gulielmus Gudanus.
 Hadrianus Barlandus.
 Gulielmus Hermanus.
 Rimicius.
 Angelus Policianus.
 Petrus Crinitus.
 Plinius Secundus Novocomensis.
 Aulus Gellius.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

LIBRARY

1892

1892

1892

1892

1892

1892

1892

1892

1892

1892

1892

1892

1892

1892

Æ S O P I

FABULATORIS VITA

A MAXIMO PLANUDE
composita , è Grego Latina
facta.

Rerum humanarum naturam persecuti sunt , & alii , & posteris tradiderunt : Æsopus verò videtur , non absque divino afflatu cùm moralem disciplinam attigisset , magno intervallo multos eorum superasse. Etenim neque deffiniendo , neque ratiocinando , neque ex historia , quam ante ipsius ætatem tulit tempus , admonendo , sed fabulis positus erudiendo , sic audientium venatur animos , ut pudeat ratione præditos facere , aut sentire , quæ neque aves , neque vulpes : & rursùs non vacare illis , quibus pleraque bru-

ta tempore, prudenter vacasse finguntur: ex quibus aliqua pericula imminentia effugerunt, aliqua maximam utilitatem in opportunitatibus consecuta sunt. Hic igitur, qui vitam suam philosophicæ Reipublicæ imaginem proposuerat, & operibus magis, quam verbis philosophatus, genus quidem traxit ex Ammorio, oppido Phrygiæ, cognomento Magnæ, sed fortuna fuit servus.

Quare, & magnoperè mihi videtur Platonis illud in Gorgia pulchrè simul, & verè dictum: plerumque enim hæc, inquit, contraria inter se sunt, natura simul, ac lex. Nam Æsopi animum natura liberum reddidit: sed hominum lex corpus in servitutem tradidit. Potuit tamen ne sic quidem animi libertatem corrumpere. Sed quamvis ad res varias, & in diversa loca transferret corpus, à propria tamen sede illum traducere non potuit. Fuit autem non solum servus, sed & deformissimus omnium suæ ætatis hominum: nam accuto capite fuit, pressis naribus, depresso collo, prominentibus labris, niger, (undè, & nomen adeptus est) idem enim Æsopus, quod Æthiops ven-

ventrosus, valgus, & incurvus; fortassè, & Homerum Fersiten turpitudine formæ superans. Hoc verò omnium in eo pessimum erat, tardiloquentia, & vox obscura simul, & inarticulata. Quæ omnia etiam videntur servitutem Æsopo parasse. Etenim mirum fuisset si, ita indecenti corpore potuisset servientium retia effugere. Sed corpore sanè tali, animo verò solertissimo natura extitit, & ad omne commentum foelicissimo. Possessor igitur ipsius, tanquàm ad nullum domesticum opus commodum, ad fodiendum agrum emisit. Ille vero digressus, alacriter operi incumbebat. Profecto verò aliquandò, & hero ad agros ut inspectionem operarum faceret, agri- cola quidam ficus egregias decerptas do-

no tulit. Ille verò fructus delectatus pulchritudine, Agathopodi ministro (hoc enim erat nomen puero) servare jussit, ut sibi post balneum apponeret. Cum verò ita evenisset, atque Æsopus ob quandam necessitatem ingressus esset in domum, occasione capta Agathopus consilium hujusmodi conservo cuidam offert: impleamur, si placet, ficibus heus tu: & si herus noster has requisierit, nos contra Æsopum testificabimur ambo, quod in domum ingressus sit, ficusque clàm comederit: & super verò fundamento, videlicet quòd domum ingressus sit, multa mendacia struemus, neque enim quidquàm poterit unus contra duos, præsertim cum sine probationibus ne mutire quidem audeat. Viso verò hoc, ad opus accesserunt, & ficus devorantes, dicebant in singulis cum risu. Væ tibi, infœlix Æsope. Cum igitur herus rediisset à lavacro, & ficus petiisset: audivisset autem quòd Æsopus eas comedisset, Æsopum cum ira jubet vocari, & vocato ait: dic mihi, ò execrande, ita me contempsisti, ut penarium ingrederis, & paratas mihi ficus comederis? Ille audiebat quidem, & intelligebat, loqui autem nullo modo poterat ob linguæ tarditatem.

ditatem. Cùm jam verberandus esset, & delatores vehementiores instarent, procumbens ad heri pedes, ut sustineret se parum, orabat. Cùm autem cucurrisset, & tepidam aquam attulisset, eam bibit: & digitis in os demissis, humorem solùm rejecit: nondùm enim cibum attigerat. Orabat igitur, ut idem, & accusantes facerent, quò manifestum fieret, quisnam ficus dissipasset. Herus autem ingenium hominis admiratus, sic facere, & alios jussit. Illi autem deliberaverant bibere quidem aquam, non tamen demittere in guttur digitos, sed per obliqua maxillarum eos circumferre. Vix dum autem biberant, cum tepida illa aqua, nausea potis inducta, effecit, ut spontè fructus redderetur. Tunc igitur ante oculos positos, & maleficio ministro-rum, & calumnia, herus jussit eos nudos flagris cædi. Illi verò cognoverunt manifestè dictum illud: Qui in alterum dolos struit, sibi inscius malum fabricat. Sequenti verò die hero in urbem revector, Æsopo verò fodiente, quemadmodùm jussus fuerat, Sacerdotes Dianæ, sive alii quipiam homines, cum à via aberrassent, Æsopum nacti, per Jovem Hospitalem obsecrabant hominem, ut

quæ in urbem duceret, viam ostenderet. Ille cum sub umbra arboris viros adduxisset prius, & frugalem apposuisset cœnam, inde, & dux factus ipsis, in quam quærebant viam, induxit. Illi autem tum ob hospitalitatem, tum quod dux eorum fuisset, mirum in modum viro devincti, manus in cœlum elevarunt, & precibus benefactorem remunerati sunt. Æsopus verò reversus, inque somnum lapsus ob assiduum laborem, & æstum, visus est videre fortunam astantem sibi, & solutionem linguæ, sermonisque cursum, & eam, quæ fabularum est, doctrinam largiri. Statim igitur excitatus, ait: papæ, ut suaviter dormivi, sed & pulchrum somnium videre vixi sum, & ecce expeditè loquor, bos, asinus, rastrum. Per Deos intelligo, unde mihi bonum accesserit hoc; quoniam enim pius fui in hospites, propitium numen consecutus sum. Ergo benefacere bona plenum est spe. Sic igitur Æsopus lætatus facto, rursum cœpit fodere. Sed Præfecto agri (Zenas erat ipsi nomen) ad operarios profecto, & horum unum, quoniam leviter erraverat in opere, virga verberante, Æsopus statim exclamavit: homo, cujus gratia eum, qui nullam in-

ju-

juriam fecit, sic verberas? Et omnibus temerè plāgas ingeris quotidie? Omnino renuntiabo hæc hero. Zenas autem hæc ab Æsopo audiens, obstupuit non mediocriter, secumque ait: quod Æsopus loqui cœperit, nulla mihi utilitas erit; præveniam igitur ipse, & accusabo eum coram domino, antequàm hoc ipsum faciat, & me herus procuratione privet. His dictis, in urbem vectus est ad dominum. Cæterum, turbatus cùm accessisset: Salve, inquit, here. Ille verò: quid perturbatus adest? Inquit. Et Zenas: res quædam monstruosa in agro contingit. At herus: numquid arbor præter tempus fructum tulit? Aut jumentum aliquod præter naturam genuit? Et ille: non ita; sed Æsopus, qui antea erat mutus, nunc loqui cœpit. Ad hæc herus: sic tibi nihil boni fiat hoc existimanti monstrum esse. Ille autem: sanè, inquit: nam quæ in me contumeliosè dixit, spontè pretereo, here: in te autem, & Deos intolerabiliter convitiatur. His ira percitus herus, Zenæ ait: ecce tibi traditus est Æsopus: vende, dona, quod vis, de eo fac. Cum Zenas autem in potestate sua accepisset Æsopum, quodque in eum haberet imperium, ei renun-

tiasset ; ille : quodcumque visum tibi fuerit , inquit , effice : accidit autem , cum vir quidam jumenta vellet emere , & propterea per agrum illum iter faceret , Zenam rogavit. Ille : jumentum , inquit , mihi vendere non licet , sed mancipium masculum , quod , si vis emere , adest. Cum verò mercator jussisset ostendi sibi servulum , & Zenas Æsopum accersisset , mercator videns ipsum , & cachinatus : undè tibi , inquit ad Zenam , hæc olla ? Utrùm truncus est arboris , an homo ? Hic , nisi vocem haberet , fermè videretur uter inflatus. Quarè mihi iter interrupisti hujusce piaculi gratia ? His dictis , iter suum prosequiebatur. Æsopus verò insecutus ipsum : mane , inquit . Ille autem conversus : abi , inquit , à me sordidissime canis. Æsopus autem : dic mihi : cujus rei causa huc venisti ? Et mercator : scelereste , ut aliquid boni emerem , te , quod inutilis , & marcidus sis , non egeo. Æsopus contrà : Eme me , & , si qua est fides , multum te juvare possim : ille , qua in re à te juvari possim , cum sis odium penitus ? Et Æsopus : nonne adsunt tibi pueruli domi turbulenti , & flentes ? His præfice me pedagogum :

omninò eis pro larva ero. Ridens igitur de hoc mercator, inquit Zenæ: quanti malum hoc vendis vas? Ille verò: tribus, inquit, obolis. Mercator autem statim tres obolos solvit, dicens: nihil expendi, & nihil emi. Cum igitur iter fecissent, ac pervenissent in suam domum, pueruli duo, qui adhuc sub matre erant, *Æsopo* viso, perturbati exclamaverunt. *Æsopus* autem statim mercatori inquit: habes meæ pollicitationis probationem. Ille vero ridens ingressus: inquit: saluta conservos tuos. Introgressum autem, ac salutantem videntes illi: quodnam malum nostro heri, inquiunt, contingit, ut servulum adeò deformem emerit? Sed ut videtur, pro fascino domus hunc emit. Non multò verò post, & mercator ingressus, apparari res ad iter servis jussit, quod postridie in *Asiam* profecturus esset. Ille igitur statim vasa distribuebant: at *Æsopus* rogabat levissimum onus sibi concedi, tanquàm nuper empto, & nondum ad hæc ministeria exercitato. His autem, & nihil tollere velit, veniam præbentibus, ille non oportere dixit, omnibus laborantibus, se solum inutilem esse. His, quod attollere vellet, per-

permittentibus, huc, & illud cū circumspexisset, & vasa congregasset diversa, saccos, & stramenta, & canistros, unum canistrum panis plenum, quem, duo bajulare debebant, sibi imponi jubet. Illi autem ridentes, & nihil esse stultius vili hoc scelesto inquires, qui, cū paulò ante levissimum postularet tollere onus, nunc omnium gravissimum elegisset: oportere tamen desiderium ejus explere: sublatum canistrum imposuerunt Æsopo. Ille verò humeris onere gravatis, huc, & illuc dimovebatur. Hunc videns mercator, admiratus est, & inquit: Æsopus cū ad laborandum promptus sit, jam suum pretium persolvit, jumenti enim onus sustulit. Cū verò hora prandii divertissent, Æsopus jussus panes dispensare, semivacuum

canistrum multis comedentibus fecit. Undè etiam post prandium leviori onere facto alacriùs incedebat: verùm vesperè, quoque illic, quò diverterant, pane distributo, postera die vacuo omninò in humeros sublato canistro, primus omnium ibat, ut, & conservis, qui hunc animadverterent præcurrentem, dubium faceret, utrùm putridus esset Æsopus, an quis alius. Et illi cùm cognovissent eum esse, admirabantur: quòd denigratus homuncio solertiùs omnibus fecisset, quoniam, qui facilè absumerentur panes, sustulisset, cùm illi stramenta, & reliquam supellectilem bacularent, quæ ea non sit natura, ut sic absumatur. Mercator itaque cum esset Ephesi, alia quidem mancipia cum lucro vendidit: remanserunt autem ei tria, Grammaticus, Cantor, & Æsopus. Cùm verò quidam ex familiaribus ei suasisset in Samum ut navigaret, tamquam ibi cum majore lucro divenditurus servulos, persuadet. Cùm autem mercator pervenisset in Samum, Grammaticum quidem, & Cantorem, utrumque nova vestin indutum statuit in foro: sed Æsopum quoniam nulla ex parte poterat ornare (totus enim erat mendosus) veste ex sacco

co ei circumposita, medium inter utrumque constituit, ut, & videntes stuperent, dicentes: undè hæc abominatio, quæ, & alios obscurat? Æsopus autem quamvis à multis morderetur, stabat tamen audaciter in ipsos intuens: Xanthus verò Philosophus habitans tunc Sami, profectus in forum, & videns duos quidem pueros cum ornatu adstantes, medium verò horum Æsopum, admiratus est mercatoris commentum: namque turpem in medio collocaverat, ut appositione deformis, pulchriores seipsis adolescentuli apparent. Proprius autem adstans, percontatus est Cantorem, cujus esset. Et is: Cappadox: Tum Xanthus, quid igitur scis facere? Hic: omnia. Atque ad hæc Æsopus risit. Discipuli verò, qui cum Xantho unà erant, ut viderunt ipsum risisse, & ostendisse dentes, statim aliquod monstrum videre arbitrati sunt. Uno autem dicente: certè hernia est, dentes habens: Alio verò: Quidam videns risit? Alio, non risisse, sed riguisse: omnibus autem volentibus cognoscere, cur risisset, unus ipsorum accedens. Æsopo inquit: cujus rei gratia risisti? Et is: Abscede marina ovis. Illo verò confuso funditus eo sermone, repenteque secedente, Xan-

Xanthus inquit mercatori: Quanto pretio Cantor? Illo autem mille obolis respondente, ad alterum ivit, immenso audito pretio. Atqui, & hunc rogante Philosopho, cujas nam foret, & audito Lydum esse, rursusque rogante: quid ergo scis facere? Et illo dicente. Omnia; iterum risit Æsopus. Ex scholasticis autem quodam dubitante: quidnam hic ad omnes ridet? Alius ei dixit. Si vis, & tu marinus hircus vocari, roga. Xanthus autem rursus rogavit mercatorem: quanto pretio Grammaticus? Et ille: tribus millibus obolorum, respondit. Ægrè tulit Philosophus immensum pretium, & aversus discedebat. Scholasticis autem petentibus, an non placuerint ei servuli. Næ, inquit, sed decretum est non emere mancipium pretiosum: Unus autem ipsorum dixit. Si hæc ita se habent, igitur, turpem hunc quin emas, nulla lex vetat: idem enim, & hic ministerium afferet, & nos pretium hujus impendemus. Ad hæc Xanthus ait, ridiculum esse, vos solvisse pretium, me autem servum emis- se: alioqui, & uxorecula mea munditiæ studiosa, non ferret à deformi servulo serviri sibi. At scholastici rursus dixerunt, in promptu est sententia: ne pa-
rea-

reatur fœminæ. Tunc Philosophus : faciamus prius periculum, an sciat aliquid, nè, & pretium in cassum pereat. Adiens igitur Æsopum: gaude, inquit: et ille: nùm nam tristabar? Et Xanthus: Saluto te. Ille autem: Et ego te: Xanthus unà cum aliis inexpectato, & prompto responso stupefactus, rogavit: Cujas es? Ille: niger. Et Xanthus: non hoc inquam, sed undè natus sis? Et is: ex ventre matris meæ. Non hoc dico, sed in quo loco natus sis? Et ille: non renuntiavit mihi mater mea, utrùm in sublimi loco, an in humili. Et Philosophus: quid verò facere nosti? Ille: Nihil. Et Xanthus: Quomodò? Quoniam hi omnia nosse professi sunt, mihi autem reliquerunt nihil. Atque his scholastici vehementer admirati: Per divinam providentiam, dixerunt, valdè benè respondit: nullus enim est homo, qui omnia norit: & propterea scilicèt risit: Rursus igitur Xanthus inquit: Vis emam te? Æsopus: Me hac in re consultore eges? Utrùm tibi videtur melius, aut emere, aut non, fac: nullus enim quidquam vi facit: hoc in tua positum est voluntate, & si volueris, crumenæ januam aperiens, argentum numera; sin verò minimè, ne cavillare.

Rur-

Rursus igitur scholastici inter se dixerunt: per Deos superavit præceptorem. Xanthus verò cum dixisset: Si emerò te, fugere voles? Ridens Æsopus, ait: hoc si voluero facere, nullo modo utar te consultore, ut, & tu paulò antè me. Et Xanthus: Benè dicis, sed deformis es. Et ille: Mentem inspicere oportet, ò Philosophè, & non faciem. Tunc mercatorem adiens Xanthus, inquit: quanti hunc vendis? Et ille: Ut vituperes meas merces, ades: quoniam tu, dignis omis-
sis pueris, deformem hunc eligis, alterum horum eme, hunc autem auctarium accipe. Et Xanthus: Non certè, sed hunc. Et mercator: Sexaginta obolis eme. At scholastici confestim collatos exposuerunt. Xanthus autem possedit. Itaque publicani, venditione cognita, aderant in-

Indagantes, quis vendiderit, quis emerit: at cūm puderet utrumque se pronuntiare propter vilitatem pretii, Æsopus stans in medio exclamavit, qui venditus est, ego sum: qui emit, hic: qui vendidit, ille: si verò ipsi tacuerint, ego igitur liber sum. Publicani verò diffusi risu, donato Xantho vectigali, abierunt. Æsopus igitur sequebatur in domum euntem Xanthum. Cūm meridianus autem æstus esset. Xanthus inter deambulandum pallium attollens mingeat. Quod videns Æsopus, vestibus illius apprehensis retrò, ad se ipsum traxit, atque inquit. Quàm celerrimè me vende, quoniam fugiam. Et Xanthus: Quamobrem? Quoniam, inquit, non possem tali servire heri: si enim tu, qui herus es, & neminem times, tamen relaxationem non præbes naturæ, sed eundo mingis: si obtigerit servum me ad aliquod mitti ministerium, & inter eundum tale quid exigat natura, necesse omninò fuerit volando cacare. Et Xanthus: hoc te turbat? Triamala volens evitare, eundo mingo. Et ille: Quæ? Et hic: Stanti mihi, caput perussisset sol: pedes verò terræ solum torridum: loci autem acrimonia olfactum offendisset. Tunc Æsopus: vale, persuasi-

sisti mihi. Postquàm autem domi fuerunt, Xanthus jubens *Æsopo* manere ante vestibulum, quoniam elegantiusculam esse sibi mulierculam sciebat, neque oportere illicò talem turpitudinem ei ostendi, antequàm aliquis ipsi urbana diceret: ipsi ingressus dicit: Domina, non etiam posthac objicies ministerium, quod mihi tuæ pedisequæ præstant: jam enim, & ego puerum tibi emi, in quo videbis pulchritudinem, qualem numquam vidisti, qui, & jam ante vestibulum stat. Et ille quidem hæc. Pedisequæ autem vera existimantes, quæ dicta fuerant, inter se non mediocriter contendebant, cuinam ipsarum sponsus nuper emptus futurus sit. Xanthi verò uxore intrò vocari novitium jubente mancipium, una ex aliis magis acelerans, & ut arrabonem vocationem arripiens, novitium, servum egressa accersebat. Et illo dicente: Ecce ego adsum: stupefacta. Tu, inquit, es? Et hic: Næ. Et illa: Sine invidia, ne ingrediaris intrò, omnes alioqui fugient. Alia tamen egressa, eumque intuita: Cædatur tua, inquit, facies, & huc ingredi, sed ne appropinques mihi, ingressus stetit coràm domina: quæ, cùm eum vidisset, oculos avertit ad virum,

ram inquiens: undè mihi hoc monstrum attulisti? Abjice ipsum à facie mea. Et ille: satis tibi domina ne meum sobmorde novitium servum. Hæc autem: Videris, Xanthe, me perosus, aliam inducere velle: & fortè, dum pudet dicere mihi, ut tua domo abscedam, canicipitem mihi hunc apportasti, ut ejus ægrè latura ministerium fugiam. Da igitur mihi dotem meam, atque ibo. Ad hæc Xantho increpante Æsopum, tanquam in itinere urbana quædam locutum de mictu intereundum, nunc verò mulieri nihil dicentem, Æsopus ait: Projice ipsam in barathrum. Et Xanthus, Tace scelus: an nescis me hanc, ut meipsum, amare? Et Æsopus: Amas mulierculam? Et ille: Admodùm quidem, fugitive. Ad hæc Æsopus, pulsato medio pede, valdè exclamavit: Xanthus Philosophus uxorius est. Et versus ad suam dominam ait: Tu, ò domina, velles Philosophum misse tibi servum juvenem, bono habitu, vigentem, qui te nudam in balneo spectaret, & tecum luderet in dedecus Philosophi? O Euripides, aureum ego tuum inquam os, talia dicens: multi impetus fluctum marinorum, multi fluminum, & ignis calidi flatus: dura res paupertas, du-

dura, & alia infinita: tamen nihil æquè durum, ut mulier malla. Tu verò, ò domina, Philosophi uxor, à pulchris adolescentulis tibi ut ministretur, noli, ne quo pacto contumeliam viro tuo inflixeris. Illa hæc audiens, cùm nihil contradicere posset: undè vir, inquit, pulchritudinem hanc venatus es? Sed, & loquax putridus hic videtur, & facetus, reconciliabor igitur ei. Tum Xanthus: *Æsop*e, reconciliata est tibi tua hera. Et *Æsopus* ironicè loquens: Magna res, inquit, placare mulierem. Et Xanthus Tace posthàc: emi enim te ad serviendum, non ad contradicendum. Postera die Xanthus, *Æsopo* sequi jusso, ad hortum quendam ivit empturus olera. Cùm verò olitor fasciculum olerum messuisset, accepit *Æsopus*. Xantho autem soluturo jam hortulano pecuniam, hortulanus: Sine, inquit, here, unum problema à te desidero. Et Xanthus: Quidnam? Tum ille: quid ita, ut quæ à me plantatur olera quamvis diligenter, & fodiantur, & irrigentur, tardum tamen suscipiunt incrementum: quibus verò spontanea, & terra pullulatio, etsi nulla cura adhibeatur, iis tamen celerior germinatio? Xanthus igitur (licèt Philosophi quæstio

tio foret) cū nihil aliud sciret dicere:
A divina providentia, & hoc inter cæ-
tera gubernari inquit: Æsopus verò
(aderat enim) risit. Ad quem Philoso-
phus: Ridesnè? An derides? Et Æsopus:
Derideo, inquit, sed non te, verū qui
te docuit. Quæ enim à divina providen-
tia fiunt, hæc à sapientibus viris solutio-
nem sortiuntur: oppone itaque me, &
ego solvam problema. Interim itaque
Xanthus conversus, inquit olitori: Mini-
mè omnium decens est, ò amice, me,
qui in tantis auditoriis disceptaverim,
nunc in horto solvere sophismata: puero
autem huic meo, qui consequentia mul-
torum callet, si proposueris, solutionem
consequeris quæsit. Et olitor: Hic tur-
pis litteras novit? O infœlicitatem. Sed
narra, ò optime: si quæsit declarationem
nosti. Et Æsopus: Mulier, inquit, cum
ad secundas nuptias iverit, liberis ex
priori viro susceptis, si virum quoque
invenerit filios ex priorē uxore genuisse,
quos ipsa filios adduxit, horum mater
est: quos invenit penès virum, horum
est noverca: multam igitur in utrisque
ostendit differentiam: nam quos ex se ge-
nuit amanter, & accuratè nutrire perse-
verat, alienos verò partus odit: & invi-
dia

dia utens, illorum cibos diminuens, suis addit filiis. Illos enim natura quasi proprios amat: odio autem habet, qui viri sunt, quasi alienos. Eodem modo, & terra eorum, quæ ipsa ex se genuit, mater est: quæ autem tu plantas, horum est noverca: hujus rei gratia, quæ sua sunt, ut legitima magis nutrit, ac fovet: à te autem plantatis, ut spuriiis non tantum alimenti tribuit. His delectatus olitor: credideris mihi, inquit, quòd me gravi solitudine hac garrulitate levaris. Abi, gratis ferens olera, & quoties tibi his opus est, tamquam in proprium hortum vadens, accipe. Post dies aliquot rursus in balneum proficiscitur Xanthus. Quibusdam autem amicis ibi inventis, ad Æsopum loquitur, ut indomum currat, & lentem in ollam injectam coquat. Ille abiens, granum unum lentis in ollam jactum coquit. Xanthus ergo una cum amicis lotus vocabit hos compransuros, præfatus tamen, & quòd tenuis esset futura cœna, utpotè ex lente, quoque non oporteret varietate ferculorum amicos judicare, sed probare voluntatem. His verò profectis, & in domum ingresis. Xanthus inquit, da nobis à balneo bibere, Æsope. Illo vero ex

B

de-

defluxu balnei accipiente, & tradente, Xanthus foetore repletus: hem quid hoc, inquit, Æsope? Et ille: à balneo, ut jussisti. Xanthus autem præsentia amicorum iram compescente, & pelvim sibi apponi jubente, Æsopus pelvi apposita stabat. Tunc, & Xanthus: non lavas? tum ille: justum est mihi ea facere, quæ jusseris: tu nunc non dixisti: Injice aquam in pelvim, & lava pedes meos, & pone soleas, & quæcumque deinceps. Adhæc igitur amicis Xanthus ait: num enim servum emi? Nullo modo, sed magistrum. Discumbentibus itaque ipsis, & Xantho Æsopum rogante, an cocta sit lens; cochleari acceptum ille lentis granum tradidit. Xanthus accipiens, ac ratus gratia faciendi periculum coctionis lentem accepisse, digitis conterens ait: Benè cocta est: affer. Illo solùm aquam vacuante in scutelas, & apponente, Xanthus: ubi est lens? inquit. Et is, accepisti ipsam. Et Xanthus, unum granum coxisti? Tum Æsopus, maximè: lentem enim singulariter dixisti, non lentes, quod plurativè dicitur: Xanthus ergò prorsus consilii inops, viri socii, ait, hic ad insaniam me rediget. Deindè conversus ad Æsopum

pum ait: sed ne videar, improbe serve, amicis injurias, abiens eme pedes porcinos quatuor, & perceleriter coctos appone. Festinus hoc peragit: ac dum pedes coquerentur, Xanthus jure volens verberare *Æsopum*, cū esset in re aliqua ad usum occupatus, unum ex pedibus ex olla clanculū auferens, occuluit. Paulo post autem, & *Æsopus* veniens, & olla perscrutatus, ut tres solos pedes vidit, cognovit insidias sibi aliquas factas: & accurrens in stabulum, saginati porci unum ex quatuor cultro amputans, & pilis nudans in ollam jecit, ac coxit cum cæteris. Xanthus verò veritus, ne *Æsopus* subreptum pedem non inveniens, fugeret: rursus in ollam ipsum injecit. *Æsopo* autem in patinam pedes evacuante, ac quinque his apparentibus, Xanthus: quid hoc inquit, *Æsope*? Quomodo quinque? Et ille: duo porci quot habent pedes? Et Xanthus: octo. Tum *Æsopus*: sunt ergo hic quinque, & saginatus porcus inferius tripes pascitur. Xanthus admodum molestē ferens, amicis inquit: nonne paulo antè dixi, quod celerrimè hic me ad insaniam rediget? Et *Æsopus*: Here, nosti id, quod ex additione, & subduc-

tione in quantitatem secundum rationalem summam colligitur, non esse errorem. Xanthus igitur nullam causam honestam inveniens, verberandi Æsopum, quievit. Postridiè autem ex scholasticis quidam sumptuosam apparans cœnam, cum aliis discipulis, & Xanthum invitavit. Cœnantibus igitur, Xanthus partes ex apposis accepit electas, & Æsopo ponè stanti dedit. Abi, inquit ei, benevolæque meæ hæc trade. Ille verò decedens secum cogitabat: nunc occasio est ulcisci meam dominam, propterea quòd me, cùm novitius veni, cavillata est videbit igitur an hero meo benè velit. Profectus itaque in domum, sedit in vestibulo: & hera accita, sportulam partium coràm ipsa posuit, ac inquit: hera, hæc omnia herus misit, non tibi, sed benevolæ. Cùmque canem vocasset, atque dixisset veni Lycæna, comede: tibi enim herus hæc jussit dâri: particulatim cani omnia projecit. At post hoc ad herum regressus, & rogatus, an benevolæ dederit omnia: omnia, inquit, & coràm me omnia comedit. Illo verò iterum rogante: et quidnam edens ait? Et is: mihi quidem nihil quidquam dixit, sed secum tibi gratias habebat. Uxor ta-

men

men Xanthi eam rem calamitosam esse arbitrata, tanquàm secunda cani redarguta erga virum benevolentia, ac subdens sese non ampliùs in posterum cohabitaturam cum eo, ingressa cubiculum plorabat. Potu autem procedente, & quæstionibus alternis propositis, ac uno ex ipsis ambigente, quandò futura esset ingens inter homines turbatio; *Æsopus* ponè stans, ait: cùm resurrexerint mortui, repetentes, quæ possiderint. Et scolastici ridentes dixerunt, ingeniosus est novitius hic. Alio verò rursùs proponente, quamobrem ovis ad cædem tracta, non exclamet, sus autem quàm maximè vociferetur; *Æsopus* rursùs ait: quoniam ovis assueta mulgeri, aut etiam velleris onus deponere, tacitè sequitur, idèò etiam pedibus arrepta, & ferrum videns, nihil grave suspicatur, sed illa usitata, & solita videtur passura: sed sus, ut qui neque mulgetur, neque tondetur, neque novit ad horum aliquid trahi, sed carnes suas tantùm usui esse, meritò vociferatur. His sic dictis, discipuli rursùs laudaverunt ipsum versi in risum. Finito convivio, & Xantho in domum reverse, & uxorem pro more aggreso alloqui, illa ipsum aversata, inquit:

ne mihi propinquus fias, da mihi dotem meam, & abibo, non enim manserim tecum posthac: tu autem abiens cani adulare, cui misisti partes. Et Xanthus stupefactus ait: omnino mali mihi aliquid rursùm attulit Æsopus. Et uxor inquit: domina, num me poto, tu ebria es? Cui partes misi? Nonne tibi? Non per Jovem, mihi quidem minimè, inquit illa, sed cani. Xanthus, Æsopo accito, inquit: cui dedisti partes? Et ille: benevolæ tuæ. Et uxori Xanthus: nihil accepisti? Et illa: nihil. Et Æsopus: cui enim jussisti, here, partes dari? Et ille, benevolæ meæ. Et Æsopus, cane vocata, hæc tibi, inquit, benè vult, nam mulier, & si benè velle dicatur, tamen minima quaque recula offensa contradicit, conviciatur, abit: canem tamen verberato, expellito, non tamen discedet, sed oblita omnium, statim benigne blanditur, & cum gratia, hero. Oportebat igitur dicere, here: usori has partes ferto, & non benovolæ. Et Xanthus: vides, domina, non meam esse culpam, sed ejus, qui tulit? Tolera itaque, nec deerit mihi occasio, qua eum verberem. Illa verò non credente, verùm clam ad suos parentes regressa, Æsopus inquit: non
rec-

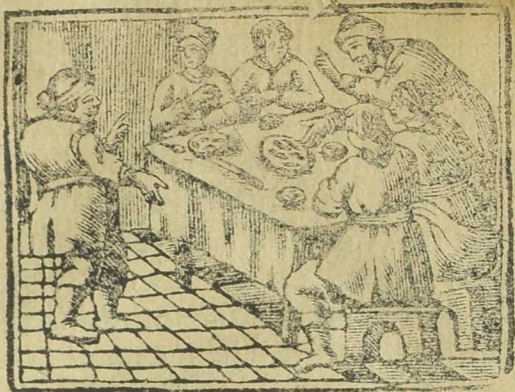
recte dixi, ò here, canem tibi magis bene velle, quàm meam heram? Diebus autem aliquot præteritis, & uxore irreconciliata manente, & Xantho affines quosdam ad ipsam, ut reverteretur domum, mittente: illa cùm cedere nollet; ac proinde Xanthus in mœrore esset; Æsopus audiens eum, inquit: ne te afflictes, here, ego enim eam cràs venire sponte, citissimè faciam ad te. Accepta pecunia, Æsopus in forum profiscitur: ac, emptis anseribus, & gallinis, & aliis quibusdam ad convivium idoneis, ambulans; domos circuibat. Transibat igitur, & ante domum parentum heræ suæ, ignorare simulans illorum esse, & in ea heram manere. Cumque in quemdam ex domo illa incidisset, rogabat, an aliquid ad nuptias utile domestici possent sibi vendere. Ille autem rogitat: cui est opus his? Xantho inquit, Philosopho: cràs enim uxori copulandus est. Eo verò ascendente, & uxori Xanthi, hæc ut audivit, renunciante, illa cursim, & properè ad Xanthum illicò, pergit, contra ipsum clamat, dicens inter alia, & hæc: non me vivente, ò Xanthe, alteri uxori conjungi poteris. Sicque mansit in domo per Æsopum, quem-

admodum propter illum discesserat. Rursus post dies aliquot invitans Xanthus discipulos ad prandium, Æscopo inquit: I, eme optimum quodque, & præstantissimum. Ille inter eumdum secum dicebat: Ego docebo herum non stulta mandare. Cum linguas igitur solùm suillas emisset, & apparasset: discumbentibus linguam assatam singulis cum salsamento apposuit. Discipulis laudantibus, ut Philosophicum primum ferculum, propter linguæ ad locutionem ministerium, rursus elixas Æsopus linguas apposuit: atque iterum etiam ferculo alio: atque alio petito, ille nihil aliud, quàm linguas proponebat. Discipuli autem eodem subindè cibo repetito indignati: Quousque linguas? Inquiunt: quippè nos per diem linguas edendo, nostras doluimus. Xanthus inquit iratus: nihil aliud tibi est, Æsope? Et is: non certè. Tum ille: nonne mandavi tibi, sordidissimè homule, optimum quodque, & præstantissimum obsonari? Et Æsopus: multas habeo tibi gratias, quod me Philosophis præsentibus increpaveris. Quid igitur fuerit lingua melius, & præstantius in vita? omnis enim doctrina, & philosophia per ipsam monstratur, ac traditur: per
ip-

ipsam dationes, acceptiones, fora, salutationes, benedictiæ, musa omnis : per ipsam celebrantur nuptiæ, Civitates eriguntur, homines servantur. Et, ut breviter dicam, per ipsam tota vita nostra consistit : nihil ergo lingua melius. Ob hæc discipuli *Æsopum* rectè loqui dicentes, aberrasse verò magistrum, abiire singuli in domum. Postridiè rursus accusantibus ipsis *Xanthum*, ille respondabat, non secundum voluntatem suam hæc facta fuisse, sed inutilis servi nequitia: hodiè autem permutabit cœnam, & ipse, præsentibus vobis, cum eo colloquar. Ac, vocato eo, vilissimum quodque, & pessimum obsonari jubet, quòd discipuli secum forent cœnaturi. Ille autem nihil mutatus, rursus linguas emit, & apparatus discumbentibus apposit. Hi inter se submurmurabant : porcinæ rursus linguæ. Et mox iterum linguas apposit. Et valdè iterum, atque iterum. *Xanthus* autem iniquo animo ferens quid hoc, inquit, *Æsope*? Num rursus mandavi tibi optimum quodque, & præstantissimum obsonari, ac non potius vilissimum quodque, & pessimum? Ille autem, & quid unquam pejus lingua, ò here? Non urbes per ipsam cor-

runt? Non homines per ipsam interficiuntur? Non mendacia omnia, & maledicta, & perjuria per ipsam perficiuntur? Non nuptiæ, & principatus, & regna per ipsam evertuntur? Non, ut summatim dicam, vita omnis per ipsam infinitorum errorum referta est? Hæc Æsopo dicente, quidam ex discumbentibus unà Xantho inquit: hic, nisi valde teipsum munieris, non dubia erit infamiæ causa tibi: qualis enim forma, talis, & anima. Et Æsopus ad eum: Tu mihi videris, ô homo, pravus quidem, & curiosus esse, herum irritans contra servum. Xanthus autem ad hæc, causam capiens verberandi hominem; fugitive, inquit, quoniam curiosum dixisti amicum, ostende mihi incuriosum hominem adductum. Egressus igitur postridiè in plateam Æsopus, & eos, qui præteribant, circumspiciens, videt quemdam in loco quodam diù sedentem, quem judicans secum otiosum, & simplicem esse, accedens inquit: herus te invitât secum pransurum. Rusticus ille nihil sciscitatus, neque quis esset, à quo invitaretur, ingressus est in domum: & cum ipsis calceis, ut erant viles, discubuit. Rogante autem Xantho: quis hic?

Æso-

Æsopus ait: incuriosus homo. Et Xanthus uxori in aurem dicit, ut sibi obsequeretur, & quod ipse jusserit faceret, ut plagas Æsopo honesta ratione inferret. Deindè coràm omnibus inquit: domina, aquam in pelvim injice, & pedes hospitis lava. Cogitabat enim secum omninò hospitem recusaturum: Æsopum verò, quod ille curiosus esset, verberibus cæsum iri. Illa igitur jacta aqua in pelvim, ibat, pedes hospitis lotura. At ille cognoscens hanc esse domus dominam, secum loquebatur: honorare me omninò vult, atque hujus rei gratia suis manibus pedes meos vult lavare, cùm ancillis queat hoc mandare. Extensis igitur pedibus: lava, inquit, hera: ac lotus discubuit. Xantho autem jubente vinum hospiti dari, quod biberet, rur-

sus ille considerabat secum ipsos antè oportere bibere: sed quia sic ipsis visum est, non opus mihi hæc inquirere. Accipiens igitur bibit. Prudentibus verò, & ferculo quodam hospiti appposito, atque illo suaviter comedente, Xanthus coquum, quòd malè hoc condidisset, criminabatur, atque etiam nudum verberibus afficiebat. Rusticus autem secum dicebat: ferculum quidem optimè coctum est, & nihil ei deest, quominus rectè paratum sit: si autem absque causa vult suum servum flagellare pater familias, quid ad me? Xantho autem ægreferente, neque jucundè affecto, quoniam, nihil hospes curiosè inquirebat, tandem placentæ allatæ sunt. Hospes verò, tanquàm nunquàm placentam gustasset: convolvens, & accipiens, ipsas ut panes comedebat. Xanthus autem pistorem accusavit, dixitque ei: cur nam, ò execrande, absque melle, ac pipere placentas præparasti? Ille inquit: si cruda est, ò here, placenta, me verbera: si verò non, ut oportebat, præparata est, non me, sed heram accusa. Et Xanthus: si à mea hoc factum est uxore, vivam ipsam nunc comburam. Atque iterùm uxori innuit, ut sibi obsequeretur propter

ter *Æsopum*. Cùm igitur jussisset sarmēta in medium afferri pyram succendit, & arreptam uxorem propè pyram egit, ita ut crederetur ipsam in ignem esse immissurus: differebat autem aliquo modo, & circunspiciebat rusticum, si quo modo assurgens, à tali audacia prohibere ipsum aggredēretur. Sed is secum rursus considerabat: Cùm nulla adsit causa, quidnam sic irascitur? Deinde inquit: ò pater familias, si hoc iudicas oportere fieri, expecta me parumper, dum digressus abducam, & ipse meam ex agro uxorem, ut ambas simul comburas: hæc á viro *Xanthus* audiens, & hujus sinceritatem, ac generositatem admiratus, *Æsopo* inquit: ecce verè homo incuriosus: habes accepta præmia victoriæ, ò *Æsope*: satis est tibi de cætero, deinde verò libertatem tuam assequeris. Postridiè autem *Xanthus* jussit *Æsopo* in balneas ire, & scrutari an multa adesset turba, velle enim lavari. Abeunti autem Prætor occurrens, & *Xanthi* ipsum esse cognoscens, interrogavit, quoniam iret. Quod cùm se is negasset scire: existimans Prætor interrogationem suam floccipendi, in carcerem ipsum abduci jubet. Cùm igitur

ab-

abdduceretur Æsopus clamavit: Vides
ò Prætor, quemadmodum rectè respon-
deam? Quæ enim non expectavi, &
occuri tibi, & in carcerem jam tra-
hor. Tum Prætor stupefactus responsi
promptitudine, sinit abire. Æsopus au-
tem profectus in balneas, multam tur-
bam in ipsis intuitus est: sed & lapidem
videt in medio ingressu positum, in
quem singuli ingredientiæ, & egredien-
tes offendebant: hunc autem unus quis-
piam ingrediens, ut laveretur, sublatum
transposuit: reversus igitur ad herum:
Si vis, inquit, here, lavari, unum ho-
minem in balneis vidi. Xanthus profec-
tus, ac multitudinem lavantium vi-
dens, dixit: Quid hoc, ó Æsope?
Nonnè unum hominem dixisti te vi-
disse? Æsopus: Certè, inquit: nam
lapidem illum (manu ostendens) ante
ingressum positum reperi, in quem in-
gredientes omnes, & exeuntes offende-
bant: unus verò quidam antequàm illi-
deret, elevatum transposuit. Illum igi-
tur unum hominem dixi vidisse, plu-
ris faciens, quàm alios. Tum Xanthus:
Nihil apud Æsopum tardum est ad res-
pensionem. Cùm aliquandò Xanthus ex
latrina rediret, interrogavit Æsopum:
quid

quid ita homines post cacationem, ventris excrementa aspiciunt? Ille ait: Antiquis temporibus vir quidam delicatius vivens multo tempore præ deliciis in latrina sedebat, ut & sua, illic immorans cacaverit præcordia: ex illo tempore igitur timentes cæteri homines, ventris inspiciunt sordes, ne quo modo & ipsi hoc patiantur. Sed tu, here, ne time: non enim sunt tibi præcordia. Die autem quodam, celebrato convivio, Xanthus cum aliis philosophis discumbebat, & potu jam invalescente, crebræ quæstiones inter hos versabantur: atque Xantho incipiente turbari, Æsopus adstans, ait: Here, Bacchus tria possidet temperamenta, primum voluptatis, secundum ebrietatis, tertium contumeliæ. Vos igitur poti jam, & lætati, quæ reliqua sunt, omittite. Tum Xanthus jam ebrius ait: Tace: inferis consule. Et Æsopus: igitur & in infernum distrahere. Et discipulis autem quidam subebrium jam Xanthum videns, &, ut universum dicam, temulentum: O præceptor, inquit, potestne homo aliquis ebibere mare: Et ille: Admodum quidem: ego enim ipse hoc ebibam: Discipulus: At si non poteris, quam-

quamnam tibi mulctam irrogabo? Tum Xanthus: domum meam depono totam. Atque interim depositis anulīs pacta firmaverunt, tūm discesserunt. Postridiē diluculō, excitato Xantho, ac faciem lavante, anulum inter lavandum non vidit. Æsopum de eo interrogat. Ille nescio, inquit, quidnam factum fuerit: sed unum scio tantūm, quōd à domo decideris tua. Tum Xanthus: quamobrem? Æsopus: Quoniam heri ebrius pepigisti mare ebibere, atque in pactis deposuisti & anulum: Et is: tum quomodo majus fide opus potero? Verūm te nunc rogo, si qua cognitio, si qua prudentia, si qua experientia, præs- to sis, ac opem porrige, ut vincam, aut pacta dissolvam. Æsopus autem: vincere quidem haud licet, sed ut solvas pacta, efficiam. Cū hodiē rursū in unum conveneritis, nullo modo videaris timere, verūm quæ pactus es ebrius, eadem sobrius quoque dic. Jube itaque stramenta, & mensam in litore poni, & pueros paratos cum poculis porrigere tibi marinam aquam. Cū autem omnem videris turbam, concurrise ad spectaculum, ipse discumbens jube ex mari impleri poculum:

lum: atque, hoc accepto, omnibus audientibus, dic pactis præfecto: quænam apud nos fœdera inivimus? Atque is respondebit tibi, quòd pepigeris mare ebibere. Conversus igitur tu ad omnes, sic dicito: viri Samii, scitis & vos penitus quamplurimos fluvios prorumpere in mare: ego autem pepigi mare solum ebibere, non etiam exeuntia in ipsum flumina. Hic itaque scholasticus prius coerceat flumina omnia, deinde statim mare solum ebibam. Xanthus autem futuram ex hoc pacti solutionem cognoscens, vehementer lætatus est. Populus igitur ad littus confluit ad spectaculum ejus, quod faciendum erat: cumque Xanthus, quæ doctus fuerat ab Æsopo, fecisset, ac dixisset: Samii admirati, acclamaverunt, ac ipsum laudarunt: scholasticus, autem Xanthi pedibus obvolutus, & victum se confitebatur, & pacta rogabat dissolvi: quod & fecit Xanthus, exorante populo. Profectis autem ipsis in domum, Æsopus adiens Xanthum, inquit: per omnem vitam tibi gratificatus sum, nonne dignus sum, ò here, consequi libertatem? At Xanthus objurgando ipsum, repulit, dicens: an nolo ipse hoc facere? sed exi
an-

ante vestibulum, & speculari: & si videris duas cornices, renuntia mihi: bonum enim augurium hoc: quod si unam videas, hoc malum. Accedens igitur Æsopus, cum duas fortè ita cornices super quadam vidisset arbore sedentes, accedens, Xantho renuntiavit. Exeunte autem Xantho, altera harum avolavit: & Xanthus alteram solam videns, ait: nonne dixisti mihi, execranda, duas vidisse te? Et is: ita, sed altera avolavit. Tum Xanthus: deerat tibi fugitive, me ut deluderet? Jubet igitur eum denudatum verberari. At dum Æsopus verberabatur, præfectus quidam invitavit ad cœnam Xanthum, Æsopo inter verbera exclamante: hei mihi misero: ego enim, qui duas vidi cornices, verberor: tu verò, qui unum tantum, in convivium abis: vanum itaque fuit augurium. Tum Xanthus solertiam ejus admiratus, cessare jubet verbera: non multis autem post diebus philosophos, & Rhetores cum invitasset Xanthus, jussit Æsopo ante vestibulum stare, & nullum indoctum ingredi, sinere, sed doctos solos. Hora autem prandii, clauso vestibulo, Æsopus intus sedebat: ex invitatis autem quodam
pro-

profecto, & januam pulsante: Æsopus intus ait: quid movet canis? ille putans canis vocari, iratus discessit: sic ergo unusquisque veniens revertebatur iratus, putans injuria affici, Æsopo eadem omnes interrogante. Cum autem unus ex ipsis ostium pulsasset, interrogatus quid moveret canis, respondit: caudam, & aures. Æsopus ipsum recte judicans respondisse, aperta janua, ad herum duxit, ac inquit: nullus philosophus ad convivium tuum venit, o here, præter hunc solum. Xanthus igitur valde tristatus est, deceptum se existimans ab invitatis. Postridie cum venissent invitati ad litterarium ludum, accusabant Xanthum, dicentes: Ut videris, o præceptor, cupiebas quidem ipse contemnere nos: sed veritus, putridum in vestibulo constituisti Æsopum, ut nos injuria afficeret, & canes vocaret. Et Xanthus: insomiumne, id est, an vera res? Tum illi: nisi stertimus, vera res. Confestim accersitus Æsopus, & rogatus cum ira cujus rei gratia amicos ignominiosè amolitus esset, ait: non tu mihi, here, mandasti nequem vulgarem, ac indoctum hominem permitterem in tuum convenire con-

convivium, sed solos doctos? Tum Xanthus: et quales hi, nonne docti? Et Æsopus: nullo pacto: ipsis etenim pulsantibus januam, & me intus rogitante quidnam moveret canis, nullus eorum intellexit sermonem. Ego igitur, cum indocti omnes viderentur, nullum ipsorum introduxi, nisi hunc, qui doctè respondit mihi. Sic igitur cum Æsopus respondisset, rectè omnes dicere ipsum confirmarunt. Ac post dies rursus aliquot Xanthus sequente Æsopo, ad monumenta accessit, &, quæ in arcis erant, epigrammata, legens, seipsum delectabat. At Æsopo in quadam ex ipsis insuptas litteras has vidente $\alpha, \beta, \delta, \epsilon, \theta, \chi$, ostendenteque Xanthos, atque rogante, an hasce novisset: diligenter ille scrutatus, non potis fuit harum invenire declarationem: ac fassus est dubitare omnino. Tum Æsopus: si per hanc columnulam, ò here, thesaurum ostendam tibi, qua re me remunerabit? Et is: Confide, accipies enim libertatem tuam, atque dimidium, auri; tunc Æsopus distans à cippo passus quatuor, & fodiens, accepit thesaurum, & tulit hero, dicens: da mihi promissum, ejus gratia invenisti thesau-

saurem. Ex Xanthus: non, si & ego sapiam, nisi & sensum litterarum mihi dixeris: nam scire hoc multo re inventa mihi pretiosius. Litteræ istæ inquiunt: recedens passus quatuor, fodiens invenies thesaurum aureum. Xanthus autem: quia ita solers es, & astutus, non accipies uam libertatem. Et Æsopus: renuntiabo dandum aurum, ò domine, regi Byzantinorum: illi enim reconditum est. Et Xanthus: undè hoc nosti? Et ille: ex litteris, quæ inquiunt: redde regi Dionysio, quem invenisti thesaurum aureum. Xanthus audiens regis esse aurum, Æsopo ait: Accepto dimidio lucri, taceto. Et ille: non tu mihi nunc hoc præbes, sed qui aurum hîc infodit: ac quemadmodum, audi: hoc enim dicunt litteræ aliæ: acceptum euntes, dividite, quem invenistis, thesaurum aureum. At Xanthus: Venias, inquit, in domum, ut & thesaurum dividamus, & tu libertatem accipias. Profectis ergo, Xanthus timens Æsopi loquacitatem, in carcerem ipsum jussit injici. Cùm abduceretur Æsopus, inquit: hujusmodi sunt promissa philosophorum? non solùm enim non accipio meam liber-

ta-

tatem, sed & in carcerem jubes injici me. Xanthus igitur jussit ipsum solvi, & ait ei: Nimirum rectè inquis, ut parta libertate, vehementior sis contra me accusator. Tùm Æsopus dixit: quodcumque mihi potes facere, fac malum: omninò vel invitus liberabis me. Ea verò tempestate hujusmodi res Sami, obtigit. Cùm publicè festum celebraretur, repentè aquila devolans, & publicum, rapiens anulum, in servi sinum demisit. Itaque Samii perterriti, cùm ob hoc prodigium incidissent in multum mœrorem, in unum coacti cœperunt rogare Xanthum, quòd primus civium esset & philosophus, ut sibi judicium prodigii minifesteret. At ille omninò ambigens, tempus petiit. Profectus igitur domum, tristis erat admodùm, & sollicitudinibus immersus, ut qui nihil judicare posset. Æsopus verò, mœrore Xanthi cognito, adiens, ait: Qua causa, ò here, sic perseveras tristari? Mihi committe, vale dicto mœrori. Cràs in forum profectus dic Samiis: ego neque prodigia solvere didici, neque augurari: sed puer mihi est multarum rerum peritus, ipse vobis quæsitum solvet. Et si ipse

con-

consecutus fuero solutionem, here, tu gloriam reportabis, tali utens servo: sin minus fuero consecutus, mihi soli erit dedecus. Persuasus igitur Xanthus, postero die in theatrum profectus, & astans in medio juxta monita *Æsopi* concionatus est iis, qui convenerant. Illi verò statim rogabant *Æsopum* acciri. Qui, cum venisset, staretque in medio. Samii, facie ipsius considerata, deridentes clamabant: hæc facies prodigium solvet? ex deformi hoc quid unquam boni audiemus? Ita ridere cœperunt. At *Æsopus* extenta manu silentio petito, inquit: viri samii, quid faciem meam cavillamini? non faciem, sed animum respicere oportet: sæpè enim in turpi forma bonum animum natura imposuit. An vos exteriorem testarum formam consideratis, ac non potiùs interiorem vini gustum? Hæc ab *Æsopo* cum audissent omnes, dixerunt: *Æsope*, si quid potes, dic civitati. Ille igitur audacter ait: viri Samii, quoniam fortuna, quæ contentionis studiosa est, gloriæ certamen proposuit domino & servo: si servus inferior videatur domino, verberibus cæsus abibit: sin autem præstantior, nihilominus & sic verberibus lacerabitur.

tur. Si vos per meam libertatem, loquendi mihi fiduciam indulseritis, ego nunc vobis intrepidè quæsitum narabo. Tunc populus uno ore clamabat ad Xanthum: libertate dona Æsopum, obtempera Samiis, largire libertatem ejus civitati. At Xantho non annuente, Prætor ait Xantho: si tibi non placet auscultare populo, ego hac hora Æsopum libertate donabo, & tunc, tibi æquali fuerit. Tunc igitur Xanthus necessariò libertatem reddidit, & præco clamavit, Xanthus philosophus liberum Samiis largitur Æsopum, atque interim fidem sermo Æsopi accepit dicentis Xantho: vel invitus mē libertate donabis. Æsopus itaque libertatem consecutus, stans in medio, ait: viri Samii, aquila, ut scitis, regina avium est. Quoniam autem imperatorium anulum hæc raptum demisit in servi sinum, hoc significare vult, quemdam ex iis, qui nunc sunt, regem, velle vestram libertatem in servitutem redigere, atque sancitas leges irritas facere. His auditis, Samii mœrore repleti sunt: sed non multo post tempore, & litteræ à Cræso Lydorum rege venerunt ad Samios, jubentes eis, ut posterum tributa sibi penderent: sin minus ob-

obtemperassent, ut ad pugnam se pararent. Consultabant igitur universi. Timuerunt enim subditi fieri Cræso, conducibile tamen esse, & Æsopum consulere. Et ille consultus, ait: cùm principes vestri sententiam dixerint de tributo dando obtemperandum esse regi: consilium jam minimè, sed narrationem vobis afferam, & scietis quid conducat. Fortuna duas vias ostendit in vita: alteram libertatis, cujus principium accessu difficile, sed finis planus: alteram servitutis, cujus principium facile, & accessibile, finis autem laboriosus. His auditis, Samii exclamaverunt: nos cùm simus liberi, servi esse gratis nolumus: & oratorem infecta pace remiserunt. His ergo cognitis, Cræsus decrevit bellum in Samios movere. Sed legatus retulit: non poteris Samios debellare, quandiu est apud eos Æsopus, & consilia sugerit. Potes autem magis, ait, ò rex, legatis missis petere ab ipsis Æsopum, pollicitus eis, & gratias alias relaturum, & remissionem jussorum tributurum. Et tunc fortè poteris eos superare: Cræsus his persuasus, legato misso, dedi sibi petebat Æsopum. Samii autem hunc tradere decreverunt. Quo cognito, Æso-

C

pus

pus in media concione stetit, ac inquit: viri Samii, & ego permulti facio ad regis pedes proficisci: volo autem vobis fabulam dicere. Quo tempore animalia inter se loquebantur, lupi bellum ovibus intulerunt. Unà verò cum ovibus canibus præliantibus, ac lupos arcentibus; lupi, legato misso, dixerunt ovibus, si voluerint vivere in pace, & nullum suspicari bellum, ut canes sibi traderent. Ovibus ob stultitiam persuasis, & canibus traditis, lupi, & canes dilacerarunt, & oves facillimè occiderunt. Samii igitur fabulæ sensu cognito, decreverunt apud se detinere Æsopum. Ille verò non tulit: sed cum legato unà solvit, & ad Cræsum se contulit. Profectis autem ipsis in Lydiam, Rex ante se stantem Æsopum videns, indignatus est, dicens: vide qualis homuncio impedimento mihi ad tantam insulam subigendam fuit. Tum Æsopus: maxime rex, non vi, neque necessitate coactus ad te veni, sed spontè adsuū. Sustine autem me parumper audire. Vir quidam cū locus-tas caperet, occideretque, cepit, & cicadam. Cū, & illam vellet occidere, inquit cicada: ò homo, ne me frustra occidas: ego enim neque spicam lædo, neque

que alia in re quapiam injuria te afficio: motu verò , quæ in me sunt, membranularum, suaviter canto, delectans viatores: præter igitur vocem in me ampliùs nihil invenies. Ille his auditis, permisit abire. Et ego itaque, ò rex, tuos pedes attingo, ne me sine causa occidas, non enim possum injuria quemquam afficere, sed in vili corpore generosum loquor sermonem. Rex autem miratus simul, & miseratus ipsum, ait: *Æsope*, non ego tibi largior vitam, sed fatum: ergo, quod vis, pete, & accipies. Et ille: rogo te, ò rex, reconciliare Samiis. Cùmque rex dixisset, reconciliatus sum: procidens ille in terram, gratias ei agebat. Et post hæc suas conscripsit fabulas, quas in hunc usque diem extantes apud regem reliquit. Acceptis autem ab ipso litteris ad Samios, quod *Æsopi* gratia eis reconciliatus fuerit, atque muneribus multis, navigavit in Samum. Samii igitur hunc videntes, & coronas ei intulerunt, & choreas ejus gratia constituerunt. Ille autem, & regis litteras legit, & ostendit, quod sibi donatam à populo libertatem, libertate rursus remuneratus fuerit. Post hæc verò ab insula decedens, circuibat Orbem, ubiquè cum

Philosophis disputando. Profectus, & in Babylonem, & suam ipsius doctrinam demonstrando, magnus apud regem Lycerum evasit. Illis enim temporibus Reges invicem pacem habentes, atque delectationis gratia quæstiones vicissim sophisticas scribendo mittebant: quas qui solverent, tributa pacta à mittentibus accipiebant: qui verò non, æqualia præbebant. *Æsopus* igitur, quæ mittebantur problemata Lycero, intelligens dissolvebat, & clarum reddebat regem, & ipse Lyceri nomine altera itidem regibus remittebat: quæ cùm remanerent insoluta, tributa rex quamplurima exigebat. *Æsopus* autem cùm non genuisset filios, nobilem quendam, *Ennum* nomine, adoptavit, atque ut legitimum filium Regi allatum, commendavit. Non multo autem post tempore *Ennus* cum adoptantis concubina rem habuit: hoc sciens *Æsopus*, expulsurus erat domo *Ennum*, qui in illum ita correptus, epistolamque fictam ab *Æsopo* scilicet ad eos, qui sophismatis cum Lycero certabant, quod ipsis paratus esset adhærere magis, quàm Lycero, regi dedit, *Æsopi* signatam anulo. Rex, & sigillò credens, atque inexorabili ira percitus, statim *Hermippo* jubet,

bet, ut nulla examinatione facta, tanquam proditorem occideret *Æsopum*. At *Hermippus*, & amicus fuerat *Æsopo*, & tunc se amicum ostendit: in sepulchro enim quodam, nemine sciente, occultavit hominem, & secretò nutrit. *Ennus* autem regis jussu omnem *Æsopi* administrationem suscepit. Sed quodam post tempore *Nectenabo* rex *Ægyptiorum* audiens *Æsopum* mortuum esse, mittit *Lycero* statim epistolam, architectos sibi mittere jubentem, qui turrim ædificent, quæ neque coelum, neque terram attingat, & aliquem, qui semper respondeat ad omnia quæcumque rogaverint: quod si fecisset, tributa exigeret: sin minus solveret. His lectis, *Licerus* mœrore affectus est, cùm nullus ex amicis posset quæstionem de turri intelligere: rex verò, & columnam sui regni dicebat interiisse *Æsopum*. *Hermippus* autem, dolore regis ob *Æsopum* cognito, adiit regem, & vivere illum renuntiavit, addiditque ipsius causa *Æsopum* non peremisse, sciens, quod poeniteret aliquandò regem sententiæ. Rege autem vehementer his lætato, *Æsopus* sordens, ac squalens totus, adductus est. Cumque rex, ut eum vidit,

illacrymasset, atque ut lavaretur, aliaque cura afficeretur, jussisset: *Æsopus* post hoc, & de quibus accusatus fuerat, causas confutavit, ob quæ cum rex *Ennum* esset occissurus, *Æsopus* ei veniam petiit. Post hæc autem rex *Ægyptii* epistolam *Æsopo* dedit legendam. At ille, statim solutione cognita quæstionis, risit: ac rescribere jussit, cum hyems præterisset, missum iri, & qui turrim essent ædificaturi, & aliquem, qui responderet ad rogata. Rex igitur *Ægyptios* legatos remisit: *Æsopo* autem pristinam administrationem tradidit omnem, deditum ei tradens & *Ennum*. At *Æsopus* acceptum *Ennum* nulla in re tristitia affecit, sed ut filium rursus receptum, inter cætera his admonuit verbis: filii ante omnia cole Deum: regem honora. Inimicis tuis terribilem te ipsum præbe, ne te contemnant: amicis facilem, & communicabilem, quò longè benevolentiores tibi sint. Item inimicos malè habere precare, & esse pauperes, ne te possint offendere: at amicos in omnibus benè valere velis. Semper uxori tuæ benè adhære, ne alterius viri periculum facere velit: leve enim mulierum est genus, ac delinitum adulatione, minus

nus mala cogitat. Velocem ad sermonem ne posside auditum: linguæ continens esto. Benè agentibus ne invidere, sed congratulare: invidens enim, te ipsum magis offendent. Domesticorum tuorum satage, ut te non solum, ut dominum timeant, sed etiam, ut benefactorem venerentur. Ne pudeat discere semper meliora. Mulieri non unquam credas secreta: nam semper armatur, quomodò tibi dominetur. Quotidiè in diem crastinum reconde: meliùs enim mortuum inimicis relinquere, quàm viventem, amicorum indigere. Salutato faciliè, qui tibi occurrunt, sciens; & catullo cauda panem comparare. Bonum esse ne poeniteat. Susurronem virum ejice domo tua, nam quæ à te dicuntur, ac fiunt, aliis communicabit. Fac, quæ te non mæstificent. Coptingentibus ne tristere. Neque prava ineas unquam consilia, neque mores malorum imiteris. His ab Æsopo Ennus admonitus, tam sermone, tum sua conscientia, ut sagitta quadam, percussus animum, paucis post diebus è vita discesit. Æsopus autem aucupes omneis accersivit, atqui aquilarum pullos quatuor ut caperent, jubet. Sic itaque captos nutrit, ut dici-

tur, ac instruxit, (cui rei non magnam fidem adhibemus) ut pueros in sportis ipsis appensis gestando in altum volarent, atque ita obedientes pueris essent, ut quocumque illi vellent, volarent, sive in altum, sive in terram deorsum. Præterito verò hyemali tempore, ac vere arridente, cum ad iter omnia parasset Æsopus, & pueros accepisset, & aquilas, decessit in Ægyptum, multa imaginatione, & opinione ad stupefactionem illorum hominum usus. Sed Nectenabo audito adesse Æsopum: insidiis circumventus sum, inquit amicis, quia intellexeram Æsopum mortuum esse. Postridiè autem iussit rex, ut omnes Magistratus candidis circumdarentur vestibus: ipse lanam induit, & coronam, ac gemmatam citarim. Cumque, sedens in alto solio, Æsopum introduci iussisset: cui me assimilas (ingredienti inquit) Æsope, & eos, qui mecum sunt? Et ille: te quidem Soli verino, qui verò te circumstant, maturis aristis: & rex admiratus ipsum, & donis eum prosecutus est. Postero autem die rursus rex candidissimam togam indutus, amicis purpureas iussis accipere, ingredientem Æsopum iterum eadem rogavit.

vit. Et Æsopus: te inquit, comparo Soli: hos autem, qui stant circum, radiis solaribus. Et Nectenabo: puto nihil esse Lycerum præ meo Regno. Et Æsopus subridens: ne facilè de illo sic loquere, ó rex: nam genti vestræ vestrum Regnum collatum, instar Solis lucet: at si Lycero comparetur, nihil aberit, quin splendor hic, tenebræ appareant: et Nectenabo apposita verborum responsione stupefactus. Attulisti nobis, ait, qui turrim ædificent? Et ille: parati sunt, si modò ostendas locum. Postea egressus extra urbem rex in planitiem, ostendit dimensum locum. Adductis igitur Æsopus ad ostensos loci angulos quatuor aquilis unà cum pueris per sacculos appensis, ac puerorum manibus datis fabrorum instrumentis, iussit evolare. Illi verò sublimes: date nobis, clamabant, lapides, date calcem, date ligna, & alia quæ ad ædificationem apta sunt. Sed Nectenabo visis pueris ab aquilis in altum sublatis, ait: undè mihi volucres homines? Et Æsopus: sed Lycerus habet: tu autem homo cum sis, vis cum æquo Diis rege contendere? Et Nectenabo: Æsope, victus sum: percontabor autem te, tu responde. Et ait: sunt mihi fœ-

minæ hîc equæ, quæ cum audiverint
eos, qui in Babylone sunt, equos hinnientes, statim concipiunt. Si tibi ad hoc est doctrina, ostende. Et *Æsopus*: respondebo tibi crâs, ò rex. Profectus verò, ubi hospitabatur, felem jubet pueris comprehendi, & captum publicè circumduci verberando. *Ægyptii* autem illum animal colentes, cum sic ipsum malè tractari viderent, concurrerunt, & felem è manu verberantium eripuerunt, ac rem celeriter renuntiarunt regi. Qui vocato *Æsopo*: nesciebas inquit, *Æsope*, tanquàm Deum à nobis coli felem? Quare igitur hoc fecisti? At ille, *Lyceum* regem injuria affecit, ò rex: præterita nocte hic felis. Gallum enim ejus occidit pugnacem, & generosum, præterea & horas ei noctis nuntiantem. Cui rex: non pudet te mentiri, *Æsope*? Quoniam modo unà nocte felis ab *Ægypto* ivit in *Babylonem*? Tum ille subridendo, inquit: et quomodò, ò rex, *Babylone* equis hinnientibus, hic equæ foeminæ concipiunt? Rex autem his auditis: prudentiam *Æsopi* felicem esse dixit. Post hæc autem cum accivisset ex *Heliopoli* viros quæstionum sophisticarum peritos, atque de *Æsopo* cum eis dis-

disputasset, invitavit unà cum *Æsopo* ad convivium. Discumbentibus igitur ipsis, quidam *Heliopolita* inquit *Æsopo*: missus sum à Deo meo quæstionem quamdam rogaturus te, ut ipsam solveres. Cui *Æsopus*: mentiris: Deo enim ab homine nihil opus est discere: tu autem non solùm te ipsum accusas, sed & Deum tuum. Alius rursus ait: Est templum ingens, & in eo columna duodecim urbes continens, quarum singulæ triginta trabibus fulciuntur, quas circumcurrunt duæ mulieres. Tùm *Æsopus* ait: Hanc quæstionem apud nos solvent, & pueri. Templum enim est hic mundus, columna annus, urbes menses, & trabes horum dies, dies autem, & nox duæ mulieres, quæ vicissim sibi succedunt. Postridiè, convocatis amicis omnibus, *Nectenabo* inquit: propter *Æsopum* hunc debebimus tributa regi *Lycero*. At ex his unus ait: jubebimus ei quæstiones dicere nobis ex iis, quæ neque scimus, neque audivimus. Et ille: cràs hac de re vobis respondebo. Decedens igitur, & composito scripto, in quo continebatur: *Nectenabo* confitens mille talenta *Lyce-*
ro debere, manè reversus *Regi* scriptum

reddidit. Regis autem amici, priusquam apperiretur scriptum, omnes dixerunt: et scimus hæc, & audivimus, & verè scimus. Et Æsopus. Habeo vobis gratiam restitutionis causa: at Nectenabo confessione debiti lecta, ait: me nihil Lycero debente omnes vos testificamini? Illi mutati dixerunt: neque scimus, neque audivimus. Et Æsopus: si hæc ita se habent, solutum est quæsitum. Ad hæc Nectenabo: foelix est Lycerus, talem in regno suo doctrinam habens. Ergo pacta tributa tradidit Æsopo, atque in pace remisit. At Æsopus in Babylonem profectus, narravit Lycero acta in Ægypto omnia, & tributa reddidit, Lycerus autem jussit statuam auream Æsopo erigi. Non multò autem post tempore Æsopus Græciam decrevit navigare, compositioneque cum rege facta, discessit: juratus ei prius proculdubiò rediturum se in Babylonem, atque illic reliquum vitæ victurum: peragratis autem Græcis urbibus, & sua doctrina patefacta, pervenit & Delphos: verum Delphi disserentem quidem audierunt libenter, sed honore, & observantia eum affecerunt nulla. Is autem ad eos suscipiens ait: viri Delphi, succurrit mihi

ligno vos comparare, quod in mari fertur: illud etenim procul videntes dum fluctibus agitur, magni pretii esse existimamus, postquam autem proximè advenit, vilissimum apparet. Et ego itaque cùm procul essem ab urbe vestra, ut eos, qui existimatione digni sunt, vos admirabar: nunc autem ad vos profectus, omnibus (ut ita dixerim) inveni inutiliores, & sic deceptus sum. Hæc cùm audivissent Delphi, & timerent, ne aliquo modo Æsopus ad alias urbes accederet, malè de se diceret, decreverunt dolo hominem occidere. Auream phialam ex eo quod apud se erat, sacello Apolinis accipientes, clàm in Æsopi absconderunt stragulis. Cum Æsopus verò ignoraret, quæ ab ipsis dolo facta fuerant, egressus ibat in Phocidem. At Delphi aggressi, & detinentes ipsum percontabantur, ut sacrilegum. Illo autem negante aliquid fecisse ejusmodi, illi vi stragulis evolutis, autem invenerunt phialam, quàm etiam acceptam omnibus civibus ostenderunt non cum parvo tumultu. Igitur Æsopus cognitis illorum insidiis, rogabat eos, ut solveretur. Hi autem non solùm non solverunt; sed ut sacrilegum in carcerem

rem quoque injecerunt, morte ejus suffragiis decreta. Æsopus autem cum nulla astutia à mala hac fortuna liberari posset, seipsum in carcere lugebat, sedens. Ex familiaribus autem ipsius quidam, Damas nomine, ad ipsum ingressus, & videns eum sic lamentari, causam rei rogavit. Ille ait: mulier quædam cum recenter suum virum sepelivisset, quotidie profecta ad tumulum, plorabat. Arans autem quidam non procul à sepulcro, amore captus est mulieris, & derelictis bobus, ivit & ipse ad tumulum, ac sedens unà cum muliere plorabat. Cum illa rogaret, cur nam & ipse sic lugeret? Quoniam & ego, inquit, decentem mulierem sepelivi, & posteaquam ploravero, mœstitia levor. Illa autem, mihi idipsum similiter accidit. Et ille: si igitur in eadem incidimus mala, cur nam invicem non conjungimur? ego etenim amabo te, ut illam: & tu me rursus, ut tuum virum. His persuasit mulieri, & convenerunt: interim autem fur profectus, & bobes solvens, abegit. Ille autem reversus, non inventis bobus, & plangere, & lugere vehementer instituit. Profecta est & mulier: & lamentantem inveniens, inquit: iterum ploras?

ras? Cui ille: nunc, ait, verè ploro. Et ego itaque multis evitatis periculis, nunc verè fleo, solutionem mali necundè inveniens. Post hæc affuerunt &

Delphi, & extractum ipsum è carcere trahebant in precipitium. Ille autem eis dicebat: Quando colloquebantur animalia bruta, mus ranæ amicus factus ad cœnam eum invitavit, & abducta in penarium divitis, ubi multa edulia erant: comede, inquit, amica rana. Post epulationem & rana murem in suam invitavit cœnationem. Sed ne defatigare, inquit, natando, filo tenui tuum pedem meo alligabo. Atque hoc facto saltavit in paludem. Ea autem urinata in profundum, mus suffocabatur, & moriens ait: ego quidem per te morior, sed me
vin-

vindicabit major. Supernatante igitur mortuo mure in palude, devolans aquila hunc arripuit, & unà cum eo etiam: appensam ranam: sicque ambos devoravit. Et ego igitur, qui vi per vos morior, habebo ultorem. Babylon enim & Græcia omnis meam à vobis exigent mortem: Delphi tamen ne sic quidem perpercerunt *Æsopo*: ille autem in *Apolinis* confugit sacellum: sed ii & illinc extraxerunt irati, & in præcipitium rursus traxerunt. *Æsopus* cum abduceretur dicebat: audite me Delphi: lepus, aquila insectante, in lustrum scarabei confugit, rogans, ut ab eo servaretur. Scarabeus autem rogabat aquilam, ne occideret supplicem, obtestans ipsam per maximum Jovem, saltem ne despiceret parvitatem suam. Illa verò irata, ala percutiens scarabeum, leporem raptum depasta est. Scarabeus autem cum aquila volavit, ut nidum ejus disceret, ac jam profectus ova ejus devoluta dirupit. Illa cum gravè existimaret, si quis hoc ausus fuisset, & in altiore loco secundo nidificasset; & illic rursus scarabeus iisdem hanc affecit: aquila autem inops consilii penitus, ascendit ad Jovem (in ejus enim tutela esse dicitur)

& in ipsius genibus tertiam foeturam
ovorum posuit. Deo ipsa commendans,
& supplicans, ut custodiret. At scarabeus,
è stercore pilula facta, ascendit,
& in sinum Jovis eam dimisit. Jupiter
assurgens, ut finum excuteret, & ova
abjecit, oblitus, quæ & contrivit dejecta.
Sed cum didicisset à scarabeo, quòd
hæc fecisset, ut aquilam ulcisceretur
(non enim scarabeum tantum illa affecit
injuria, sed & in Jovem ipsum impia
fuit) aquilæ reversæ ait, scarabeum esse,
qui affecit mœrore, & certè jure affecisse.
Nolens igitur aquilarum genus
deficere, consuluit scarabeo, ut aquilæ
reconciliaretur. Cum hic non paruisset,
ille in aliud tempus transposuit aquilarum
partum, cum non appareant scarabei.
Et vos igitur, ò viri Delphi, ne despici-
te hunc Deum, ad quem perfugi:
& si parvum sortitus est delubrum, neque
enim impios negliget. Delphi verò
hæc parum curantes, recta ad mortem
itidem ducebant. Æsopus nulla re à
se dicta videns eos flecti, rursus ait: viri
crudeles, & interfectores, audite:
agricola quidam in agro consenuit: cum
nunquam ingressus esset in urbem, pre-
cabatur domesticos, ut eam videret. At
illi

illi junctis asellis , atque in currum eo imposito, solùm jusserunt agere. Eunti autem procella & turbine aerem occupantibus , & tenebris factis, aseli à via aberrantes, in quoddam præcipitium deduxerunt senem. At ille jam præcipitandus, ò Jupiter, ait, qua in re te injuria affeci, quòd sic iniquè occidor, præsertim cùm neque ab equis generosis, neque à mulis bonis , sed ab asellis villissimis? Et ego itaque eodem modo nunc tristor, quoniam non ab honoratis viris, & elegantibus, verum ab inutilibus, & pessimis interficior. Jamquè præcipitandus, ejusmodi dixit rursus fabulam : vir quidam suam deamans filiam,

rus misit uxorem , solam autem filiam receptam violavit. Illa autem: pater, ait,
sce-

scelesta facis : optarem tamen à multis
potius viris dedecore hoc affici,quàm à
te, qui genuisti. Hoc nunc & in vos, ò
iniqui Delphi, dico, quod eligerem in
Scyllam, & Carybdim potius incidere,
ac in Africæ Syrteis, quàm per vos in-
justè, atque indignè mori: execror igi-
tur vestram patriam, & Deos testor me
præter omnem justitiam interire, qui me
ulciscuntur exauditum. Præcipitem igi-
tur ipsum dederunt de rupe, & mortuus
est. Non multò post autem pestilentia
laborantes, oraculum acceperunt ex-
piandam esse Æsopi mortem. Cui quòd
& conscii sibi essent, injustè eum inter-
fecisse, etiam cippum erexerunt. Sed
primates Græciæ, ac doctissimi quique,
cùm & ipsi, quæ in Æsopum facta fuis-
sent, intellexissent, Delphos profecti
sunt, & cum illis habita inquisitione, ul-
tores, & ipsi Æsopi mortis fuerunt.

*Æsopi vita à Maximo Planude
conscripta.*

FINIS.

EX APHTONII

SOPHISTÆ

EXERCITAMENTIS.

Fabula profecta quidem est à Poetis, sed & Rhetoribus communis facta est admonendi gratia. Est autem fabula sermo fictus, imagine quadam repræsentans veritatem. Atque alia Cilix, alia Cypria dicitur, accepto ab inventoribus nomine: verum quoniam Æsopus egregiè præter cæteros conscripsit fabulas, evicit ut potiùs Æsopia diceretur. Ea verò est triplex, Rationalis, Moralis, Mixta. Rationalis, in qua aliquid ab homine geri confingitur: Moralis, quæ eorum imitatur mores, quæ sunt rationis expertia. Mixta verò, quæ Rationale, irrationaleque complectitur. Eam autem admonitionem, cujus causa fabulam constituis, Antefabulationem præpositam: postpositam verò, Adfabulationem dices.

F A B U L A

*Quâ formicarum, & cicadarum exemplo
hortantur juvenes ad laborem.*

Cicadæ olim æstate, asiduis cantibus indulgebant : Formicæ verò hyemis memores, laboribus, fructibusque colligendis operam dabant. Verùm cum hyems advenisset, Formicæ iis, quæ collegerant, pascebantur. Cicadas autem delectatio illa, & canendi voluptas, eò indigentia, miseriaque perduxit, ut esurirent omnes, & fame conficeretur. Sic juvenus laborem fugitans, malè se habet in senectute.

Ex Philostrati imaginibus fabulæ.

FAbulæ se ad Æsopum sua in eum benevolentia conferunt, quòd satagat sui. Fabula quippè, & Homero, & Hesiodo, necnon & Archilocho in Lycamben curæ fuit. Sed ab Æsopo humana omnia ad fabellas redacta sunt, sermone brutis non temerè impertito: nam & cupiditatem tollit, & libidinem insectatur, & fraudem. Atque hæc ei leo, quispiam agit, & vulpes, & per Jovem equus, nec testudo mûta: Ex quibus pueri discunt, quæ in vita gerantur. Habentur igitur in pretio fabulæ prop-

propter Æsopum. Accedunt ad januam docti hujus, vittis eum devincturæ coronæque oleagina coronaturæ: hic ut puto, fabulam aliquam texit: risus enim faciei, & oculi in terram defixi id præseferunt. Pictorem, fabularum curas remissione animo indigere, non latuit. Philosophantur autem picturæ, & fabularum corpora. Bruta enim cum hominibus conferens, cœtum circa Æsopum statuit ex illis scena confictum. Chori dux vulpes depicta est. Utitur enim ea Æsopus ministra argumentorum plurium, ceu Davo Comœdia.

EX HERMOGENIS

EXERCITAMENTIS

PRISCIANO INTERPRETE.

Fabula, est oratio ficta, verisimili dispositione imaginem exhibens veritatis. Ideo autem hanc primam tradere pueris solent oratores, quia animos eorum adhuc molles ad meliores facile vias ritè instituunt. Usi sunt ea tamen vetustissimi quoque auctores, ut Hesiodus, Archilochus, Horatius. Hesiodus quidem lusciniæ, Archilochus autem vul-

vulpis, Horatius muris. Nominantur autem, ab inventoribus fabularum, aliæ *Æsopiæ*, aliæ *Cypriæ*, aliæ *Libicæ*, aliæ *Sibariticæ*, omnes autem communiter *Æsopiæ* dicuntur, quoniam in conviviis frequenter solebat. *Æsopus* fabulis uti. Mendacem quidem esse volunt fabulam, sed ad vitam utilem, necnon & verisimilem. Est autem verisimilis, si res, quæ subjectis accidunt personis, aptè reddantur: ut puta de pulcritudine aliquis certat, pavo supponatur hîc. Oportet alicui astutiam tribuere, vulpecula est subjicienda. Imitatores aliquos hominum volumus ostendere, hîc *Similis* est locus. Oportet igitur modò brevius, modò latius eas disserere. Quomodo autem hoc fiet? Si nunc narratione simplici proferantur, nunc etiam sermo inductis fingatur personis. Exempli causa: *simiæ* convenerunt, & consilium habuerunt de urbe condenda: & quia placuit illis, paratæ erant incipere ædificationem: sed vetus *Simia* prohibuit ab incepto, eas docens, quòd facile capientur, si intra muros concludantur: sic breviter dices: si velis producere sic: *simiæ* convenerunt, & consultabant de urbe condenda, quarum una in medium veniens

niens concionata est, quia oportet ipsas quoque civitatem habere. Videtis enim, aiebat, quod civitatem habendo foelices homines sint, domos etiam singuli, & in concionem universi, & in theatrum ascendentes, delectant animos spectationibus, & auditionibus variis. Et sic proferes orationem in orando, dicens, quod & plebiscitum scriptum est, & finges etiam orationem veteris Sîmiæ. Expositio autem fabularum vult circuitionibus carere, & jucundior esse. Sed oratio, qua utilitas fabulæ tegitur, quam *Επιμύθιον* vocant, quod nos Adfabulationem possumus dicere, à quibusdam prima, à plerisque rationabilius postrema ponitur. Sciendum verò, quod etiam oratores inter exempla solent fabulis uti.

LAURENTIUS

VALLENSIS

INSIGNI VIRO

ARNOLDO FOVELLEDÆ

salutem.

PRomiseram nuper me tibi coturnices, quas ipse venatus essem, missurum. Eas capere (ut homo venandi insuetus) cū non possem, ad venerationem meam, id est ad litteras me converti. Ut fortè ad manus venit libellus Græcus ex præda navali tres & triginta Æsopi fabulas continens, has omnes bidui labore venatus sum. Mitto igitur ad te, sive fabellas, sive mavis cortunices, quibus oblectare te possis, ac ludere. Etenim si Octavianum, Marcumque Antonium, orbis terrarum Principes, ludo coturnicum delectatos accepimus: profectò tu, vir litterarum amantissimus, litterato hoc genere ludendi delectaveris. Et si quis Octaviano, aut Antonio pugnacem aliquam harum avium dono dedisset, jucundam

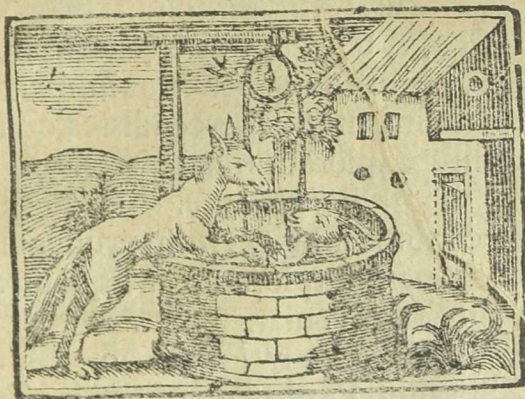
D

il-

illis rem, gratamque fecisset: ego quoque
tibi jucundus, gratusque ero, qui plu-
res triginta ejus generis aves dono mitto,
pugnaces, victrices, & (si fortè magis
hoc te juvat) etiam pingues. Oblectant
enim hæ fabellæ, & alunt, nec minùs
fructus habent quàm floris. Sed ne do-
num suum laudare insolentis sit, finem
faciam. Tu si coturnices veras, quàm
has fabellas, malis, rescribe. Mittam
namque non modò coturnices, sed etiam
perdices: Ex urbe Cajeta Kalendis Maii
1438.

DE VULPE, ET CAPRO.

Vulpes, & Caper sitibundi in puteum quendam descenderunt, in quo cū perbibissent, circumspicienti Capro reditum Vulpes ait: bono animo esto, Caper: excogitavi namque quo pacto uterque reduces simus. Siquidem tu eriges te rectum primoribus pedibus ad parietem admotis, cornuaque adducto ad pectus mento, recinabis: & ego per terga cornuaque tua transiliens, & extra puteum evadens, te istinc pos-

teā educam. Cujus consilio fidem habente Capro, atque, ut illa dicebat, obtemperante, ipsa è puteo resilit : ac deinde præ gaudio in margine putei gestiebat, exultabatque, nihil de Hirco curæ habens. Cæterum, cum ab Hirco ut fœdifraga incusaretur, respondit: enim verò, Hirce, si tantum tibi esset sensus in mente, quantum est setarum in mento, non prius in puteum descendisses, quàm de reditu exploratum habuisses.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, virum prudentem debere finem explorare, antequàm ad rem agendam veniat.

De Vulpe, et Pardo. 2.

Vulpes, et Pardus de pulchritudine altercabantur: et Pardos suam pellem versicolorem extollenti, Vulpes suam cum non posset præponere, inquit: At quanto ego speciosior, quæ non corpus, sed animum versicolorem sortita sum.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, pulchritudinem animi antecelere pulchritudinem corporis.

De Cata, et Venere. 3.

Cata quædam delitium erat cujusdam formosi adolescentis. Hanc

ille, ut in foeminam mutaret, Venerem precatus est. Dea miserta cupiditatis adolescentuli, convertit bestiam in speciosam puellam. Cujus formam inardescens adolescentulus, adducit illam secum domum. Quibus considentibus in cubiculo, Venus volens periculum facere, nunquid illa cum corpore mutasset & mores, murem in medio dimisit. At illa, eorum, qui aderant, & cubiculi nuptialis immemor, à cubili consurgens murem insequabatur, illum comedere cupiens: tum Dea indignata, eam iterum in suam restituit naturam.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, scelestos homines, etiam si conditionem, statumque mutant tamen mores nequaquam mutare.

De Agricola, et filiis ejus. 4.

Agricola filios suos videns quotidie digladiantes, neque in gratiam reducere potis esset, jussit facisculum virgarum sibi afferri (aderant autem filii illic sedentes) quæ cum allatæ essent, colligavit omnes in unum fasciculum: jussitque singulos eorum fasciculum capere, atque confringere. Illis verò confringere non valentibus, solvens postea fasciculum, tradidit singulas virgas eis

frangendas, atque illis statim frangentibus, intulit: ita quidem & vos, ò filioli mei, si unanimes invicem perstiteritis, inexpugnabiles vos hostibus, invictosque præbebitis: sin minùs vestra ipsa æmulatio atque seditio, opportunam vos prædam inimicis faciet.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, æquè res humanas capere, vel à concordia incrementum, vel à discordia jacturam.

De Muliere, et Gallina. 5.

Mulier quædam vidua habebat gallinam quotidie singula ova ponentem. Sperans autem mulier pro singulis bina ova posituram, si plus escarum tribuisset, opiparè educabat. Gallina ve-

verò pinguior effecta, ne unum quidem ovum ampliùs facere poterat.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, quod homines per fluxum rerum, & copiam marcescentes, ab instituta industria retardantur.

De duobus Adolescentibus. 6.

DUO Adolescentes obsonium à coquo communiter mercati sunt. Cæterùm cùm coquus quibusdam negotiis domesticis intenderet, vacaretque, alter adolescentum partem obsonii in alterius manus immisit. Convertente autem se coquo, & partem carnis, quæ aberat, requirente: qui carnem subtulerat, jurat se non habere: qui verò habebat, se non sustulisse. Quibus coquus (intelec-

ta adolescentum argutia) inquit: etsi me latet fur, tamen eum, quem iurastis, non latebit.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, quòd, si quid homines celamus, Deum tamen nequaquam celare poterimus, qui solus omnia prospicit, & omnia videt.

De duobus Amicis, et Urso. 7.

DUobus Amicis unà iter facientibus fit Ursus obviam, quorum unus perterritus, in arborem scandens, latuit: alter, verò, cùm se imparem Urso fore, & si pugnaret, superatum iri, intelligeret, procidens simulabat se mortuum esse. Ursus verò adveniens, & aures, & occiput ejus olfaciebat: illo, qui stratus jacebat usquequaque continente respirationem. Ita mortuum esse credens Ursus, abiit (ajunt enim non sævire in cadavera). Mox alter, qui inter frondes arboris latuerat, descendens, interrogat amicum, quidnam ad aurem Ursus esset secum locutus. Cui amicus inquit: admonuit me ne posthac cum hujusmodi amicis interficiam.

Adfabulatio.

Fabula hæc innuit, devitandos esse
ami-

amicos, qui periculoso in tempore auxilio præstando revocant pedem.

De Arundine, & Olea. 8.

DIsceptabant aliquandò arundo, & olea de constantia, & fortitudine, & de firmitate. Et olea quidem arundini probra ingerebat, ut fragili, & ad omnem ventum vacillanti. Arundo autem obticebat, non longum tempus spectans. Nam cùm ventus vehemens ingruisset, arundo reflectebatur, agitabaturque. Olea verò cùm violentiæ ventorum reluctari vellet, confracta est.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit eos, qui fortioribus ad tempus cedunt, potiores esse iis, qui non cedunt.

De tubicine. 9.

ERat Tubicen quidam, qui in militia signum caneret: is interceptus ab hostibus, ad eos, qui circumstabant, proclamabat; nolite me, viri, innocentem, innocuum, insontemque perimere, nullum enim unquam occidi: quippè nihil aliud, quàm hanc buccinam habeo. Ad quem illi vicissim cum clamore responderunt: tu verò hoc ipso magis

trucidaveris, quòd, cùm ipse dimicare nequeas, cæteros ad pugnam excitas.

Adfabulatio.

Fabula hæc innuit, quòd præter cæteros peccant, qui malos, & importunos principes persuadent ad iniquè agendum.

De Cane, & Lanio. 10.

CANIS quidam insiliit in macellum, lanio in aliqua re occupato, & arrepto pecoris corde fugiebat: ad quem lanius conversus, fugientemque aspiiciens, inquit: ò canis, abi ubicumque fueris, te observabo: non enim mihi cor sustulisti, sed cor dedisti.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, jacturam frequenter esse hominibus doctrinam.

De Ægroto, & Medico. 11

ÆGROTUS quidam à Medico interrogatus, quonammodò se habuisset: præter modum, respondit, in sudorem se fuisse resolutum. Cui Medicus: istud (inquit) bonum est. Altero autem die interrogatus quomodò se haberet, respondit: algoribus correptus, diù vexatus sum. Et istud (inquit Med-

dicus) bonum est. Tertiò cùm ab eodem interrogaretur, respondit: profluvio corporis debilitatus sum. Istud (inquit) etiam bonum est. Postea autem à familiari interrogatus: quomodò habes, ò amice? Respondit: ego etiam atque etiam benè habeo, sed morior.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, coarguendos assentatores.

De Asino, & Lupo. 12.

A Sinus calcato ligni aculeo claudicabat, conspectoque lupo, ait: ò lupe, en præ cruciatu morior: futurus esca, aut tua, aut vulturum, aut corvorum. Unum modò munus abs te flagito: educ priùs ex pede aculeum, ut moriar saltem sine cruciatu. Tunc lupo

summis dentibus aculeum mordicùs deprehendens, eduxit. Asinus verò doloris oblitus, ferratos calces in faciem lupi impegit: fractisque illius fronte, nari-
bus, & dentibus, aufugit; Lupo seipsum accusante, ac meritò sibi id evenisse dicente: quòd, qui didicerat esse lanus jumentorum, nunc eorum volebat esse chirurgus.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, quòd, qui sua artificia deserunt, transferentes se ad aliena ipsis non apta, & in derisum veniunt, & in discrimen.

De Pastore, & Mari. 13.

PAstor in loco maritimo gregem pascibat: qui cùm videret mare tranquillum, incessit cupidò navigationem faciendi: itaque venundatis ovibus, emptisque palmarum fructibus, navigabat. Orta autem vehementi tempestate, & navi mergi periclitante, omne pondus navis in mare ejecit, vixque evasit exonerata navi. Paucis post diebus, veniente quodam, & tranquillitatem maris admirante (erat enim id sanè tranquillum) respondens, inquit: palmas iterùm vult, quantum intelligo: ideoque immotum sese ostendit.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, eruditiores fieri homines damno, atque periculo.

De Vulpe, & Leone. 14.

Vulpes nullum antea Leonem conspicata, cum illi aliquando obviasset, ita conspectum ejus expavit, ut parum abfuerit, quin exstingueretur. Quod cum postea iterum accidisset: ad conspectum quidem Leonis exterrita est, sed non ita, ut prius. Tertiò cum Leonem eundem vidisset in civitate, non modò, non exterrita, sed confidenter adiens, secum collocuta est, & confabulata.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, quòd consuetudo & conversatio facit, ut quæ maximè horribilia & formidolosa sunt, neque horrida neque formidolosa videantur.

De Gallis, & Perdice. 15.

Gallos quidam domi suæ cum haberet, mercatus est Perdicem: eamque in societatem gallorum dedit unà cum illis saginandam. Eam verò statim galli, pro se quisque, mordebant, abigebantque. Perdix autem apud se afflictabatur, existimans, ideo talia sibi à gallis inferri, quòd suum ab illorum genere.

re alienum esset. Ubi verò non multò post aspexit & illos inter se pugnantes, mutuoque percutientes, recreata à mœrore, & tristitia, inquit: equidem verò posthàc ego non afflictor ampliùs, videns eos etiam inter se dimicantes.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, virum prudentem debere æquo animo ferre contumelias ab alienigenis illatas, quos videt ne à domesticorum quidem injuriis abstinere.

De Vulpe, & capite quodam. 16.

Vulpes aliquandò in domum citharœdi ingressa: dum omnia instrumenta musica, omnem supellectilem scrutaretur, reperit è marmore, caput lupinum, scienter fabreque factum. Quod cum in manus sumpsisset, inquit: ò caput cum magno sensu factum! nullum sensum obtines.

Adfabulatio.

Hæc fabula ad eos spectat, qui corporis dignitatem habent, animi industriam non habent.

De

De Carbonario, & Fullone. 17

Carbonarius conducta in domo habitans invitavit Fullonem, qui eò loci proximè venisset, ut eisdem in ædibus unà habitarent. Ad quem Fullo: ò homo, non est mihi istud factu conducibile: vereor enim, ne quicquid in se candefacerem, id omne tu carbonaria aspergine fuscas.

Adfabulatio.

Fabula hæc innuit, nullum cum flagitiosis habendum esse commercium.

VIR quidam aliquandò peregrinatus, cum iterum domum redisset: cum multa ardua in diversis regionibus à se viriliter gesta jactabundus prædicabat, tum verò illud maximè, quod Rhodi omnes certamine saliendo superasset: ejusque rei Rhodios, qui affuerunt, testes esse. Ad quem unus asistentium respondens, inquit: O homo, si verum est quod loqueris, quid tibi opus est testibus? Ecce Rhodus, ecce hic certamen saliendo.

Ad fabulatio.

Hæc fabula innuit, quod ubi rerum testimonia adsunt, nihil opus est verbis.

De Homine, & Apolline. 19.

Quidam facinorosus delphos se contulit, Apollinem tentaturus, habens-

bensque passerulum sub pallio, quem pugno tenebat. Accedensque ad tripodas, interrogabat Deum, dicens: quod habeo in dextera, vivitne, an mortuum est? Prolaturus passerulum vivum, si mortuum respondisset: rursus prolaturus mortuum, si vivum respondisset. Occidisset enim statim sub pallio, priusquam proferret. At Deus subdolam calliditatem hominis intelligens, dixit: o consultor, utrum mavis facere (penes te namque arbitrium est) facito; & sive vivum, sive mortuum, quod in manu habes, proferto.

Ad fabulatio.

Fabula hæc innuit, mentem divinam nihil neque latere, neque fallere.

De Piscatore, & Cinaride. 20.

Piscator quidam, demissis in mare re-
tibus, detulit Cinaridem pussilli
corporis, quæ Piscatorem sic obsecrabat:
noli me in præsentiarum capere pusil-
lam & minutam, sine abire & crescere:
ut postea jam adulta commodo cum ma-
jore potiaris. Cui Piscator: ego verò
amens sim, si lucrum, quod inter manus
habeo (licet exiguum) prætermittam, spe
futuri boni quantumlibet magni.

Ad

Hæc fabula innuit, stolidum esse qui propter spem majoris, rem & præsentem & certam (licet parvam) non amplectitur.

De Asino, et Equo. 21.

VIR quidam habebat Equum, & Asinum. In itinere faciendo, inquit Asinus Equo: si me salvum vis, leva me parte oneris mei. Equo illius verbis non obsequente, Asinus sub onere cadens, moritur. Tunc dominus jumentorum omnes quas portabat Asinus, sarcinas, simulque corium, quod à mortuo exuerat, Equo imponit. Quo onere depressus Equus cum clamore inquit: vae mihi jumentorum infelicissimo, quid mihi misero evenit? Nam recusans partem

tem nunc totum onus porto, & illius corium. *Adfabulatio.*

Hæc fabula innuit, majores debere in laboribus participes esse minoribus, ut utrique incolumes sint.

De Homine, & Satyro. 22.

VIR quidam cum Satyro amicitiam inierat. Qui cùm edendi gratia sederent, exorta cœli tempestate, vir manus ad os admovens, anhelitu refocillabat. Quod intuens Satyrus, interrogat, quamobrem id faceret: ille inquit, calore oris algentes manus refocillo. Pauloque post, calidiore edulio allato, cùm Vir, iterùm manus ad os admovens, calorem cibi tenui inspiratione refrigeraret, interrogat Satyrus, quamobrem & illud faciat. Respondente autem viro, ut
re-

refrigeraret edulium. Atqui ego, inquit Satyrus, tecum posthac amicitiam non exercebo, qui ex uno ore & calidum promissis & frigidum. Vale.

Adfabulatio.

Fabula innuit, devitandam ejus amicitiam esse, cujus anceps vita est, & non simplex sermo.

De Agricola, & Canibus. 23.

Agricola quidam hyberno sydere in agro deprehensus, deficientibus cibariis, primùm interfectis singulis ovibus, illarum carnibus vescebatur, mox & caprarum: postremò operariis bobus interemptis alebatur: quod canes dum animadvertissent, inter se collocuti sunt, dicentes: at nos hinc faciamus fugam. Si enim operariis bobus dominus non
pe-

pepercit , nec nobis quidem parceret.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, fugiendos cavendosque , qui à familiaribus manus non abstinent.

De quodam admorso á Cane. 24.

ADmorsus quidam à cane, circuibat singulos , corrogans curationem: nactusque quemdam est, qui cognita mali qualitate, inquit: si tu quidem, ò homo convalescere vis, crustam panis madefactam in sanguine vulneris , porrige cani, qui te momordit , comedendam: cui ille deridenter, inquit: ego mehercle, si illud fecero, dignus sum, qui ab omnibus hujus urbis canibus præmordear.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, improbos homines, cùm maximè beneficia acceperint, tùm maximè ad maleficia animari.

De Thyngo , & Delphino. 25.

THyngus, cùm Delphinum insequentem præcipiti cursu fugeret, & jam capiendus esset, in anfractum quendam se intorsit: Delphinus quoque ad alterum similem impetu ipso allisus est. Ad quem Thyngus respiciens , eumque expirantem videns, inquit: jam mihi mors non erit molesta : videnti eum, qui mihi cau-

causa mortis est, mecum morientem.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, æquo animo ferre homines calamitates, cùm eos, per quos in calamitate sunt, calamitosos aspiciunt.

De Aucepe. 26.

AUceps quidam, sumptis aucupatoriis retibus, ad venandum processit, visoque palumbo in cacumine arboris sedente, compositas artificiosè arundines cùm retibus ad avem clanculum admovebat, sperans illam se venari posse. Quod cùm agit, in altum intuens, jacentem viperam pedibus pressit: quæ exasperata dolore hominem momordit. At ille jam deficiens, me miserum, inquit, qui, cùm alterum venari volo, ipse ab altero captus pereor.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, quòd nonnulli alios arte sua nitentes decipere, sæpe in laqueos quos tendunt, incidunt.

De Castore. 27.

CASTOR præter cæteros quadrupedes in aqua durare fertur, suaque genitalia ad artem medicam sanè utilia esse. Hic ubi videt se ab indagantibus hominibus captum iri (novit enim quamobrem indagetur) ipse sibi genitalia præcidit

dit atque in sequentes projiciens , hoc modo incolumis evadit.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit , hujus exemplo prudentes debere pro adipiscenda salute nullam rationem habere fortunarum.

De Vaticinatore. 28.

VAticinator quidam in foro sedens sermocinabatur, cum sibi quidam denuntiat fores domus ejus effractas esse, omniaque direpta, quæ in domo fuissent. Ad quem nuntium vaticinator gemens, properansque cursu se domum recipiebat. Quem currentem intuens quidam : O tu, inquit, qui aliena negotia te divinaturum promittis, certe tua ipse non divinasti.

Adfabulatio.

Fabula hæc ad eos spectat, qui res suas non rectè administrantes, alienis, quæ nihil ad eos pertinent, providere ac consulere conantur.

A Uceps tetende^{rat} volucribus retia. Quod eminùs intuens Merula, percontabatur hominem, quid negotiù agerit. Ille respondit se condere urbem: Abiitque longiùs, & sese abdidit. Merula verò verbis illius fidem habens, accedens ad scam juxtà retia positam, capta est. Accurrenteque aucupe, inquit: O homo, si tu quidem talem condis urbem, haud multos invenies incolas.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, eo maximè modo rem privatam, & publicam destrui, cùm præsides sævitiam exercent.

De Viatore, & Jove. 30.

Viator longum ingressurus iter, si quid invenisset, ejus dimidium Jovi se oblaturum promissit. Invento autem in ipso itinere vase palmarum, & amygdalarum pleno, comedit omnes palmulas, amygdalasque: sed harum nucleos, illarum putamini ad aram quamdam obtulit, inquiens: Jupiter, habes quod tibi voveram: quod enim inveni, ejus&interiora, &et exteriora tibi offero.

Adfabulatio.

Fabula hæc innuit, avarum hominem cupiditate pecuniæ etiam Diis moliri fallacias.

De Filio, & Matre. 31.

Puer quidam in schola condiscipuli furatus tabellam alphabeticam attulit

lit matri suæ: à qua non castigatus, quotidie magis furabatur. Procedente autem tempore, majora cœpit furari. Tandem à magistratu deprehensus ducebatur ad supplicium. Matre verò sequente, ac vociferante rogavit satellites, ut paulisper cum ea ad aurem loqui permitterent. Quibus annuentibus, & Matre festinabunda aurem ad os filii admovente: ille auriculam maternam dentibus amor-sam evulsit. Et cùm Mater, cæterique increparent, non modò, ut furem, sed etiam ut in parentem suam impium, inquit: hæc mihi, ut perderet, extitit causa: si enim me ob tabellam alphabetariam castigasset, nequaquàm ad ulteriora progressus, et ad supplicium nunc ducerer.

Ad fabulatio.

Fabula hæc innuit, quòd qui inter initia peccandi non coërcentur, ad graviora flagitia evadunt.

De Filio, & Patre. 32.

Filium quidam senior habebat generosi animi, & venaticorum canum amatorem. Hunc per quietem viderat à leone trucidari. Territus igitur, ne fortè somnium hoc aliquando sequeretur eventus, extruxit domum quamdam politissimam laquearibus, ac fenestris amœ-

amœnissimam, illucque inducens filium, illi custos inhærebat. Depinxerat etiam in ea domo ad oblectationem filii omne genus animalium, in quibus & leonem. Adolescens hæc inspiciens, eo amplius molestiæ contabescebat. Quadam autem vice leoni propius stans, inquit: O truculentissima fera, te propter, & propter inane somnium patris in hac domo asservor, velut in carcere. Quid igitur faciam? Et hæc dicens, manum parieti incussit, oculum leoni eruere volens, & clavo, qui illic latebat, offendit: qua ex percussione manus emarcuit, superque series, ac febris subsequuta est: brevi adolescens est mortuus. Ita leo adolescentem occidit, nihil adjuvante patris sophismate.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, quæ ventura sunt, devitare posse neminem.

De Calvo quodam. 33.

Calvus quidam mentitos crines gerens, dum equo vehebatur, ecce turbinis ventus illos de capite sustulit. Risus statim magni præsentibus excitantur. Et ille mutuo risu ad eos inquit: Quid mirum, si crines qui non erant mei, à me recesserunt? illi quoque re-

cesserunt, qui mecum fuerant nati.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, non debere nos
mœrere ob amissas opes. Quod enim
nascentes à natura non accepimus, non
potest nobiscum perpetuò permanere.

ALIÆ ITEM —

ALIQUEOT ÆSOPI FABULÆ,

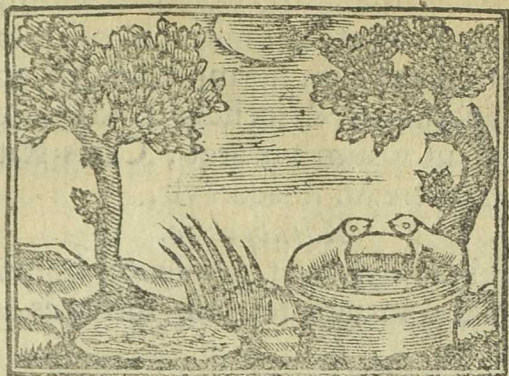
EX GRÆCO IN LATINUM
versæ, Incerto Interprete.

Impossibilia promittens. I.

VIR pauper ægrotans, & malè affee-
tus, cùm à medicis desperatus es-
set, Deos rogabat, pollicens, si sanitatem
sibi rursùs restituissent, centum boves
ipsis oblaturum esse in sacrificium.
Uxor autem ejus audiens: Et ubi tibi
hæc, si convalueris? Ille ait: putas enim
surgere, me hinc, ut Dei hæc à me re-
petant? *Adfabulatio.*

Fabula significat, multos facilè polli-
ceri, quæ re comprobare non sperent.

Ra-

Ranæ. 2.

R Anæ duæ in palude pascebantur. Æstate autem siccata palude, illa derelicta, quærebant aliam: cæterum profundum invenerunt puteum: Quo viso, altera alteri inquit: descendamus heus tu in hunc puteum. Illa respondens ait: si igitur & hic aqua eruerit, quomodò ascendemus? *Adfabulatio.*

Fabula declarat, non oportere inconsideratè res aggredi.

Canis, & Galus. 3.

Canis, & Galus inita societate, iter faciebant. Vespera autem superveniente, Gallus conscensa arbore dormiebat: at Canis ad radicem arboris excavatæ. Cùm Gallus, ut assolet, noctu cantasset, Vulpes ut audivit, accurrit: & stans inferiùs, ut ad se descenderet, ro-

gabat, quòd cuperet commendabile adeò cantu animal complecti. Cùm autem is dixisset, ut janitorem priùs excitaret ad radicem dormientem, ut, cùm ille aperuisset, descenderet: & illa quærente, ut ipsum vocaret, Canis statim prosiliens eam dilaceravit.

Adfabulatio.

Fabula significat, prudentes homines inimicos insultantes ad fortiores astu mittere.

Leo, & Ursus. 4.

LEO, & Ursus simul magnū nacti hinnulum. de eo pugnabant, Graviter igitur à seipsis affecti, ut ex multa pugna etiam vertigine corripenterentur, defatigati jacebant. Vulpes autem circumcercà eundo, ubi postratos eos vidit, & hinnulum in medio jacentem, hunc, per utrosque percurrento, rapuit, fugiensque abivit: at illi videbant quidem ipsam, sed quia non poterant surgere: Nos miseros, dicebant, quia vulpi laboravimus!

Adfabulatio.

Fabula significat, aliis laborantibus, alios lucrari.

Vespertilio, & Rubus & Mergus. 5.

VEspertilio, & Rubus, & Mergus, inita societate mercatoriam decre-

ve-

verunt vitam agere. Itaque Vespertilio argentum mutuata, projecit in medium: Rubus vestem secum accepit: Mergus tertius æs: & navigaverunt. Tempestate autem vehementi oborta, & navi ever-sa omnibus perditis, ipsi in terram eva-serunt. Ex illo igitur tempore Mergus lit-toribus semper assidet, num quodpiam æs ejiciat mare. Vespertilio verò credito-res timens, interdium non apparet, noctu ad pabulum exit. Rubus prætereuntium vesti inhæret, sicubi suam cognoscat, quærendo. *Adfabulatio.*

Fabula significat, in ea quibus incum-bimus, in posterum incidere.

Pavo, & Monedula. 6.

A Vibus creaturis regem, Pavo orabat
ut se ob pulchritudinem eligerent.

Eligentibus autem eum omnibus, Monedula suscepto sermone ait: Sed si, te regnante, aquila nos persequi aggressa fuerit, quomodo nobis opem feres?

Adfabulatio.

Fabula significat, principes non modo propter pulchritudinem, sed & fortitudinem, & prudentiam eligi oportere.

Singularis & Vulpes. 7.

Singularis agrestis super quadam arbore dentes acuebat. Vulpe rogante causam quare, nulla præposita necessitate, dentes, acueret, ait: non abs re hoc facio: nam si me periculum invaserit, nequaquam me tunc acuendis dentibus occupatum esse oportebit, sed potius paratis uti.

Adfabulatio.

Fabula significat, ad versus periculum præparatum esse oportere.

Cassita. 8.

Cassita laqueo capta, plorans dicebat:
 hei mihi miseræ, & infœlici volu-
 cri! Non aurum surripui cujusquam, non
 argentum, non aliud quidquam prætio-
 sum: granum autem tritici parvum mor-
 tis mihi causa fuit. *Adfabulatio.*

Fabula in eos, qui ob inutile lucrum
 magnum subeunt periculum.

Hinnulus. 9.

Hinnulus aliquandò cervo ait: pater,
 tu & major, & celerior canibus, &
 cornua præterea ingentia gestas ad vin-
 dictam: cur igitur sic eos times? Et ille
 ridens ait: vera quidem hæc inquis, fili:
 unum verò scio, quod cùm canis latra-
 tum audivero, statim ad fugam, nescio
 quomodò, efferor.

Adfabulatio.

Fabula significat, natura timidos nulla admonitione fortificari.

Avarus. 10.

AVarus quidam cū omnia sua bona vendidisset, & auream glebam fecisset, in loco quodam infodit, unā defosso illi & animo suo, & mente: atque quotidie eundo, ipsam videbat. Id autem ex operariis quidam observando cognovit, & refossam glebam abstulit. Post hæc & ille profectus, & vacuum locum videns, lugere cœpit, & capillos evellere. Hunc cū quidam vidisset sic, plorantem & causam audivisset: Ne sic, ait, o tu, tristare: neque enim habens aurum, habebas. Lapidem igitur pro auro acceptum reconde, & puta ibi aurum esse: eundem enim tibi usum præstabit: nam, ut video, neque cū aurum erat, utebare. *Adfabulatio.*

Fabula significat, nihil esse possessionem, nisi usus adfuerit.

Anseres, & Grues. 11.

ANseres & Grues in eodem prato pascebantur. Venatoribus autem visis, Grues, quod essent leves, statim evolaverunt, Anseres verò ob onus corporum cū mansissent, capti fuerunt.

Ad-

Adfabulatio.

Fabula significat, & in expugnatione urbis inopes facilè fugere, divites autem servire captos.

Testudo, & Aquila. 12.

TEstudo orabat Aquilam, ut se volare doceret. Ea autem admonente procùl hoc à natura ipsius esse, illa magis precibus instabat. Accepit igitur ipsam unguibus, & in altum sustulit: indè demisit: hæc autem in petras cecidit, & contrita est. *Adfabulatio.*

Fabula significat, multos, quia in contentionibus prudentiores non audiverint, seipsos læsisse.

Cerva. 13.

Cerva altero obcæcata oculo, in litore pascebatur, sanum oculum ad terram propter venatores habens, alterum verò ad mare, undè nihil suspicabatur. Præternavigantes autem quidam, & hoc conjectantes, ipsam sagittarunt. Hæc autem seipsam lugebat, quòd undè timuerat, nihil passa foret quod non putabat malum allaturum, ab eo proditam.

Adfabulatio.

Fabula significat, sepè quæ nobis noxia videntur, utilia fieri: quæ verò utilia, noxia.

Cerva & Leo. 14.

CErva venatores fugiens, in speluncam ingressa est. In Leonem autem ibi cum incidisset, ab eo comprehensa est. Moriens autem dicebat: hei mihi! homines fugiens, in feram immitissimam incidi. *Adfabulatio.*

Fabula significat, multos homines dum parva fugiunt pericula, in magna incurrere.

Cerva et Vitis. 15.

CErva venatores fugiens sub Vite delituit. Cum præteriissent autem parrumper illi, Cerva prorsus jam latere arbitrata, Vitis folia pasci incepit. Illis vero agitatibus venatores conversi, & quod erat verum, arbitrati, animal aliquod ibi foliis occultari, sagitis confecerunt

Cer-

Cervam. Hæc autem moriens talia dicebat: justa passa sum: non enim offendere oportebat, quæ me servarat.

Adfabulatio.

Fabula significat, qui injuria benefactores afficiunt, à Deo puniri.

Asinus, & Leo. 16.

CUM Asino galus aliquandò pascebatur. Leone autem aggresso Asinum, gallus exclamavit, & Leo (ajunt enim hunc galli vocem timere) fugit. At Asinus ratus propter se fugere, aggressus est statim Leonem. Ut verò procùl hunc persecutus est, quò non ampliùs galli perveniebat vox, conversus Leo devoravit. Hic verò moriens clamabat: me miserum & dementem! ex pugnacibus enim non natus parentibus, cujus gratia in aciem irrui? *Adfabulatio.*

Fabula significat, plerosque homines inimicos, qui se de industria humiliarant, aggredi, atque ita ab illis occidi.

Olior, & Canis. 17.

Olitoris canis in puteum decedit. Olior autem ipsum illinc extracturus descendit & ipse in puteum: ratus autem Canis accessisse, ut se inferiùs magis obrueret, conversus Olitorem momordit. Hic autem cum dolore reversus, justa,
in-

inquit, patior : nam cur unquam sui interfectorem, servare studui?

Adfabulatio.

Fabula in injustos, & ingratos.

Sus, & Canis.

SUS, & Canis mutuó conviciabantur. Et Sus jurabat per Venerem proculdubiò dentibus discissurum Canem. Canis verò adhæc dissimulanter dixit: Benè per Venerem nobis juras: significas enim ab ipsa vehementer te amari, quæ impuras tuas carnes degustantem nullo pacto in sacellum admittit. Et Sus: propter hoc igitur magis presefert Dea amare me: nam occidentem, aut alio quovis modo lædentem omninò aversatur; tu tamen malè oles, & viva & mortua.

Adfabulatio.

Fabula significat, prudentes oratores quæ

quæ ab inimicis obijciuntur , artificiosè in laudem convertere.

Sus , & Canis. 19.

Sus, & Canis de fœcunditate certabant. Dixit autem Canis fœcundam esse maximè pedestrium omnium. Et Sus occurrens, ad hæc inquit: sed cum hæc dicis, scito & cæcos tuos te catulos parere. *Adfabulatio.*

Fabula significat , non celeritate res, sed perfectione judicari.

Serpens, & Cancer. 20.

Serpens unà cum Cancro vibebat, inita cum eo societate. Itaque Cancer simplex moribus, ut & ille astutiam mutaret admonebat: hic autem minimè obediens. Cùm observasset igitur Cancer ipsum dormientem, & pro viribus compressisset , occidit. At Serpente post mortem extenso: ille ait: Sic oportebat antehàc rectam & simplicem esse : neque enim hanc pœnam dedisses.

Adfabulatio.

Fabula significat, qui cum dolo amicos adeunt, ipsos offendi potiùs.

Pastor, & Lupus, 21.

Pastor nuper natum Lupi catulum reperit , ac sustulit, unaque cum can-

nibus nutrit. At cùm adolevisset, si quando Lupus ovem rapuisset, cum canibus, & ipse persequabatur. Cum canes verò aliquando non possent assequi Lupum, atque ideò reverterentur, ille sequebatur, ut cùm ipsum assecutus esset, particeps foret venationis, ut Lupus: inde redibat. Sin autem Lupus extra non rapuisset ovem, ipse clam ocidens, unà cum canibus comedebat: donec Pastor, cùm coniectasset & intellexisset rem, de arbore ipsum suspendit, & occidit.

Adfabulatio..

Fabula significat, naturam pravam bonos mores non nutrire.

Leo, & Lupus. 22.

Leo cùm consenuisset, ægrotabat jacens in antro, Accesserant autem
vi-

visitatura regem præter Vulpem cætera animalia. Lupus igitur, capta occasione accusabat apud Leonem Vulpem, quasi nihil facientem suum omnium dominum, & propterea neque ad visitationem profectam. Interim affuit & Vulpes, & ultima audivit Lupi verba. Leo igitur contra eam infremuit. Sed, defensionis tempore petito: et quis, inquit, eorum, qui convenerunt, tantum profuit, quantum ego, quæ omnem partem circumivi, & medicamentum prote à medico quæsi, & didici? Cum autem Leo statim, ut medicamentum diceret, imperasset: illa inquit: si Lupo vivente excoriato, ipsius calidam pellem indueris. Et Lupo jacente, Vulpes ridens ait: Sic non oportet dominum ad malevolentiam movere, sed ad benevolentiam.

Adfabulatio.

Fabula significat, eum qui quotidie machinatur, in seipsum laqueum vertere.

Mulier, & Vir ebrius. 23.

Mulier quædam virum ebrium habebat: ipsum autem à morbo liberatura, tale quid commenta est. Aggravatum enim ipsum ab ebrietate cum observasset, & mortui instar insensatum in humeros elevatum, in sepulcretum allatum

tum deposuit, & abiit. Cùm verò ipsam jam sobrium esse conjecta est: profecta januam pulsavit sepulchreti. Ille autem cùm diceret: quis est, qui pulsat januam? Uxor respondit: mortuis cibaria ferens ego adsum. Et ille, non mihi comesse, sed bibere optimè potius offer: tristem enim me reddis, cùm cibi, non potus meministi. Hæc autem pectus plangendo: hei mihi miseræ! inquit: nam neque astu profui: tu enim vir non solum non emendatus, sed peior quoque te ipso evasisti: in habitum tibi deductus est morbus.

Ad fabulatio.

Fabula significat, non oportere in malis actibus immorari: nam & nolentem quandoquè hominem consuetudo invadit.

Cycnus. 24.

Vir dives Anserem simul, & Cycnum nutriebat: non ad eadem tamen, sed alterum cantus, alterum mensæ gratia. Cùm autem oporteret Anserem pati ea, quorum causa nutriebatur (nox erat, ac discenere tempus non permisit utrumque) Cycnus autem pro Anserem adductus, cantat cantum quemdam mortis exordium: & cantu exprimit naturam; mortem vero effugit suavitate canendi.

Ad.

Adfabulatio.

Fabula significat, sæpè musicam differre mortem.

Ætiops. 25.

ÆTiopem quidam emit, talem ei colorem inesse ratus negligentia ejus, qui prius habuit; ac assumpto in domum, omnes ei adhibuit abstersiones; omnibus lavacris tentavit mundare: & colorem quidem transmutare non potuit, sed morbum dolor paravit.

Adfabulatio.

Fabula significat, manere naturas, ut à principio provenerunt.

Hirundo, & Cornix. 26.

Hirundo, & Cornix de pulchritudine contendebant. Respondens autem Cornix ei, dixit: sed tua pulchritudo verno tempore floret, meum verò corpus etiam hyeme durat.

Adfabulatio.

Fabula significat, durationem corporis ecore meliorem esse.

Butalis. 27.

Butalis à fenestra quadam pendeat. Vespertilio autem profectam rogat causam, quare die sileret, nocte canere.

neret. Cùm autem id ea non incassum hoc facere dixisset (nam die canendo olim capta fuerat, & propterea ex illo prudens evasit) Vespertilio ait: Sed non nunc te canere oportet, cùm nulla utilitas; sed antequàm capereris.

Adfabulatio.

Fabula significat, in infortuniis inutilem esse poenitentiam.

Cochleæ. 28.

Rustici filius assabat Cochleas. Cùm autem audiret eas stridentes, ait: O pessimæ animantes domibus vestris incensis, vos canitis?

Adfabulatio.

Fabula significat, omne intempestivè factum vituperabile.

Mulier, & Ancillæ. 29.

Mulier vidua operosa ancillas habens, has solebat noctu excitare ad opera ad gallorum cantus. His verò assiduè defatigatis labore, visum est oportere domesticum occidere gallum, tanquàm illum, qui noctu excitaret heram. Evenit autem ipsis hoc facto, ut in graviora inciderent mala: nam hera ignorans gallorum horam, temporius eas excitabat.

Adfabulatio.

Fabula significat, plerisque hominibus consilia esse malorum causas.

Mulier venefica. 30.

Mulier venefica divinarum irarum propulsiones promittens, multa facere perseverabat, & lucrum inde facere. Quidam igitur accusaverunt eam impietatis, & convicerunt, & damnatam ducebant ad mortem. Videns autem quidam eam duci, ait: tu quæ Deorum iras avertere promittebas, quomodo neque hominum consilium mutare potuisti?

Adfabulatio.

Fabula significat, multos magna promittentes ne parva quidem facere posse.

Agricola. 31.

Agricola quidam fodiendo aurum reperit: quotidie igitur terram, ut ab ea beneficio affectus, coronabat. Huic autem Fortuna adstans, inquit: heus tu, cur terræ mea munera attribuis, quæ ego tibi dedi, ditatura te? Nam si tempus mutetur, & in alias manus hoc tuum aurum eat scio te tunc me Fortunam accusaturum.

Adfabulatio.

Fabula significat, oportere benefactorem cognoscere, atque huic gratiam referre.

Via-

DUO quidam unà iter faciebant: & cum alter securim reperisset, alter qui non invenit, admonebat ipsum ne diceret inveni, sed invenimus. Paulo post autem cum aggrederentur ipsos, qui securim perdiderant, qui eam habebat, persequentibus illis, ei, qui unà iter faciebat, dixit: perimus: hic autem ait: perii dic, non perimus: etenim & tunc, cum securim inveni, invenisti dixisti, non invenimus.

Adfabulatio.

Fabula significat, qui non fuerunt participes felicitatum, neque in calamitatibus firmos esse amicos.

Ranæ duæ. 33.

DUæ Ranæ vicinæ sibi erant: pascebantur autem altera in profundo stagno, & procùl à via: altera in via parum aquæ habens. Verùm, cùm quæ in stagno alteram admoneret, ut ad se migraret, ut tutiore cibo frueretur, illa non paruit, dicens, firmissima teneri hujusce loci consuetudine: quousque obtigit currum prætereuntem ipsam confringere.

Adfabulatio.

Fabula significat, homines quoque prava aggredientes citiùs meri, quàm mutantur in melius.

Apiarius. 34.

IN mellarium ingressus quidam, domino absente, favum abstulit. Hic autem reversus, ut alveolos vidit inanes, stans, quod in his erat perscrutabatur. Apes autem è pastu redeunt, ut deprehenderunt ipsum, aculeis percuciebant, pessimeque tractabant. Hic autem ad eas: O pessimæ animantes, furatum vestros favos illæsum dimisistis, me verò satagentem vestri, percutitis?

Adfabulatio.

Fabula significat, sic homines quosdam ob ignorantiam inimicos non cavere, amicos autem, ut insidiatores, repellere.

Al-

Alcedo. 35.

Alcedo avis est solitaria, semper in mari vitam degens. Hanc dicitur hominum venationes caventem, in scopulis maritimis nidificare. Cæterum aliquandò paritura, pullos fecit. Egressa autem ea ad pabulum, accidit mare à vehementi concitatum vento, elevari supra nidum: atque hoc submerso, pullos perdere: hæc verò reversa, re cognita, ait: me miseram, quæ terram, ut insidiatricem, cavens, ad hoc confugi, quod mihi longè est infidius,

Adfabulatio.

Fabula significat homines etiam quosdam, ab inimicis cavendo, ignaros in multò graviores inimicis amicos incidere.

Piscator. 36.

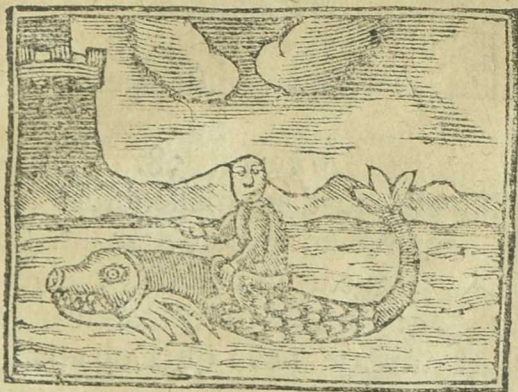
Piscator in fluvio quodam piscabatur. Extensis autem retibus, & fluxu comprehenso utrinque, funi alligato lapide, aquam verberabat, ut pisces fugientes incautè in retia inciderent. Cùm quidam verò ex iis, qui circà locum habitabant, id facere videret, increpabat, quòd fluvium turbaret, & claram aquam non sineret bibere. Et is respondit: sed
ni-

nisi sic fluuius perturbetur, me oportebit esurientem mori.

Adfabulatio.

Fabula significat, civitatum etiam rectores tunc maxime operari, cum patrias in seditionem induxerint.

Simius, & Delphis. 37.

MOris cum esset navigantibus Melitenses Catulos & Simios adducere in solamen navigationis: quidam habebat secum & Simium. Cum autem pervenissent ad Sunium Atticæ promontorium, tempestatem vehementem fieri contigit: navi autem eversa, & omnibus natantibus, natabat & Simius. Delphis quispiam ipsum conspicatus, & hominem esse ratus, disgressus levabat, ad terram perferens. Ut vero in Piræo fuit

Atheniensium navali, rogavit Simium, an genere esset Atheniensis. Cùm autem is diceret & claris hîc esse parentibus; rogavit, an & Piræum sciret. Ratus autem Simius de homine eum dicere, ait: et valdè amicum esse ei, & familiarem. At Delphis tanto mendacio indignatus, submergens ipsum occidit.

Adfabulatio.

Fabula in viros, qui veritatem ignorantes, existimant se decipere.

Musæ. 38.

IN cella quadam melle effuso, Muscæ advolantes comedebant. Implicitis autem earum pedibus evolare non poterant: cùm verò suffocarentur, dicebant: miseræ nos! quia ob modicum cibum perimus.

Adfabulatio.

Fabula significat, multis gulam multorum malorum esse causam.

Mercurius, & Statuarius. 39.

Mercurius scire volens, quanti apud homines esset; ivit in statuarii domum transformatus in hominem, & visa statua Jovis, rogabat quanti quis ipsam emere posset. Hic autem cùm dixisset: drachma: risit. Ex quanti Junonis? ait. Cùm-

Cùm dixisset pluris: visa & sua ipsius statua, ac opinatus, cùm nuntius sit Deorum, & lucrosus, maximam de se apud homines haberi rationem, rogavit de se. Statuarius verò ait: si hasce emeris, & hanc in additamentum do.

Adfabulatio.

Fabula in virum gloriosum, qui nullius apud alios est pretii.

Mercurius, & Tiresias. 40.

Mercurius volens Tiresiæ vaticinium an verum esset, cognoscere, furatus ipsius boves, ex rure venit ad ipsum in urbem, similis factus homini, & ad ipsum divertit. Boum autem amissione renuntiata Tiresiæ, ille assumpto Mercurio exivit, augurium aliquod de fure consideraturus. Et huic jubet dicere sibi quamnam avem viderit. Mercurius autem primum vidisse Aquilam à sinistris ad dexteram volantem, dixit. Hic non ad se id attinere cum dixisset: secundò cornicem super arbore quadam sedentem vidit: & modò superius aspicientem, modò ad terram declinatam, vati refert. Et is recognita ait: sed hæc cornix jurat & cœlum & terram, si tu velis meas me recepturum boves.

Adfabulatio.

Hoc sermone uti quispiam poterit adversus virum furacem.

Canes. 41.

HAbens quidam duos Canes, alterum venari docuit, alterum domum servare. Cæterum si quando venaticus caperet aliquid, qui domum custodiebat, particeps unâ cum eo erat cœnæ. Aigre ferente autem venatico, & illi obiciente, quod ipse quotidie laboraret, ille nihil faciens suis nutriretur laboribus, respondens, ipse ait: non me, sed herum reprehende, qui non laborare me docuit, sed labores alienos comesse.

Adfabulatio.

Fabula significat adolescentes, qui nihil sciunt, haud esse reprehendendos, cum eos parentes sic educaverint.

Maritus, & Uxor. 42.

HAbens quidam uxorem, quæ domesticis omnibus inimica erat, voluit scire, an etiam erga paternos domesticos ita afficeretur. Quapropter cum rationabili prætextu ad suum patrem ipsam misit. Paucis verò post diebus reversa, rogavit quomodo adversus illos habuisset.

set. Hæc verò cùm dixisset : bubulci, & pastores me suspectabant: ad eam ait: sed, ò uxor, si eos odisti, qui manè greges agunt, serò autem redeunt, quid sperare oportet in iis, quibus cum tota conversaris die?

Adfabulatio.

Fabula significat, sic sæpè ex parvis magna, & ex manifestis incerta cognosci.

Hædus, & Lupus. 43.

Hædus derelictus à grege, persequente Lupo, conversus ad eum dixit: O Lupe, quoniam credo me tuum cibum futurum, ne injucundè moriar, canne tibia primùm, ut saltem. Lupo autem canente tibia, atque hædo saltante: canes cùm audivissent Lupum, persecuti sunt. Hic conversus, hædo inquit: meritò hæc mihi fiunt: oportebat enim me, cocus cùm sim, tibicinem non agere.

Adfabulatio.

Fabula significat, qui ea quibus natura apti sunt, negligunt, quæ verò aliorum sunt, exercere conantur, in infortunia incidere.

Cancer, & Vulpes. 44.

Cancer è mari cùm ascendisset, in loco quodam pascebatur. Vulpes

esuriens ut vidit, accessit, ac eum rapuit. Ille devorandus ait: sed ego condigna patior, qui marinus cùm sim, terrestris esse volui.

Adfabulatio.

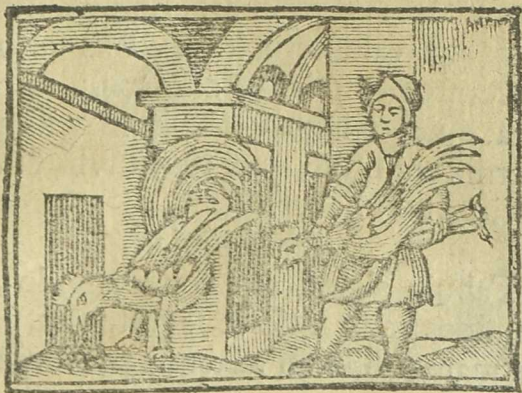
Fabula significat, homines etiam qui propriis derelictis exercitiis, ea quæ nihil conveniunt, aggrediuntur, meritò infortunatos esse.

Citharædus. 45.

Citharædus rudis in domo calce in crustata familiariter, ut solebat, canens, & contrà resonante in se voce, existimabat valdè canorum esse. Verum elatus super hoc, cogitavit & in theatro sese committere oportere. Profectum verò ad se ostendendum, cum malè admodum caneret, lapidibus ipsum explosum abegerunt.

Adfabulatio.

Fabula significat, sic ex rethoribus quosdam qui in scholis putant esse aliquid, cùm ad res publicas se conferunt, nullius pretii esse.

Fures. 46.

Fures in domum quamdam ingressi, nihil invenerunt nisi Gallum, atque hoc capto abierunt. Hic ab eis occidendus rogabat, ut se dimitterent, dicens utilem esse hominibus, noctu eos ad operam excitando. Hi verò dixerunt, sed propter hoc tantò magis occidimus: illos enim excitando, furari nos non sinis.

Adfabulatio.

Fabula significat, ea maximè pravis esse adversa, quæ bonis sunt beneficio.

Cornix, & Corvus. 47.

Cornix Corvo invidens, quòd is per auguria hominibus vaticinaretur,

ob idque crederetur, uti futura prædicens; conspicatâ viatores quosdam prætereuntes, ivit super arborem quamdam stansque valdè crocitavit. Illis verò ad vocem conversis, & admiratis, re cognita: quidam inquit: abeamus heus nos, Cornix enim est, quæ crocitavit, & augurium non habet.

Adfabulatio.

Fabula significat, eodem modo, & homines præstantioribus certantes, præterquamquòd non ad æqua perveniunt, risum quoque movere.

Cornix, & Canis. 48.

Cornix Minervæ sacrificans, Canem invitavit ad epulas. Ille verò ad eam dixit: quid frustrâ sacrificia absumis? Dea enim adeò te odit, ut ex peculiaribus quoque tibi auguriis fidem sustulerit. Cui Cornix: ob id magis ei sacrifico, ut seconcilietur mihi.

Adfabulatio.

Fabula significat, plerosque ob lucrum non vereri inimicos beneficiis prosequi.

Corvus, & Serpens. 49.

CORVUS cibi indigens, ut Serpentem in aprico quodam loco dormientem vidit, hunc devolando rapuit. Hic cum se vertisset, atque momordisset ipsum, corvus moriturus dixit: me miserum! qui tale reperi lucrum, quo etiam pereo.

Adfabulatio.

Fabula in virum, qui ob thesaurorum inventionem de salute periclitatur.

Monedula, & Columbae. 50.

MONEDULA, in Columbario quodam Columbis visis benè nutritis, dealbavit sese, ivitque, ut & ipsa eodem cibo impertiretur. Hæ verò donec tace-

bat, ratæ eam esse columbam, admiserunt: sed cùm aliquandò oblita vocem emisisset, tunc ejus cognita natura, expulerunt percutiendo: eaque privata eo cibo, rediit ad monedulas rursùm: & illæ ob colorem, cùm i, sam non nos-
sent, à suo cibo abegerunt, ut ~~maiorum~~ appetens, neutro potiretur.

Adfabulatio.

Fabula significat, oportere & nos nostris contentos esse, considerantes avaritiam præterquamquòd nihil juvat, auferre sæpè, & quæ adsunt, bona.

Monedula. 51.

Monedulam cùm quis cœpisset, & pedem alligasset filo suo tradidit filio. Hæc non ferendo vinctum inter homines, ubi parumper libertatem nacta est, fugit, in suumque nidum se contulit. Circumvoluto verò ramis vinculo, evolare haud valens, cùm moritura esset, secum loquebatur: me miseram! quæ apud homines non ferendo servitutem, incautè mea me vita privavi.

Adfabulatio.

Fabula significat, nonnumquàm quosdam, dum se à mediocribus student periculis liberare, in majora incidere.

Mer-

Mercurius. 52.

Jupiter Mercurio jussit, ut artificibus omnibus mendacii medicamentum misceret. Hic, eo trito, & ad mensuram facto, ex æquo singulis miscet. Cùm verò, solo relicto sutore, multum superesset medicamenti, totum acceptum mortarium ei miscuit: atque hinc contingit artifices omnes mentiri; maximè verò omnium sutores.

Adfabulatio.

Fabula in mendaces artifices.

Jupiter. 53.

Jupiter formatis hominibus omneis illis affectus indidit, solùm indere Pudorem oblitus est. Quapropter non habens undenam ipsum introduceret, per turbam ingredi eum jussit. Hic verò primùm indignè ferens contradicebat. Vehementius verò eo instante, ait: sed ego sane his ingredior pactis, si Amor non ingrediatur: sin ingrediatur, ipse exhibo quàmprimùm. Ex hoc sanè evenit omnia seorta inverecundà esse.

Adfabulatio.

Fabula significat, captos amore inverecundos esse.

Jupiter. 54.

Jupiter nuptias celebrans, omnia animalia accipiebat: sola verò Testudine tardè profecta, admirans causam tarditatis, rogavit eam, quamobrem ipsa ad cœnam non accesserat. Cùm hæc dixisset: domus chara, domus optima: iratus ipse, damnavi, ut domum bajulans circumferret.

Adfabulatio.

Fabula significat, plerosque homines eligere parce potius apud se vivere. quàm apud alios lautè.

Lupus, & Ovis. 55.

Lupus à Canibus morsus, & malè affectus, adjectus jacebat. Cibi verò indigens, visa Ove, rogabat, ut potum ex præterfluente flumine sibi afferret: si enim tu mihi, inquit, dederis potum, ego cibum mihi ipsi inveniam. Illa re cognita ait: sed si ego potum do tibi, tu & cibo me uteris.

Adfabulatio.

Fabula in virum maleficum per simulationem insidiantem.

Lepores. 56.

Lepores olim belligerantes cum Aquilis, invocarunt in auxilium Vulpes. Hæ autem dixerunt: vobis auxi-

xiliaremur, nisi sciremus qui vos estis,
& cum quibus præliamini.

Adfabulatio.

Fabula significat, eos qui cum præstantioribus certant, suam salutem contemnere.

Formica. 57.

QUæ nunc Formica, homo olim fuit. Hic agriculturæ assiduè incumbens, non erat propriis laboribus contentus, sed, & vicinorum fructus surripiebat. Jupiter autem indignatus huius avaritia, transmutavit eum in hoc animal, quæ formica appellatur: Verùm cum mutasset formam, non & affectum mutavit: nam usque nunc arva circum-eundo, aliorum labores surripit, & sibi recondit.

Adfabulatio.

Fabula significat natura pravos, etsi maximè speciem transmutaverint, mores non mutare.

Vespertilio, & Mustela. 58.

Vespertilio in terram cum cecidisset, à mustela captus est: & cum occidendus foret, pro salute rogabat. Hac verò dicente non posse ipsum dimittere, quòd natura volucris omnibus inimica foret, ait non avem, sed murem

es.

esse: & sic dimissus est. Postremò autem cum iterum cecidisset, & ab alia captus mustela, ne voraretur, orabat. Hac autem dicente, cunctis inimicam esse muribus: hic non mus, sed Vespertilio sum, dicebat: & rursus dimissus est: atque ita evenit bis mutato nomine, salutem consecutum fuisse.

Adfabulatio.

Fabula significat, neque nos in eisdem semper esse oportere, considerantes eos qui ad tempus mutantur, plerumquè pericula effugere.

Viatores. 59.

Viatores secundum littus quoddam iter facientes, iverunt in speculam quamdam; & illic conspicati sarmenta procul natantia, navim esse magnam existimarunt: quamobrem expectarunt, tanquam appulsura eò esset. Cum verò à vento lata sarmenta proprius forent, non navim amplius, sed scapham videre videbantur. Advectis autem illis, cum sarmenta esse vidissent, inter se dixerunt: ut nos igitur frustra, quod nihil est, expectabamus?

Adfabulatio.

Fabula significat nonnullos homines, qui ex improvisò terribiles esse videntur

tur, cū periculum feceris, nullius esse pretiū inveniri.

Asinus sylvestris. 60.

A Sinus sylvestris Asino viso domestico in loco quodam aprico, profectus ad ipsum, beatum dicebat & corporis habitudine, & cibi perceptione. Deindē verō cū vidisset eum ferentem onera, & agasonem retrō sequentem, & baculis ipsum percutientem, ait: ast ego non ampliū beatum te existimabo: video enim non sine magnis malis habere te felicitatem.

Adjabulatio.

Fabula significat non esse æmulanda lucra, in quibus insunt pericula & miseriæ.

Asini. 61.

A Sini olim, propterea quod assiduē onera ferrent, & fatigarentur, legatos miserunt ad Jovem, solutionem laborum petentes. Hic autem ostendere ipsis volens id non posse fieri, ait: tunc eos liberatum iri laboribus, cū mingendo fluvium fecerint. Ac illi eum verum dicere existimantes, ex illo, & nunc usque ubi aliorum urinam viderint Asinorum, illic & ipsi circumstando mingunt.

Fabula significat, unicuique quod fatale est, incurabile esse.

Asinus & Vulpes. 62.

A Sinus indutus pelle Leonis vagabatur, reliqua bruta perterrendo. Cæterum visa Vulpe tentavit & hanc perterrefacere. Hæc autem (casu enim ipsius voce audiverat) ad ipsum ait: compertum habeto, quod & ego te timuissem, nisi rudentem audivissem.

Adfabulatio.

Fabula significat nonnullos indoctos, qui iis, qui extrâ sunt, aliquid esse videntur, ex sua linguacitate redargui.

Asinus, & Ranæ. 63.

A Sinus ligna ferens, pertransibat paludem quamdam. Lapsus autem, ut de-

decidit, nec surgere posset, lamentabatur, ac suspirabat. Ranae autem, quæ erant in palude, auditis suspiriis, heus tu dixerunt, & quid faceres, si tanto hîc tempore, quanto nos fuisses, cùm, quia paululum cecidisti, sic lamentaris?

Adfabulatio.

Hoc sermone uti quispiam poterit in virum segnem, qui ob minimos quosque labores tristatur, cùm ipse majoribus facile resistat.

Asinus, & Corvus. 64.

A Sinus, ulcerato dorso, in prato quodam pascebatur. Corvo autem insidente sibi, & ulcus percutiente, Asinus rudebat, ac saltabat. Sed agasone procul stante, ac ridente, Lupus præteriens, ipsum vidit, & dixit: miseri nos! quos

quos si tantum viderit, persequitur, huic autem, & arridet.

Adfabulatio.

Fabula significat, maleficos homines si tantum appareant, dignosci.

Asinus, & Vulpes. 65.

Asinus, & Vulpes, inita inter se societate, exiverunt ad venationem. Leo verò cum occurrisset ipsis, Vulpes imminens periculum videns, profecta ad Leonem, tradituram ei Asinum pollicita est, si sibi impunitatem promiserit. Qui cum dimissurum eam dixisset, illa, adducto Asino in casses quosdam, ut incidere, fecit: sed Leo videns illum fugere minimè posse, primùm Vulpem comprehendit: deindè sic ad Asinum versus est.

Adfabulatio.

Fabula significat, eos, qui sociis insidiantur, sæpè & seipsos nescios perdere.

Gallina, & Hirundo. 66.

Gallina, Serpentis ovis inventis, diligenter calefacta, excludit. Hirundo autem cum eam vidisset, ait: ò demens, quid hæc nutris? quæ cum excreverint, à te prima injuriam auspicabuntur?

Adfabulatio.

Fabula significat, implacabilem esse pravitatem, licèt afficiatur maximis beneficiis.

Ca-

Camelus. 67.

CUM primùm visus est Camelus, homines perterriti, & magnitudinem admirati, fugiebant. Ubi verò procedente tempore cognoverunt ipsius mansuetudinem, confisi sunt eousque, ut ad eum accederent. At intellecto paulopost belluæ non inesse bilem, eò contemptus iere, ut fræna ei imponderent, & pueris agendam traderent.

Adfabulatio.

Fabula significat terribiles res consuetudine contemptibiles fieri.

Serpens. 68.

SERPENS à multis hominibus pessundatus, Jovem postulavit. Jupiter autem ad eum dixit: si, qui prior conculcavit, pupugisses, nequaquam id facere secundus aggressus fuisset.

Adfabulatio.

Fabula significat eos, qui priùs invadentibus resistunt, aliis formidolosos fieri.

Columba siti correpta, ut vidit quodam in loco poculum aquæ depictum, verum rata, atque multo elata impetu, inscia in tabulam offendit, usque adeò, ut & pennis ipsius perfractis in terram deciderit, atque à quodam occurrentium capitur.

Adfabulatio.

Fabula significat, nonnullos homines, ob vehementes alacritates inconsultò res aggredientes, injicere sese in perniciem.

Columba, & Cornix. 70.

Columba in columbario quodam nutrita, fœcunditate superbiebat. Cornix verò ea audita ait: heus tu, desine hac re gloriari, nam quò plures paris, eò plus mœroris accumulas.

Ad-

Adfabulatio.

Fabula significat, ex famulis quoque eos esse infelicissimos, qui in servitute multos filios faciunt.

Dives. 71.

DIves duas habens filias, altera mortua, præficas conduxit. Cùm verò altera filia dixisset: ut nos miseræ! ipsæ, ad quas pertinet luctus, lamentari nescimus: hæ verò non necessariæ, sic vehementer plangunt: mater ait: ne mirare filia, si hæ ita lamentantur, nam nummorum gratia id agunt.

Adfabulatio.

Fabula significat, nonnullos homines ob avaritiam non vereri alienis calamitatibus quæstum facere.

Pastor. 72.

PAstor, actis in quercetum quoddam ovibus, strata sub quercu veste, ascendit, & fructum decutiebat. Oves verò inter edendum glandes, nesciæ, & vestes unà devorarunt. At cùm Pastor descendisset, ut quod erat actum, vidit: o pessima, ait, animalia, vos cæteris vellera ac vestes præbetis, à me verò qui vos nutrio, & vestem surripitis.

Adfabulatio.

Fabula significat, plerosque homines
ob

ob dementiam eos, qui nihil attinent,
beneficio afficere, in domesticos mala
operari.

Bubulcus. 72.

Bubulcus armentum trauum pas-
cens, amisit vitulum, lustrando
omnem solitudinem, indagando moram
traxit. Ubi invenire nihil potuit, preca-
tus est Iovem, si furem, qui vitulum
cœpit ostenderit, hædum in sacrificium
obiaturum. Cæterùm proficiscens in
quercetum quoddam, invenit a Leone
devorari vitulum. Trepidus igitur, &
perterrefactus, elevatis manibus suis in
cœlum, ait: ó domine Jupiter, promise-
ram tibi hædum me daturum esse, si fu-
rem invenirem: nunc trauum tibi reci-
pio sacrificaturum, si hujus manus effu-
gero.

Ad-

Adfabulatio.

Fabula in homines infortunatos, qui dum quidpiam amiserint, precantur, ut inveniant, cùm invenerint, quærunt ef-fugere.

Aquila. 74.

Super petram Aquila sedebat, Lepo-rem captura. Hanc autem quidam percussit sagitta, quæ intrâ ipsam ingres-sa est, sed crena cum pennis ante ocu-los stabat. Quam cùm vidisset: et hoc mihi altera mœstitia, quòd propriis pen-nis inteream.

Adfabulatio.

Fabula significat, durum esse cùm quis à suis pericula patiatur.

Vermis, & Vulpes. 75.

QUI sub cœno cælabatur Vermis, su-per terram egressus, dicebat om-nibus animalibus: Medicus sum medica-minum doctus, qualis est Pæon Deorum medicus. Et quomodò, ait Vulpes, alics curans, te ipsum claudum non curas?

Adfabulatio.

Fabula significat, nisi præstò expe-rientia fuerit, omne verbum inane esse.

Gal-

Gallina auripara. 76.

Gallinam quis habens ova aurea parientem, ratus intra ipsam auri massam inesse, occissam, aliis Gallinis similem reperit. Hic multum sperans invenire divitiarum, & exiguis illis privatus est.

Adfabulatio.

Fabula significat, oportere contentum esse præsentibus, & fugere inexplebilitatem.

Lupus, & Vetula. 77.

Lupus esuriens circuibat quærendo cibum. Profectus autem ad locum quemdam, audivit lugentem puerulum, eique dicentem anum: desine plorare, sin minùs, hac hora tradam te Lupo. Ratus igitur Lupus seriò loqui aniculam,
ex-

expectabat ad multam horam. Sed cùm advenisset vespera, audit rursùs anum blandientem puerulo, ac dicentem: si venerit Lupus hùc, interficiemus eum, filii. His auditis Lupus eundo dicebat: in hoc tugurio aliud dicunt, aliud faciunt.

Adfabulatio.

Fabula in homines, quorum facta verbis non respondent.

De Culice, & Leone. 78.

CUlex ad Leonem accedens, ait: neque timeo te, neque fortior me est: minus mihi adesse virium ideò existimas, quòd laceres unguibus, & dentibus mordeas? hoc & fœmina cum viro pugnans facit. Ego verò longè sum te fortior. Si verò vis, veniamus ad pugnam. Et cùm tuba cecinisset: Culex inhæsit mordens circa nares ipsius leonis genas. Leo autem propriis unguibus dilaniavit se ipsum, donec indignatus est. Culex autem victo Leone, cùm sonuisset tuba, & epiniciu cecinisset, evolavit: aranea verò vinculo implicitus, cùm devoraretur, lamentabatur, quod cum maximis pugnans à vili animali aranea occideretur.

Adfabulatio.

Fabula in eos, qui prosternunt magnos, & à parvis prosternuntur.

G U L I E L M U S

CANONICUS,

D. Aurelii Agustini Florentino suo, Illustri Baroni Iselsteino S. D.

FAbulas Æsopi cùm ex oratione ligata in solutam vertissem, tibi florentissime Florenti dicare placuit : quàm enim sis amans litterarum ex meo Antonio viro litteratissimo facilè intelligo. Nam cum tu quidem, quòd eruditum scires, accivisti, & is tui amantissimus est, cùm ob alia quædam, tùm ob amorem tuum erga litteratos. Neque illud præterire debeo, me quoque à te vehementer amari, & te commendante, magistro Antonio succensum desiderio nostri. Apprimè sanè dicere solet, qui genere sit illustris, eum esse amicum, & familiarem litterarum, quæ, ut cætera commoda earum sileam, vel solæ adeò faciunt immortalem. Erit autem harum fabularum lectio tibi, ut opinor, utilis: quippe ubi multa ad benè vivendum appositæ invenies, grata certè earum lectio, & jucunda non esse non potest. Hac-

te-

tenus autem eas illis, qui alias complures scripserint, fuisse neglectui, satis miror: nec equidem tamen scripturus fuisset, ni, & Titus Livius harum in historia meminisset, & Flaccum nostrum in epistola usum viderem, & Quintilianum Institutionum libris utendum suadere cererem. Sed satis jam exordii. Illud te admonitum velim, ne sis inscius, animantes, quæ jam mutæ sunt, olim fuisse loquaces. Vale, & me, ut facis, ama.

De Gallo Gallinaceo. I.

GAllus Gallinaceus dum vertit stercorearium, offendit gemmam. Quid inquit, rem sic nitidam reperio? Si gemmarius reperisset, nihil esset eo letius, ut qui pretium sciret. Mihi quidem nulli est usui, nec magni æstimo: imò

equidem omnibus gemmis granum hordei malim.

Adfabulatio.

Per gemmam, artem sapientiamque intellige: per Gallum, hominem stolidum & voluptarium. Nec stolidi artes liberales amant, cum usum earum nesciant; nec voluptuarius, quippe cui una placeat voluptas.

De Lupo, & Agno. 2.

LUpus ad caput fontis bibens, videt Agnum procūl infrā bibentem: accurrit, Agnum increpitat, quod turbarit fontem. Trepidare Agnus, supplicare, ut parcat innocenti: se quando longē infrā biberit, potum Lupi ne potuisse quidem turbare, nedūm voluisse: Lupus contrā intonat: nihil agis sacrilege, semper obes: pater, mater, omne tuum invisum genus sedulō mihi adversatur. Tu mihi dabis hodiē pœnas.

Adfabulatio.

Vetus dictum est: ut Canem cædas, facile inveniri baculum. Potens, si libet nocere, facile capit nocendi causam: satis peccavit, qui resistere non potuit.

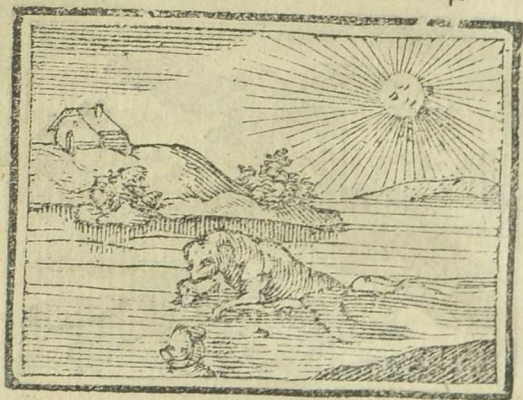
De

De Mure, & Rana. 3.

Bellum gerebat Mus cum Rana: de paludis certabatur imperio. Pugna erat vehemens, & anceps: Mus callidus sub herbis latitans, ex insidiis Ranam adoritur. Rana viribus melior, pectore, & insultu valens, aperto Marte hostem lacessit. Hasta utrique erat juncea. Quo certamine procùl viso, Milvus adproperat: cumque præ studio pugnae neuter sibi cavet, utrumque bellatorem Milvus rapit, ac laniat.

Adfabulatio.

Itidem evenire solet factiosis civibus, qui ascensi libidine dominandi, dum inter se certant fieri magistratus, opes suas, plerumquè etiam vitam, in periculo ponunt.

De Cane, & Umbra. 4.

CANIS transnans fluvium, ritu vehebat carnem. Splendente Sole, ita ut fit, umbra carnis lucebat in aquis: quam ille visam avidè captans, quod in faucibus erat, perdidit. Itaque tùm rei, tùm spei jactura percussus, primùm stupuit: deindè animum recipiens, sic elatravit: miser! deerat cupiditati tuæ modus? satis, superque erat, ni desipuisses. Jam per tuam stultitiam minùs nihilo tibi est.

Adfabulatio.

Monemur hac fabella modestiæ, monemur prudentiæ: ut & cupiditati sit modus, ne certa pro incertis amittamus. Astutè Terentianus Sannio ait: ego spem pretio non emo.

De

De Leone, & quibusdam aliis. 5.

CUM Ove, ac quibusdam aliis pepigerat Leo venationem fore communem. Itur venatum: capitur Cervus: partiuntur. Singulas singulis partes tollere, ut convenerat, incipientibus. Leo rugit: unà, inquires, pars mea est, quia sum dignissimus: altera itidem mea est, quia viribus præstantissimus: porro quia incapiendo Cervo plus sudaverim, vindico tertiam. Quartam denique partem ni concesseritis, actum est de amicitia. Socii, hoc audito, discendunt vacui & taciti, non ausi mutire contra Leonem.

Adfabulatio.

Rara semper fuit fides: apud hoc sæculum rarior est: apud potentes & est, & fuit semper rarissima. Quocircà satius est, ut vivas cum pari. Qui enim cum potentiore vivit, necesse habet sæpè de suo jure concedere: cum æquali æquale tibi jus erit.

De Lupo, & Grue. 6.

LUpo voranti Ovem, fortè ossa hæseret in gula. Ambit, orat opem, optulatur nemo. Omnes dictitant tulisse eum pretium voracitatis. Tandem blanditiis multis, pluribusque promissis Gruem inducit, ut collo longissimo in gulam

lam inserto, os infixum eximeret. Petenti autem præmium, illusit: inepta, inquit, abi: non sat habes, quòd vivis? vitam debes mihi: si libuisset, licuit præmordere collum tuum. *Adfabulatio.*

Tritum est: perire, quod facis ingrato.
De Rustico, & Colubro. 7.

RUsticus repertum in nive Colubrum frigore propè enectum, domum tulit, abiecit ad focum. Coluber ab igne vim utrinque recipiens, deindè flammam non ferens: omne tugurium sibilando infecit. Accurrit Rusticus, correpta sude, verbis, verberibusque cum eo injuriam expostulat. Num hanc referar gratiam? num vitam erepturus sit illi, qui vitam ipsi dederit? *Adfabulatio.*

Fit interdum, ut obsint tibi quibus tu profueris: & malè de te mereantur ii, de quibus tu bonè sis meritis.

De Apræ, & Asino. 8.

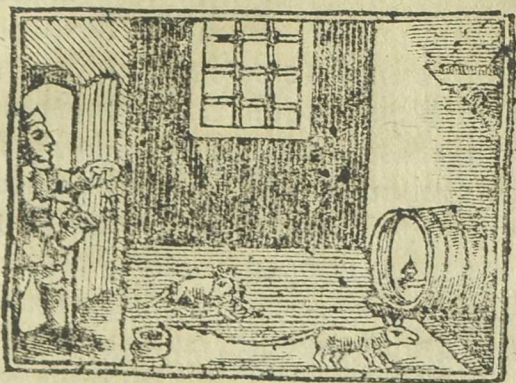
DUM iners Asinus irrideret Aprum, ille indignans, frendebat. Malum quidem ignavissime fueras meritis; sed etiam si tu pœna fueras dignus, tamen ego indignus, qui à te pœnas sumam. Irride tutus, impunè tibi licet: tutus enim es ob inertiam. *Adfabulatio.*

Demus operam, cum indigna nobis

au-

audimus, aut patimur, ne indigna nobis dicamus, aut faciamus. Mali enim, & perditum plerumquē gaudent, si quispiam bonorum eis resistat, magni pendunt haberi se dignos ultione. Imitemur equos, & magnas bestias, qui ob latrantes caniculos cum contemptu prætereunt.

De Mure Urbano, & Mure Rustico. 9.

Libitum est urbano Muri deambulare rus. Vidit hunc Mus rusticus, invitat, apparatur, itur cœnatum. Depromit Rusticus quidquid posuerat in hyemem, & exhaurit omne penu, ut tanti hospitum expleat lautitiam. Urbanus tamen frontem corrugans, ruris damnat inopiam, urbis subindē laudat copiam: Remans ducit secum in Urbem Rusticum, ut quæ verbis jactitarat, re comprobaret.

Ineunt convivium, quod Urbanus splendide compararat. Inter epulandum auditur in sera murmur clavis: trepidare illi, & fugitare fugitando. Rusticus & insuetus, & loci ignarus ægrè se tueri. Discedente, famulo, redit Urbanus ad mensam, vocat Rusticum: ille vix tandem metu deposito prorepat. Ibit autem ad pocula; Urbanum perconctatur, num hoc periculum crebrum sit? Respondit ille: quotidianum esse, oportere contemni. Tum Rusticus: quotidianum, inquit? Mehercle istæ dapes plus fellis, quàm mellis sapiunt. Equidem malo cum securitate meam inopiam, quàm cum tali anxietate istam copiam. *Adfabulatio.*

Divitiæ præseferunt quidem voluptatem, sed si introspicias, habent pericula, & amaritudinem. Eutrapelus cùm inimicis suis quammaximè nocere vellet, divites eos faciebat: dictitans ita se eos ulcisci, quippè accepturos cum divitiis ingentem sarcinam curarum.

De Aquila, & Cornicula. 10.

Aquila nacta cochleam, non vi, aut arte quivit eruere piscem. Accedens Cornicula dat consilium. Suadet subvolare, & è sublimi cochleam in saxa præcipitare, sic enim fore, ut concha fran-

frangatur. Humi manet Cornicula, u
præstoletur casum : præcipitat Aquila,
frangitur testa, subripitur piscis à Corni-
cula; dolet elusa Aquila. *Adfabulatio.*

Noli quibusvis habere fidem: & con-
siliū, quod ab aliis acceperis, fac inspi-
cias. Multi enim consulti, non suis con-
sultoribus, sed sibi consulunt.

De Corvo, & Vulpecula. II.

Prædam nactus strepitat in ramis Cor-
vus. Videt Vulpecula gestientem, ac-
currit: Corvum, inquit, plurima salute
impertit Vulpes. Sæpe numero audieram
famam esse mendacem, jam re ipsa expe-
rior. Nam ut hæc fortè jam prætereo, sus-
piciens te in arbore, advolo culpans fa-
mam. Fama enim est, te nigriorem pice
esse; et video candidiorem nive. Meo sa-
nè iudicio cygnos vincis, & hederæ for-

mosior alba es. Quòd si ut plumis, ita & voce excellis, omnium avium equidem te dixerim reginam. Hac assentatiuncula illectus Corvus, ad canendum apparat, apparanti verò è rōstro excidit caseus: quo correpto, Vulpecula cachinum tollit, tūm demūm miserum Corvum pudet, pigetque sui: & jactura rei mista pudore dolet.

Adfabulatio.

Nonnulli sic avidi laudis sunt, ut cum suo probro & damno ament assentatorem. Ejusmodi homunciones prædæ sunt parasitis. Quòd si vitaveris jactantiam, facile assentatorum pestiferam genus vitaveris. Si tu voles esse Thraso, nusquam deerit Gnatho.

De Leone senectute confecto. 12.

LEO, qui in juventute complures sua ferocitate fecerat inimicos, in senectut-

tute exsolvit pœnas. Reddunt talionem
 bestię. Dente aper, cornu petit taurus.
 In primis Asellus, vetus ignavię nomen
 cupiens abolere, verbis & calcibus stre-
 nuę insultat. Tum gemebundus Leo: hi,
 quibus olim nocui, jam vicissim nocent,
 & meritò. Sed hi quibus aliquandò pro-
 fui, jam vicissim non prosunt; imò etiam
 immeritò obsunt. Stultus fui, qui mul-
 tos fecerim inimicos: stultior, qui falsis
 amicis confisus fuerim.

Ad fabulatio.

In secundis rebus non efferaris: non
 sis ferox. Nam si vultum mutarit fortu-
 na ulciscuntur, quos læsisti. Et inter ami-
 cos fac habeas discrimen. Sunt enim,
 quidam amici non tui, sed mensę tuę,
 & fortunę tuę. Quę quidem fortuna
 simul ac mutata erit, & illi mutabuntur.
 Et benè tecum actum erit, si non ini-
 mici fuerint. Meritò queritur Ovidius.

En ego non paucis quodam munitus amicis

Dum flavit velis aura secunda meis.

Ut verò nimbo so tumuerunt æquora vento,

In mediis, lacera puppe, relinquor aquis.

De Cane, & Asino. 13.

DUm blandiretur Canis hero & fa-
 milię: hærus, & familia Canem de-

demulcent: Asellus id videns, altiùs gemit, cœpit eum pigere suæ fortis, iniquè putat comparatum: canem gratum esse cunctis, pascique de mensa herili, idque otio, ludoque consequi: sese contrà portare clitellas, cædi flagello, nunquàm otiosum esse, & cunctis tamen odiosum. Si hæc fiant blanditiis, eam artem, quæ tam utilis sit, statuit sectari. Igitur quodam tempore redeuntì domum hero, rem tentaturus, procurrit obviam, subsiliit, pulsat ungulis: exclamante hero, accurrere servi: & ineptus Asellus, qui se urbanum credidit, fuste vapulat.

Adfabulatio.

Non omnia possumus omnes, (ut ait Virgilius in Bucolicis:) nec omnes omnia decent: id quisque velit, id tentet, quod possit. Non simus Asinus lyrarum, vel lyræ. Sic autem Boetius: Asinus ad lyram positus, repugnante natura, irritus est labor. Tu nihil, invita, facies, dicessve, Minerva, teste Horatio.

De Leone, & Mure. 14.

L Eo æstu, cursuque defessus, sub umbra fronde super viridi quiescebat: murium autem grege tergum ejus percurrente, experrectus, unum è multis comprehendit. Supplicat captivus,

in-

indignum se esse, cui Leo irascatur, clāmitat: reputans ille in nece tantillæ bestiolæ nihil esse laudis, captivum dimittit. Nec verò ita multopost, Leo fortè dum per saltum currit, incidit in plagas, rugire licet, exire non licet. Rugientem miserabiliter Leonem Mus audit, vocem agnoscit, repit in cuniculos, laqueorum quærit nodos, quæritos invenit, inventos corrodit, Leo è plagis evadit.

Adfabulatio.

Hæc fabella suadet potentibus clementiam. Etenim, ut sunt res humanæ instabiles: egent interdum ipsi potentes ope humillimorum. Quare vir prudens, & si potest, timebit vel ulli hominum nocere. Qui autem non timet nocere alteri, valde desipit. Quid ita? Quia etsi jam potentia fretus neminem metuis, forsàn olim erit, ut metuas. Constat enim evenisse claris, magnisque regibus, ut vilium homuncionum vel gratia indiguerint, vel iram metuerint.

De Milvo ægroto. 15.

LEcto decumbebat Milvus. Jam fermè moriens matrem orat precatum ire Deos. Mater respondet, nil opis illi sperandam à Diis, quorum sacra, & aras suis rapinis toties violasset.

Ad-

Decet venerari Superos. Illi enim pios juvant, impios aversantur in fœlicitate neglecti, in miseria non exaudient. Quare in secundis rebus sis eorum memor, ut in adversis rebus præsentes sint, vocati.

De Hirundine, & aliis Aviculis. 16.

CUM primùm coeptum est seri linum, Hirundo suadet aviculis impedire sementem, dictitans sibi fieri insidias. Irrident illæ, stultam vatem Hirundinem vocant. Surgente jam lino, & virescente, rursus monet evellere sata. Iterùm irrident. Maturescit linum, hortatur populari segentem. Cùm ne tunc quidem consulentem audirent, Hirundo, avium cœtu relicto, hominis sibi conciliat amicitiam. Init cum eo fœdus, cohabitat, cantu demulcet: cæteris avibus è lino fiunt retia, & laquei.

Adfabulatio.

Multi nec ipsi consulere sibi norunt, nec rectè consulentem audiunt. Sed cùm in periculis sunt, & damnis, tum demùm sapere incipiunt, & suam damnare socordiam. Tum sat, superquè consilii est. Hoc, inquiunt: & illud factum oportet.

oportuit. Sed præstat esse Prometheus, quàm Epimetheus. Fuere hi fratres, nomina sunt Græca: alteri consilium ante rem fuit: alteri post rem quod declarat interpretatio nominum.

De Ranis, & earum Rege. 17.

GENS Ranarum cùm esset libera, Jovi supplicabat dari regem. Ridet Jupiter vota Ranarum: illæ tamen iterùm atque iterùm instare, donec ipsum perpellerent. Dejecit ille trabem, ea moles ingenti fragore quassat fluxium: terræ silent Ranæ, regem venerantur. Accedunt pedetentim proprius, tandem abjecto metu insultant, & desultant: iners rex lusui est, & contemptui. Lacessunt rursum Jovem, orant regem dari, qui stre-

strenuus sit. Dat Jupiter ciconiam. Ea perstrenuè perambulans paludem, quicquid Ranarum obvium fit, vorat. De hujus igitur sævitie Ranæ frustrà questæ sunt. Jupiter non audit, nam & hodiè adhuc queruntur. Vesperi enim ciconia cubitum eunte, & antris egressæ, rauco ululatu murmurant, sed surdo canunt. Vult enim Jupiter, ut quæ regem clementem sint deprecatae, jam ferant inclementem.

Adfabulatio.

Perindè atque Ranis evenire solet plebi, quæ, si regem paulo mansuetiorem habet, ignavum, inertem esse causatur, optat aliquandò contigere sibi virum. Contrà, si quandò nacta est Regem strenuum, hujus sævitiam damnat, prioris laudat clementiam, sive quòd semper præsentium nos poenitet, sive verum est verbum: nova veteribus non quòd esse potiora,

DeColumbis, & earumRege Accipitre. 18.

Columbæ olim bellum gessere cum Milvo, quem ut expugnarent, delegerunt regem Accipitrem. Ille rex factus, hostem agit non regem. Non segniùs ac Milvus rapit, ac laniat. Poenitet Columbas incepti, satiùs fuisse putan-

tantes, pati bella Milvi, quàm tyrannidem Accipitris.

Adfabulatio.

Neminem suæ sortis nimiùm pigeat. Nihil est (teste Flacco) ab omni parte beatum. Equidem meam sortem, modò tolerabilis sit , mutari non optem. Multi nova sorte quæsita, veterem rursùs optarunt. Ita plerique ingenio sumus omnes, ut nosmet nostri pœniteat.

De Fure, & Cane. 19.

FUri aliquandò panem (ut sileat) porrigenti , respondit Canis : insidias tuas novi, panem das, quòd desinam latrare: sed ego tuum munus odi, quippè, si ego tulero panem, tu ex his tectis cuncta portabis.

Adfabulatio.

Cave, ne parvi commodi causa amittas magnum: cave, cuivis homini fidem habeas. Sunt enim , qui dolo non tantùm benignè dicunt, sed & benigne faciunt.

De

De Lupo, & Sucula. 20.

Parturiebat Sucula, pollicetur Lupus se custodem fore foetus. Respondit puerpera Lupi obsequio se non egere: si velit pius haberi, si cupiat gratum facere, longiùs abeat. Lupi enim officium constare non presentia, sed absentia.

Adfabulatio.

Non sunt cuncta credenda cunctis. Multi suam operam pollicentur non tui amore, sed sui, suum quærentes commodum, non tuum.

De Partu Montium. 21.

OLim rumor erat parturire Montes. Homines accurrunt, circumstant, monstri quippiam non sine pavore expectantes: pariunt tandem Montes, exit mus. Tum omnes risu emori.

Adfabulatio.

Hanc fabellam tangit Horatius: Parturiunt montes, inquit, nascetur ridiculus mus. Notat autem jactantiam: Jactabundi enim cum magna profitentur, & ostentant, vix parva faciunt. Quapropter Trasones illi jure sunt materia joci, & scommatum. Vetat item hæc fabella magnos timores. Plerumquæ enim gravior periculo est, periculi metus; imò ridiculum est, quod metuimus.

De

*De Cane Vetulo , qui ab Hero contem-
nitur. 22.*

CANem venaticum , qui jam senue-
rat , instigat herus, frustrâ horta-
tur, tardi sunt pedes, non properat. Pre-
henderat feram, fera edentulo elabitur.
Increpitat herus verbere, & verbo. Ca-
nis respondet, debere sibi jure ignosci,
jam senuisse ; at juvenem fuisse stre-
nuum. Sed, ut video, inquit, nil placet
sine fructu. Juvenem amasti ; senem
odisti. Amasti prædabundum ; odisti
tardum edentulum. Sed si gratus esses
quem olim juvenem frugis causa dile-
xisti, senem fructuosæ juventutis gra-
tia diligeres.

Adfabulatio.

Rectè Canis: nam teste Nasone.

Nil,

*Nil, nisi quod prodest, charum est: en de-
trahe menti*

Spem fructus avidæ, nemo petendus erit.

Præteriti commodi nulla est memo-
ria: futuri autem gratia non magna: præ-
sentis commodi summa.

*Turpe quidem dictu, sed si modò vera fa-
temur,*

Vulgus amicitias utilitate probat.

De Leporibus inaniter timentibus. 23.

Sylva insolito mugiente turbine, tre-
pidi Lepores rapidè occipiunt fu-
gere. Fugientes, cùm obsisteret palus,
stetere anxii, utrinque comprehensi pe-
riculis. Quòque majoris esset incitamen-
tum timoris, vident in palude mergi ra-
nas. Tùm ex leporibus unus prudentior
cæteris, ac disertior: quid inquit, ina-
niter timemus? Animo opus est. Cor-
porum quidem agilitas nobis est, sed
animus deest. Hoc periculum turbinis
non fugiendum, sed est contemnendum.

Adfabulatio.

Omni in re opus est animo. Jacet vir-
tus sine confidentia. Confidentia enim
dux, & regina virtutis est.

De

De Hædo, & Lupo. 24.

CApra cùm esset pastum itura, Hæ-
dum domi concludit, monens ape-
rire nemini, dum redeat ipsa. Lupus,
qui id procùl audierat, post matris dis-
cessum pulsat fores, voce caprissat, ju-
bens recludi. Hædus dolos præsentiens:
non aperio, inquit, nam etsi vox capris-
sat tamen equidem per rimulas Lupum
video.

Adfabulatio.

Obedire parenti filios, ipsis est u tile,
& juvenem seni decet auscultare.

De Cervo, & Ove. 25.

Cervus coràm Lupo Ovem ream fa-
cit, modium tritici debere clami-
tans.

tans. Ovis debiti quidem erat inscia, tamen ob Lupi præsentiam spondet se daturam: indicitur solutioni dies. Dies adest, monet Cervus Ovem. Illa it inficiat. Quod enim promiserit, excusat factum in metu, & præsentia Lupi: Votum extortum non esse servandum.

Adfabulatio.

Sententia juris est: vim vi repellere licet. Ex hac fabella nova quædam nascitur: fraudem fraude refellere licet.

De Rustico, & Angue. 26.

Rusticus quidam nutrierat Anguem. Iratus aliquandò bestiam petit securi. Evadit illa non sine vulnere. Postea Rusticus deveniens ad paupertatem, ratus est id infortunii propter Anguis injuriam sibi accidere. Igitur supplicat Angui, ut redeat. Ille ait ignoscere se, sed redire nolle. Neque enim fore securum cum Rustico, cui tanta sit domi securis. Livorem vulneris desiisse, superesse tamen memoriam.

Adfabulatio.

Ille, qui semel fidem solvit, iterum habere fidem vix est tutum: injuriam quidem donare, id sanè misericordiæ est, cavere autem sibi, & decet, & prudentia est.

De Vulpecula, & Ciconia. 27.

Vulpecula vocarat Ciconiam ad cœnam. Obsonium in mensam effundit: quôd, cùm liquidum esset, Ciconia frustra rostro tentante, Vulpecula lingit. Abit elusa avis, pigetque, pudetque injuriæ. Post plusculum dierum redit: invitat Vulpeculam. Vitreum vas situm erat plenum belli obsonii. Quod quidem vas cùm esset arcti gutturis, Vulpeculæ obsonium licuit videre, & esurire, gustare non licuit: ciconia rostro facile exhausit. *Adfabulatio.*

Risus risum, jocus jocum, dolus dolum, fraus mœretur fraudem.

De Lupo, & Capite Picto. 28.

LUpus in officina sculptoris caput
H hu-

humanum repertum versat: miratur, sentiens id, quod erat, nihil habere sensus. O pulchrum, inquit, caput ! est in te artis multum, sed sensus nihil.

Adfabulatio.

Externa pulchritudo si adsit, grata est: sin alterutra carendum est, præstat externa, quàm interna careas: illa enim sine hac interdùm incurrit odium, ut stolidus eò sit odiosior, quò formosior.

De Graculo. 29.

GRaculus ornavit se plumis Pavonis: deinde pulchellus sibi visus fastidito genere suo, contulit se ad Pavonum genus. Illi tandem intellecta fraude, stolidam avem coloribus, nudarunt, & plagis affecerunt.

Horatius hanc fabellam primo epistolarum libro narrat de Cornicula. Ait eam olim adornatam, collectis quæ avibus exciderant, plumis, post, ubi unaquæque avium suam plumam decerpserit, ridiculam fuisse.

*Ne, si fortè suas repetitum venerit olim
Grex avium plumas, moveat Cornicula
risum,*

Furtivis nudata coloribus.

Adfabulatio.

Notat hæc figura eos, qui se gerunt æquo

æquo sublimiùs, qui cum his vivunt, qui & ditiores sunt, & magis nobiles: quare sæpè inopes fiunt, & sunt ludibrio. Probè Juvenalis monet. E cœlo descendit: nosce te ipsum.

De musca, & Formica. 30.

MUSCA altercabatur cum Formica se nobilem; illam ignobilem: se volitare; illam repere: se versari in sectis regnum, illam cavernis latere, segetem rodere, aquam bibere: se splendide epulari jactitabat, & hæc tamen otio nancisci. E regione Formica se non ignobilem esse, sed suis natalibus contentam: muscam vagam esse; se stabilem: sapere Formicæ grana & fluentia: quòd muscæ pastilli, & rivi: atque hæc se non segni otio, at strenua opera nancisci. Porro Formicam lætam esse & tutam, charam omnibus, exemplar denique laboris: muscam anxiam cum periculo esse, cunctis infestam, cunctis invisam, exemplar denique segnitiei. Formicam hyemis memorem, alimenta reponere: muscam in diem vivere; hyeme, aut esurituram, aut certe morituram.

Adfabulatio.

Qui pergit, quæ vult, dicere: quæ non vult, audiet. Musca si benè dixit,

set, benè audiisset. Assentior autem Formicæ: videtur enim optabilior vita obscura cum securitate, quam cum periculo splendida.

De Rana, & Bove. 31.

Rana cupida æquandi Bovem, se distendebat. Filius hortabatur matrem cœpto desistere. Nihil enim esse Ranam ad Bovem. Illa secundò intumuit: clamat natus: crepes licèt, mater, Bovem nunquàm vinctes, Tertiò autem cùm intumuisset, crepuit.

Adfabulatio.

Cuique sua dos est. Hic forma, ille viribus, hic opibus, ille pollet amicis. Unumquemque suo docet esse contentum. Valet ille corpore, tu ingenio. Quocircà quisque semet consulat, ne invidet superiori, quod miserum est: nec, quod stultitia est, certare optet.

De Equo, & Leone. 32.

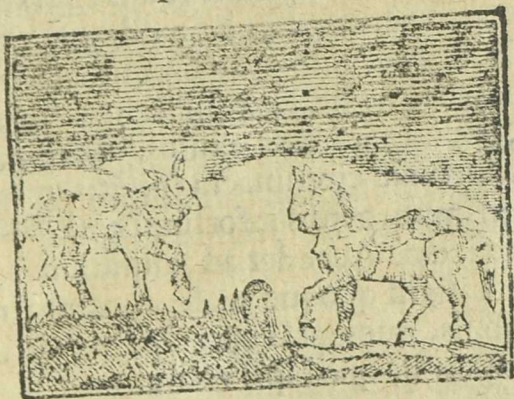
Venit ad Equum comedendum Leo, carens autem præ senecta viribus, meditari cœpit artem. Medicum se profitetur; verborum ambage Equum moratur. Hic dolo dolum, artem opponit arti. Fingit se nuper in loco spinoso pupugisse pedem, orat, ut inspiciens sentem medicus educat. Paret Leo. At
Equus

Equus quanta potuit vi, calcem Leoni impingit, & se continuó conjicit in pedes. Leo vix tandem ad se rediens (ictu enim propè exanimatus fuerat.) Pretium, inquit, fero ob stultitiam, & is jure effugit: dolum enim dolo ultus est.

Adfabulatio.

Odio digna est simulatio, & simulatione capienda: non est timendus hostis, qui hostem præsefert, sed qui, cum hostis sit, benevolentiam simulat; is demùm timendus, & odio dignissimus.

De Equo, & Asino. 33.

Equus phaleris, sella que exornatus cum ingenti hinnitu per viam currebat. Currenti autem onustus Asellus fortè obstabat: Equus ira fremebundus, & fræna ferox spumantia mandens.

Quid, inquit, tarde, ignaveque obsistis Equo? Cede, inquam, aut proculco te pedibus; Asellus contra rudere non ausus, cedit tacitus. Equo autem provolanti, & cursum intendenti crepat inguem. Tum cursui, & ostentui inutilis, ornamentis spoliatur, dein carrario venditur. Videt postea cum carro venientem Asellus, & affatur: heus bone vir, quid istuc ornati est? Ubi aurata sella? Bullata cingula? Ubi nitidum frænum? Sicamice necesse fuit evenire superbienti.

Ad fabulatio.

Plerique in secundis rebus elati sunt, nec sui memores, nec modestiæ. Sed quia prosperitate insolescunt, adversitatem incurrunt. Eos qui fœlices videntur, monuerim esse cautos. Etenim si rota fortunæ circumacta fuerit, sentient miserrimum genus infortunii esse, fuisse fœlicem. Accedet ad cumulum infœlicitatis id quoque mali: contemnentur ab iis, quos ipsi contempserunt, & illudent eis ii, quos ipsi risere.

A Vibus pugna erat cum quadrupedibus. Utrinquè spes, utrinquè metus, utrinquè erat periculum: Vespertilio autem relictis sociis defecit ad hostes. Vincunt aves, duce & auspice Aquila. Transfugam verò vespertilionem damnant, uti ne ad aves unquam illi sit reditio, uti ne luce unquam sit volatus. Hæc causa Vespertilioni est, ut non nisi noctu, volet.

Adfabulatio.

Qui cum sociis adversitatis & periculi particeps esse renuit, prosperitatis & salutis expers erit.

De Lupo, & Vulpe. 35.

L Upus, cum prædæ satis esset, in otio degebat. Accedit Vulpecula,

sciscitatur otii causam. Sensit Lupus insidias fieri suis epulis, simulat morbum esse causam, orat Vulpeculam deprecatur ire Deos. Illa dolens dolum non succedere, adit pastorem, monet petere latebras Lupi: hostem enim securum posse inopinatò opprimi. Adoritur pastor Lupum, mactat. Illa potitur antro, & præda. Sed fuit illi breve sceleris sui gaudium. Nam non ita multo post idem pastor & ipsam capit.

Adfabulatio.

Fœda res invidia est, & ipsi interdum auctori quoque perniciosa, Flaccus epistolarum primò:

Invidus alterius rebus macrescit opimis,

Invidia Siculi non invenere tyrani

Majus tormentum.

De Cervo. 36.

Cervus in perspicuo fonte se conspicatus, præbat procera frontis, & ramosa cornua: sed tibiarum exilitatem damnat. Fortè dum contemplatur, dum judicat, intervenit venator. Fugit Cervus ocyor pilis, & agente nimbo ocyor Euro. Insectantur fugientem canes. Sed cum intrasset condensam sylvam, implicita sunt ramis cornua. Tum demum tibias laudabat, & cornua damnabat, quæ

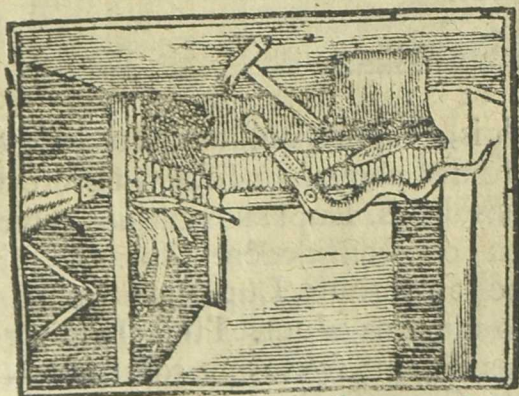
quæ fecere, ut præda esset canibus.

Adfabulatio.

Fugienda petimus; petenda fugimus. Placent quæ officiunt, quæ conferunt displicent. Beatitudinem cupimus, priusquam, ubi sit, intelligamus. Opum excellentiam, & honorum celsitudinem quærimus: in his beatitudinem sitam opinamur, in quibus tamen multum laboris est, & doloris.

Pulchrè id significat Lyricus ille noster,
*Sæpiùs ventis agitur ingens
 Pinus, & celsa graviore casu
 Decidunt turres, feriuntque summos
 Fulgura montes.*

De Vipera, & Lima. 37.

IN fabrica offendens Limam Vipera
 cœpit rodere. Subrisit Lima: quid,

H 5

in

inquiens, inepta, quid agis? Tu tibi antè contriveris dentes, quàm me atteras, quo duritiem æris præmordere soleo.

Adfabulatio.

Etiam atque etiam vide, qui cum tibi res sit. Si in fortio rem dentes acuis: non illi, sed tibi nocueris.

De Lupis, & Ovibus. 38.

LUpis, & agnis, quibus discordia est, fœdus aliquandò fuit, datis utrinque obsidibus. Lupi suos catulos, Oves canum cohortem dedêre. Quietis Ovibus, ac pascentibus, Lupuli matrum desiderio ululatus edunt. Tùm Lupi irruentes, fidem, fœdusque solutum clamitant, Ovesque Canum præsidio destitutas laniant.

Ad-

Adfabulatio.

Inscitia est, si in fœdere tua præsidia hosti tradas: nam qui hostis fuit, hostis forsàn nondùm esse desiit. Fortassis & causam cœperit, cur te nudatum præsidiiis adoriatur.

De Sylva, & Rustico. 39.

QUo tempore etiam arboribus suus sermo erat, venit Rusticus in Sylvam, rogat, ut ad securim suam tollere liceat capulum. Annuit sylva: Rusticus aptata securi, cœpit arbores succidere. Tùm & quidem serò, pœnituit Sylvam suæ facilitatis. Doluit se ipsam esse causam sui exitii.

Adfabulatio.

De quo benè merearis vide. Multi fuerunt, qui accepto beneficio in authoris abusi sunt perniciem.

De Membris, & Ventre. 40.

PES, & Manus ventrem olim incusarunt, quòd ab otioso eo lucra ipsorum vorarentur. Jubent aut laboret, aut ali ne petat. Supplicat ille semèl, atque iterùm, negant tamen manus alimentum: exhausto inedia ventre, ubi cœpère omnes artus deficere, tùm manus voluit tandem officiosa esse, verùm id sero. Nam venter desuetudine debilis,

cibum repulit. Ita cuncti artus, dum ventri invident, cum ventre pereunte pereunt *Adfabulatio.*

Perinquè atque in membrorum societate est, ita habet se societas humana. Membrum eget membro, amicus eget amico: quare mutuis operis, & mutuis officiis utendum est. Neque divitiæ, neque dignitatum apices hominem satis tuentur. Unicum & summum præsidium complurium amicitia est.

De Simia, & Vulpecula. 41.

Simia Vulpeculam orat, ut partem caudæ sibi donet ad tegendas nates: illi enim esset oneri, quod sibi foret usui, & honori. Respondet illa nihil nimis esse, & se malle humum cauda sua verri, quàm Simiæ natis tegi. *Adfabulatio.*

Sunt, qui egeant, sunt, quibus superest. Nulli tamen divitum id moris est, ut re superflua beet egenos.

De Cervo, & Bobus. 42.

Cervus venatorem fugiens, conjecit se in stabulum. Boves orat, ut in præsepe latitare liceat. Boves tutum esse negant: mox enim & dominum & famulum affuturos. Ille securum se esse, ait, modo ne ipsi prodant. Intrat famulus, occultum fœno non videt: exit. Gestire Cer-

Cervus, & nihil jam timere. Tùm unus è Bobus & ævo & consilio gravis: facile, inquit, erat hunc, qui talpa est, fallere: sed, ut herum, qui Argus est, lateas, hoc opus, hic labor est. Mox deindè intro- greditur herus. Qui, ut servi negligen- tiam corrigat, cuncta lustrans oculis, & præsepe manu tentans, Cervi deprehen- dit sub fœno cornua. Inclamat famulos, accurrunt, feram concludunt, capiunt.

Adfabulatio.

In adversis rebus, & periculis latebræ difficiles sunt inventu: aut quia miseros, ut cœpit, fortuna exagitat: aut quia ipsi metu impediti, & inopes consilii semet imprudentia produnt.

De Leone, & Vulpecula. 43.

LEO ægrotabat, visebant animalia, una officium differente Vulpecula.

Ad

Ad hanc legatum mittit Leo cum epistola, quæ venire admoneat : gratissimam rem ægroto fore ejus unius præsentiam: nec quicquam periculi fore, cur Vulpecula metuat: Leonem enim primùm quidem amicissimum esse Vulpeculæ, ideoque percupere ejus colloquium : deindè ægrotum esse, & decumbere, & etiam si (id quod non erat) velit nocere, tamen non posse. Rescribit Vulpecula, optare se, ut Leo convalescat, idque oraturam Superos. Cæterum minimè visuram, terreri enim se vestigiis : quæ quidem vestigia, cum omnia sint antro Leonis adversa, & nulla aversa, eam rem indicium esse multum quidem animalium introisse, sed exisse nullum. Horat. lib. 1. epist.

Olim quòd Vulpes ægroto cauta Leoni.

Respondit, referam : quia me vestigia terrent.

Omnia te adversum spectantia, nulla retrorsum. *Ad fabulatio.*

Cave fidem habeas verbis: ni caveris, sæpe tibi dabuntur verba. Capienda est conjectura cum ex verbis, tùm ex factis, & ex his illa sunt judicanda.

De Vulpecula, & Mustella. 44.

Vulpecula longa inedia tenuis, fortè per angustiores rimas incumetam fru-

frumenti repsit. In qua cùm probè pasta fuit: dein rursùs tentantem egredi, dis-tentus impediit venter. Mustella luctan-tem procùl contemplata, tandem monet, si exire cupiat, ad cavum macra redeat, quò macra intrarat.

Adfabulatio.

Videas complures in mediocritate læ-tos esse, atque alacres, vacuos curis, ex-pertes animi molestiis. Sin hi divites fac-ti fuerint, videbis eos mœstos incedere, nunquàm frontem porrigere: plenos cu-ris, animi molestiis obrutos.

Hanc fabellam sic Horatius canit. lib.
I. epist.

*Fortè per angustam tenuis Vulpecula
rimam.*

*Repserat in cumetam frumenti, pastaque
rursùs,*

*Ire foras pleno tendebat corpore frustra.
Cui mustolla procùl: si vis, ait, effugere
istinc,*

*Macra cavum repetas arctum, quem ma-
cra subisti.*

De Equo, & Cervo. 45.

EQuus gerebat bellum cum Cervo.
Pulsus tandem è pascuis, implora-
bat opem humanam. Redit cum homine,
descendit in campum: victus antea, jam
fit

fit victor. Sed tamen hoste victo, & sub
jugum misso, ipse victor necesse est, ser-
viam homini. Equitem fert dorso & fræ-
num ore.

Ad fabulationem.

Dimicant multi contra paupertatem.
Qua per fortunam, & industriam victa,
sæpè victoris interit libertas. Domini
quidem, & victores paupertatis servire
incipiunt divitiis, anguntur avaritiæ fla-
gris, parsimoniæ cohibentur frænis, nec
quærendi tenent modum, nec justo qui-
dem avaritiæ supplicio partis rebus au-
dent uti. Horatius de hac fabella lib. I.
epist.

*Cervus Equum pugna melior communi-
bus herbis.*

*Pellebat donec minor in certamine longo
Imploravit opes hominis, frænumque re-
cepit.*

*Sed postquam victor victor discessit ab hoste
Non equitem dorso, non frænum reppu-
lit ore.*

*Sic qui pauperiem veritus, potiore metallo,
Libertate caret, dominum vellet impro-
bus, atque,*

Servies æternum, qui parvo ne sciat uti.
ÆSO-

ÆSOPI FABULÆ TRIGINTA SEX.

ADRIANO BARLANDO
Interprete.

De duobus Adolescentibus. I.

Adolescentes duo obsonium apud
coquum sese empturos simulant:
coquo alias res agente, carnem alter o
canistro surripit, dat socio, ut sub veste
occulat. Coqus surreptam sibi carnis
partem ut vidit, furti utrumque coepit
insimulare. Qui abstulerat, per Jovem ni-
hil habere, is verò, qui habuit, nihil abs-
tu-

tulisse identidem, dejerat. Ad quos: me quidem, inquit coquus, fur nunc latet, sed is scit, quem jurastis.

Adfabulatio.

Si quid peccavimus, id non statim sciunt homines: at Deus omnia videt, qui sedet super cœlos, & intuetur abyssos. Quod si cogitent homines, suppressius, prudentiusque peccabunt.

De Cane, & Lanio. 2.

CAnis in macello cùm Lanio carnem abstulisset, in pedes sese continuo, quantum potuit, coniecit. Lanius jactura rei percussus, primùm tacuit, deindè animum recipiens, sic procùl acclamavit: ò furacissime, curre tutus, impunè tibi licet: tutus enim es nunc ob celeritatem. Posthàc autem cautiùs mihi observaveris.

Adfabulatio.

Hæc fabula significat plerosque omnès tùm demùm fieri cautiore, ubi damnum acceperint.

De Cane, & Ove. 3.

CAnis ovem in jus vocat, panem ex mutuo debere clamitans. Illa it inficias: milvus, lupus, vultur accersuntur, rem affirmant. Damnatur Ovis, damnatam Canis rapit, ac deglubit.

Ad-

Adfabulatio.

Falsis testimoniis opprimi quàm plurimos, cum nemo nescit, tùm hæc quàm optimè dicet fabellula.

De Agno, & Lupo. 4.

AGno comitanti caprum, Lupus fit obviam; rogitat cur relictæ matre olidum potiùs sequatur hircum, suadetque, ut ad distenta lacte matris ubera redeat, sperans ita fore abductum ut laniet. Ille verò Mater me, ò Lupe, inquit, huic commisit, huic summa cura servandi data est: parenti potiùs, quàm tibi obsequendum, qui me seducere istis dictis postulas, seductum mox percepere.

Adfabulatio.

Noli omnibus fidem habere, multi enim dum aliis videntur velle prodesse, sibi interim consulunt.

De Adolescente, & Cato. 5.

CUM adolescens quidam in deliciis, amoribusque usurpasset Catum: Venerem precibus flatigavit, ut Catum in fœminam transfiguraret. Commiserescit, & audit orantem Venus: fit metamorphosis, quæ adolescenti miserè amanti perplacuit, nempè tota succi plenula, tota candidula, tota elegantula. Itur deindè in cubiculum, ridetur, luditur. Nec verò

rò ita multo pòst percupiens experiri
Dea, nunquid catus cum corpore mutas-
set & mores, per impluvium immittit
musculum: ibi risu prorsùs, atque ludo
res digna accidit. Conspectam illicò bes-
tiola insequitur muliercula. Venus indig-
nans, fœminæ vultus iterùm in Catum,
*Cum pedibusque manus, cum parvis bra-
chia mutat*

*Cruribus, & cauda est mutatis addita,
Membris.*

Adfabulatio.

Cœlum, non animum mutant, qui
trans mare currunt: nimisque difficile est
assueta relinquere. Naturam expellas fur-
ca licèt, ipsa recurret, inquit Horatius.

De Agricola, & Filiis. 6.

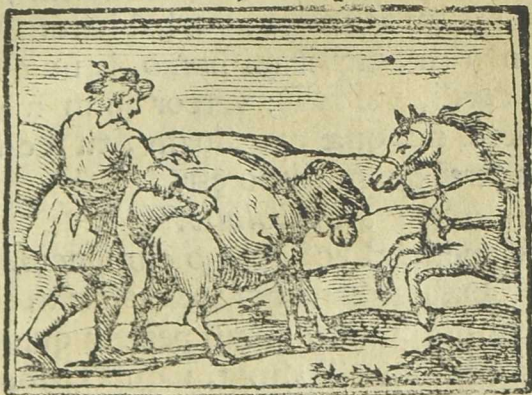
COmplures habebat Agricola filios
adolescentulos, iique inter se dis-
cordes fuere: quos pater elaborans trahe-
re ad mutuum amorem, apposito fasci-
culo, jubet singulos brevi circumdatum
funiculo effringere: imbecilla nequic-
quàm conatur ætatula. Solvit parens,
redditque singulis virgulam, quam cùm
pro suis quisque viriculis facilè frange-
ret: ó, inquit filioli: sic concordēs vos
vincere poterit nemo: sed si mutuis vo-
lueris sævire vulneribus, atque intesti-
num

num agitare bellum, eritis tandem præda
hostibus.

Adfabulatio.

Docet hic apologus, concordia parvas
res crescere, discordia magnas dilabi,

De Asino, & Equo. 7.

Rusticus Equum vacuum, Asinum-
que sarcinulis egregiè onustum pro-
ducit ad viam. Defessus Asellus, Equum,
sibi onere ut adjuvet, orat, si salvum ve-
lit. Negat facturum Equus. Asellus tan-
dèm sarcinæ pondere gravatus procum-
bit, & moritur. Herus omne onus, mortui
quoque Aselli corium, in Equi dorsum
reclinat: quibus cùm ille deprimeretur:
me miserum, inquit, merito meo sic nunc
exerceor, qui dudùm laboranti Asino
opitulari nolui.

Ad-

Adfabulatio.

Monemur hac fabula, ut oppressis subveniamus amicis: ortus nostri (inquit Plato) partem sibi patria vendicat, partem amici.

De Carbonario, & Fullone. 8.

FUllonem invitabat Carbonarius, ut secum in unis ædibus habitaret: Fullo, non est, inquit, mi homo, istuc mihi vel cordi, vel utile: vereor enim magnoperè, ne, quæ ego eluam, tu reddas tam atra, quàm carbo est.

Adfabulatio.

Monemur hoc apologo cum inculpatis ambulare: monemur sceleratorum hominum consortia, veluti pestem quamdam devitare. Trahunt, inquit Campanus, hominem sodalitia, commercia etiam in mores penetrant, & perindè quisque evadit, ut quibuscum versatur.

De Aucepe. 9.

IT venatum Auceps, videt nidulantem procùl in altissima arbore palumbum, adpropinquat, denique insidias molitur; premit fortè calcibus anguem. Hic mordere. Ille improvise examinatus malo. Me miserum! inquit, dùm alteri insidior, ipsi pereor.

Adfabulatio.

Significat hæc fabula, nonnunquàm
eos

eos suis artibus circumveniri, qui res novas moliuntur.

De Bucinatore, seu Tubicine. 10.

BUcinator quidam ab hostibus capitur, abducitur. Trepidare ille, supplicare, ut parcant innoxio, se, quando nihil unquam armorum præter unam Buccinam gestaverit; hominem ne potuisse quidem occidere, nedùm voluisse. Illi contrà murmure tum sævo, tum verberibus intonant. Nihil agis, sceleste, maximè noces, atque nunc hîc trucidabere, quòd cum ipse (ut fateris) sis rei militaris imperitus, cornu isthoc tuo aliorum excitas, evibrasque animos.

Adfabulatio.

Gravissimè peccant nonnulli, qui ad mala alio qui satis pronis principibus, ut iniquè agant, consulunt, atque hujusmodi quædam ad illorum aures occinunt. Quid etiam dubitas? an te Principem esse oblitus es? an non tibi, quòd lubeat, licet? tu legibus major, in te legiruptæ nomen cadere haud potest, qui ipsis etiam dominaris legibus: tui nihil possident, quod tuum non sit: tu potes & servare, & perdere: tibi fas est opibus, dignitateque augere, quem visum sit: fas est, ubi libuerit, adimere. Alios alia vel da-

damnant, vel commendant; tibi nihil
non honestissimum futurum.

De Lupo, & Cane. II.

L Upus Cani ante lucem in sylva fortè
fortuna fit obviam, salutatur, adven-
tum gratulatur: denique rogat, quo pac-
to tam sit nitidus. Cui ille, Herilis cura
hoc efficit: herus me blandientem sibi
demulcet: de mensa pascor herili niti-
dissima, nunquàm sub dio dormio, tum
universæ familiæ (non dici potest) quàm
sim gratus. Næ tu (inquit Lupus) mul-
to es foelicissimus, ò Canis, cui tam be-
nignus & comis contingit herus, quocum,
ò utinam commorari & mihi liceat, nul-
lum me animantium esset uspiam fortu-
natus. Canis novi status cupidissimum
videns Lupum, effecturum se pollicetur,
ut

ut hæreat in parte aliqua apud herum, modò de pristina ferocia aliquid remittere, & servitutem servire, velit. Stat sententia: Lupo libitum est deambulare ad villam. Sermones edunt in itinere prorsùs jucundissimos: postea verò quàm illuxit, contritum Canis collum videns Lupus: quid sibi vult, inquit, ò Canis, tua isthæc prorsùs depilata cervix? Solebam, inquit ille, feroculos notis pariter, & ignotis allatrare, obmordereque nonnunquàm. Id ægrè ferens herus, crebris me tundeat verberibus, prohibens etiam ne finem præter furem, Lupumque adorirer. Ego sic vapulando victus sum, & mitior factus, hocque genialis sævitiae servavit signum, Lupus, hoc audito: ego, inquit, heri tui amicitiam tanti non emo. Vale igitur, ò Canis, cum tua istac servitute: mihi mea potior est libertas.

Adfabulatio.

Optabilius est in humili casa dominum esse, & panem atrum vorare, quam in amplissima regia oppiparis mensis frui, & obnoxium, trepidumque agere. Nam libertas sublimi exultat aula, ubi accipienda venit, & mussitanda injuria est.

De Agricola, & Canibus. 12.

Agricola cum ruri plusculos hyemas-

set dies, cœpit tandèm necessariarum rerum penuria laborare. Interficat oves, mox & capellas, postremò boves quoque mactat, ut habeat, quo inedia penè exhaustum corpusculum sustentet. Id videntes Canes salutem fuga quærere constituunt: sese enim non victuros diutius, quando ne bobus quidem, quorum in opere rustico faciundo utebatur opera, pepercit herus. *Adfabulatio.*

In quam domum mercedis gratia te tradas, vide. Nonnulli inhumanissimi sunt heri. Multi enim hodiè eò dementiæ prolabuntur, ut vel servos infortunio malo & damno libenter mactent.

De Vulpe, & Leone. 13.

Vulpecula, quæ Leonis immanitatem insuetam habebat, semèl atque iteràm id fortè animalis contemplata, trepidare & fugitare. Cùm jam tertio obtulisset sese obviam Leo, tantum abfuit, ut metueret quicquam Vulpes, ut confidenter illum adierit, salutaveritque.

Adfabulatio.

Omnes nos consuetudo audaciores facit vel apud eos, quos antea aspicere vix ausi fuimus.

De Vulpe, & Aquila. 14.

Vulpeculæ proles foràs excurrerat,

rat, ab Aquila comprehensa matris fidem implorat. Accurrit illa: ut captivam prolem dimittat, Aquilam rogat: Aquila nacta prædam ad pullos subvolat: Vulpes correpta face quasi illius munitiones incendio absumptura esset, insequitur. Cùm jam arborem conscendisset & ipsa. Nunc te, inquit, tuosque, si potes, tuere. Trepidans Aquila incendium dum metuit: Parce, inquit, mihi, parvisque liberis: tuum, quicquid habeo, reddidero.

Ad fabulatio.

Per Aquilam potentis, atque audacis animi homines intellige: per Vulpem pauperculos, quos calumniis premere, contumeliisque afficere, divitibus æquè studium eset. Verùm, quando est sua, & formicis ira, impotentibus ii acceptam interdùm probè ulciscuntur injuriam.

De Agricola, & Ciconia. 15.

GRuibus, anseribusque sata depascen-
tibus laqueum prætendit rusticus:
capiuntur grues, capiuntur anseres, capi-
tur & ciconia. Supplicat illa, innocentem sese clamitans, & nec gruem, nec anserem esse, sed avium omnium, optimam quippè quæ parenti sedulò semper inservire, eundemque senio confectum alere, consueverit. Agricola, horum in-

quit nihil me fugit: verum cum nocentibus postquam te cœpimus, cum his quoque morieris. *Adfabulatio.*

Qui flagitium committit, & is, qui impuris se adjungit socium, pari pœna plectuntur. *De Gallo, & Cato. 16.*

VEnit ad Gallum comedendum Catus: non satis autem habens ad nocendum causæ, Gallum criminari occipit, obstreperam esse avem dictitans, utpotè quæ voce tam acuta noctu dormientes homines expergefariat. Ille se innocentem ait, cum sic excitet in opera mortales. Catus contra intonat: nihil agis, scelereste: cum matre rem habes, nec sorore sostines. Id Gallus quoque expurgare cum niteretur: nec hoc, inquit, perseverantius sæviens Catus quicquam facis, tu mihi hodiè discerperis.

Adfabulatio.

Vetus dictum esse ait Guilielmus Gaudanus: ut Canem cædas facile inveniri baculum. Malus, si libitum fuerit, quo jure, quaque injuria, te præcipitem dabit.

De Opilione, & Agricolis. 17.

Puer editiore pratulo oves pascebat, atque per jocum terque quaterque lupum adesse clamitans, Agricolas undiquè exciebat. Illi sæpius elusi, seriò au-

xilium imploranti dum non subveniunt,
fiunt oves præda lupo.

Si mentiri insueverit quispiam, huic,
si quando verum narrare occœpit, haud
facilè habebitur fides. Superiori apologo
finitimus est ille apud Horatium de Plano
scurra jocus:

*Nec semel irrisus triviis attollere curat
Fracto crure Planum, licet illi plurima
manet*

*Lacrymam, per sanctum juratus dicat
Osirim,*

*Credite, non ludo, crudeles, tollite claudum.
Quarè peregrinum, vicinia rauca re-
clamat.*

De Aquila, & Corvo. 18.

RUpe editissima in agni tergum de-
volat Aquila. Videns id Corvus,
imitari, velut simius, gestit Aquilam. In
arietis vellus se demittit; demissus impe-
ditur, impeditus comprehenditur, com-
prehensus projicitur pueris.

Ad fabulatio.

Non aliorum, sed sua se quisque virtu-
te æstimet. Tuo te pede metire, inquit
Horatius. Id velis, id tenta, quod possis.

De Cane invido, & Bobe. 19.

PRæsepio fœni pleno decumbebat Ca-
nis. Venit bos, ut comedat: ille sese

surrigens prohibere. Bos, Dii te cum tua isthac invidentia perdant, inquit, qui nec fœno vesceris, nec eo me vesci sinis.

Adfabulatio.

Eo sunt ingenio plerique, ut aliis invideant, quod ipsi mentis inopia assequi nequeunt. *De Cornice, & Ove. 20.*

STrepitat in oviculæ dorso Cornicula. Ovis inquit, si sic Cani obstreperes, ferres infortunium. At Cornix: scio, inquit, quibus insulem, placidis molesta, sævis amica. *Adfabulatio.*

Imponenti: & sincero perpetua est cum malis parata certatio. Illiditur solo innocentissimus quisque; nocentis verò præferocis hominis aures adstrepit nemo.

De Pavone, & Luscinia. 21.

PAvo apud summi Jovis sororem, & conjugem Junonem queritur Lusciniam

niam suave cantillare, se ob raucam ravim ab omnibus irrideri. Cui Juno: dos sua à Diis cuique. Luscinia cantu, tu plumis longè superas: unumquemque sua sorte decet esse contentum.

Adfabulatio.

Quæ Divi largiantur, grato summamus animo, nequè majora quæramus: superi temerè agunt nihil.

De Mustella, & Muribus. 22.

Mustella præ senio viribus carens, Mures jam ita, ut solet, insequi non valebat. Meditari cœpit dolum, in farinulæ se colliculum illatebrat, sic sperans fore, ut citra laborem venetur. Accurrunt Mures, & farinam esitare dum cupiunt ad unum omnes à Mustella vorantur.

Adfabulatio.

Ubi viribus quispiam destitutus fuerit, ingenio opus est. Lysander dicere solebat: quò non perveniret leonina pel-
lis, vulpinam assuendam esset; quod sic lucidiùs dixeris: ubi virtus non satis potest, adhibenda est astutia.

Apologus ex Mantuano traductus. 23.

Rusticus quidam ex malo quam in proximo habebat agello, sapidissima quotannis legebat poma, hero lecta donabat urbano, qui illectus incredibili pomorum dulcedine, malum tandem ad se transtulit: ea veterrima repente exaruit, atque ibi poma pariter & malus periere. Quod cum patrifamilias nuntiaretur. Heu, difficile est, inquit, annosam transplantare arborem. Satis, superque fuerat, si frænum meæ novissem imponere cupiditati, & fructus è ramo decerpere.

Hanc fabulam sic Mantuanus:
Rusticus ex malo dulcissima poma legebat,

Undè dare Urbano dona solebat hero.

Ast herus illectus frugum dulcedine malum

Transtulit in laribus proxima rura suis.

At

*At quia malus erat senior, translata re-
pentè*

Aruit, & proles cum genitrice obiit:

*Heu, malè iram fertur senio cum induruit
arbor,*

Inquit herus, fuerat carpere poma satis.

Adfabulatio ejusdem.

*Qui nimium sapiunt, atque inconcessa se-
quuntur,*

Desipiunt: cohibet, qui sua vota sapit.

FABULÆ M. PETRO SCOTO,

Viro ornatissimo, eidemque humanissi-
mo, scriptæ à Barlando.

De Leone, & Rana. 24.

AUdire vocem visus Leo, prosiliit,
subsistit non sine trepidatione, mag-
ni quippiam expectans. Egreditur tan-
dèm aquis ranula. Leo deposito metu
appropinquans, bestiolam proculcat pe-
dibus.

Adfabulatio.

Vetat hic apologus inanes timores, ut
illa à Guilielmo Gaudano versa fabula de
partu montium.

De Formica. 25.

SITIENS venit ad fontem, ut biberet,
Formica, incidit fortè in puteum:
opitulatur eminùs, ex arbore dejecto ra-
mo, columba. Ramum conscendens For-
mica servatur. Adest, columbam, ut ca-

piat, auceps: non sinit Formica, aucupis
pedem arripit mordicus, avolat colum-
ba.

Adfabulatio.

Docet fabula præclarè meritis refe-
rendam esse gratiam.

De Pavone, & Pica. 26.

GENUS avium cùm liberè vagaretur,
optabat sibi dari regem. Pavo se
in primis dignum, qui eligeretur, puta-
bat, quia esset formosissimus. Hoc in re-
gem accepto, Pica: O rex, inquit, si te im-
perante, aquila nos presternuè, ut solet,
insequi cœperit, quo illam modo abiges?
quo nos pacto servabis? *Adfabulatio.*

In Principe non tàm forma, quàm cor-
poris fortitudo spectanda est, & pruden-
tia. *De Ægroto, & Medico. 27.*

MEDICUS curabat ægrotum, ille tan-
dèm moritur. Tùm ad cognatos
Medicus: hic, inquit, intemperantia pe-
riit. *Adfabulatio.*

Bibacitatem, & libidinem nisi quis ma-
turè reliquerit, aut nunquàm perveniet
ad senectutem, aut perbreve est habi-
turus senectutem. *De Leone, & aliis. 28.*

LEO, Asinus, & Vulpes eunt vena-
tum: capitur ampla venatio: capta
partiri iussa. Asino singulis singulas par-
tes ponente, irrugiit Leo: Asinum rapit,

ac laniat. Postea Vulpeculæ id dat negotii: quæ astutior, cum Leoni longè optima proposita parte, sibi vix minimam particulam reservasset: rogat Leo, à quo sic docta sit? Cui illa: hujus me, inquit, calamitas docuit; mortuum Asinum ostendens.

Adfabulatio.

Felix quem faciunt aliena pericula cautum. *De Hædo, & Lupo. 29.*

Fenestra prospectans hædus prætereuntem Lupum conviciis incessere, audebat. Cui Lupus: non tu, ait, scelestè, mihi conviciaris, sed locus.

Adfabulatio.

Et tempus & locus sæpè audaciam addunt homini.

De Asino. 30.

A Sinus de hortulani sævitia querens Jovi supplicat alium dari herum.

Exaudire Jupiter vota Asini: dat tegularium, apud quem cum tegulas, gravioraque tergo vectaret onera, accersit rursus Jovem, orat dari, qui mitior sit. Ridere Jupiter: ille tamen non destitit instare, orare usque adeo, donec perpelleret. Dat ille coriarium. Quem ubi pernovit asellus: me miserum! linoquit, qui dum nullo sum contentus domino, in eum inciderim, qui ne corio quidem meo, quantum auguror, parcat.

Ad fabulatio.

Semper damnamus quæ præsentia sunt, & nova appetimus, quæ (ut dici solet) veteribus non sunt potiora.

De Anu, & Ancillis. 31.

ANus quædam domi habebat Ancillas complures; quas quotidie ante quam lucesceret, ad galli gallinacei, quem domi alebat, cantum, excitabat ad opus. Ancillæ quotidiani tandem negotii commotæ tædio, gallum obtruncant, sperantes necato illo in medios sese dies dormituras: sed hæc spes misera frustrata est: hera enim, ut interemptum Gallum rescivit, intempesta deinceps nocte surgere jubet.

Ad fabulatio.

Non pauci gravius malum dum student

dent evitare, in alterum diversum incidunt. Pervulgatum est: incidit in Scyllam, qui vult vitare Carybdim.

De Asino, & Equo. 32.

A Sinus beatum putabat Equum, quòd pinguis esset, & in otio degeret: se verò infœlicem dicebat, quòd macilentus esset, ac strigosus, quotidie ferendis oneribus ab immiti hero exercetur. Haud multo post ad arma conclamatum est. Tùm Equus non equitem dorso, non frænum repulit ore, nec telum corpore. Hoc viso Asinus magnas Diis gratias agebat, quòd non Equum se, sed Asinum fecissent. *Ad fabulationem.*

Miseri sunt, quos vulgus beatos iudicat, & non pauci beati, qui se miserri-
mos putant. Sutor crepidarius regem di-
cit

cit foelicem, quem omnium rerum compotem videt: non considerans in quantas res, & sollicitudines distrahatur, dùm interim ipse optima cum paupertate cantillet. *De Leone, & Capra.* 33.

EDita rupe ambulanti Capram fortè conspicatus Leo, monet, ut potiùs in viride pratum descendat. Capra, facerem fortassis, inquit, si tu abesses, qui mihi non istud suades, ut ego inde ullam capiam voluptatem, sed ut tu habeas, quod vores famelicus.

Adfabulatio.

Omnibus ne habeas fidem: quidam enim non tibi, sed sibi consulunt.

De Vulture, aliisque Avibus. 34.

ANnum se natalem celebrare adsimulat Vultur, aviculas ad coenam invitat, veniunt pleræque omnes, venientes magno plausu, favoribusque accipit, acceptas laniat Vultur. *Adfabulatio.*

Non sunt amici omnes, qui blandè dicunt, aut benignè se facere velle simulant: latent sub hoc melle venena.

De Anseribus. 35.

ANseres unà cum gruibus agrum vastabant. Quibus auditi Rustici protinùs in illos feruntur. Rusticos, conspiciatæ volant grues; capiuntur anseres qui im-

impediti corporis onere subvolare non poterant. *Adfabulatio.*

Expugnata ab hostibus urbe, facilè se subducit inops, ac dives servit captus. In bello divitiæ magis oneri sunt, quàm usui. *De Jove, & Simia.* 36.

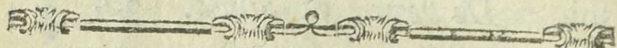

Jupiter scire percipiens, quisnam mortalium scitissimos ederet liberos, convocari jubet quidquid uspiàm est animantium. Concurritur ad Jovem undiquè: aderat jam alitum, pecudumque genus inter quos & Simia, deformes catulos brachio gestans, cùm advenisset, à risu nemo temperare potuit, quin etiam Jupiter ipse profusè admodùm risit. Ibi continuò Simia ipsa: imò, inquit, novit & Jupiter judex noster, catulos meos magnoperè omnes, quotquot adsunt,
præ-

præcellere.

Adfabulatio.

Suum cuique pulchrum, ut est adagium. Et alibi apud Theocritum: quæ minimè sunt pulchra, ea pulchra videntur amanti.

A N I A N I

FABULÆ IV.

ADRIANO BARLANDO
Interprete.

De Quercu, & Arundine. I.

FAstus olim, atque adeò insolentiz
plena Quercus, Arundinem ag-
gressa est: si nunc, inquires, pectus ani-
mo-

mosum tibi , procede agedùm ad pugnam, ut noster duarum eventus ostendat , utra viribus præstet. Arundo Quercus cantum , exultationem fortitudinisque jactationem vanam , nihil mirata, sic respondit: certamen nunc abnuo , nec meæ sortis me piget : nam etsi in omnem partem mobilis, tempestates tamen pervinco sonoras: tu, si semel vasto rex Æolus antro luctantes emiserit ventos. concides, & mihi tùm rideberis.

Adfabulatio.

Declarat hæc fabella, non eos semper fortissimos esse, qui nulla etiam lacescit injuria, aliis insultant.

De Piscatore, & Pisciculo. 2.

Piscator jacto in aquam hamo , cibis illito, pisciculum eduxit. Orat, obsecratque captivus, se minutulum , ut abire sinat, & adolescere, ut postea majore potiatur. Piscator: ego, inquit, spem pretio non emo, quippè qui eo fuerim ingenio semper , ut quicquid possem, malletm auferre potius in præsentia.

Adfabulatio.

Hæc nos monet fabella, ne certa unquam incertorum spe unguibus amittamus. Quid enim stultius (ut est apud
Ci

Ciceronem) quàm incerta pro certis habere?

De Formica, & Cicada. 3.

Appetente hyeme, frumentum in areolam ad Solem trahebat Formica. Videt id Cicada, accurrit, rogat granum. Formica: cur non, inquit, & tu meo exemplo æstate trahis quodcumque potes, atque addis accervo? Respondet illa, sibi id temporis cantando trasnfigi. Ridens Formica: Si, ait, æstate cantitare soles, meritò nunc esuris.

Adfabulatio.

Monemur hac fabula, dum adhuc robur corporis adest, quærere ea, quibus imbecilla sustentetur senectus. Per hyemem senectutem intellige, per æstatem adolescentiam, & florem illum ætatis.

De Leone, & Tauro. 4.

Leonem fugiebat Taurus, in hircum incidit. Is cornu, & caprata minitabatur fronte: ad quem plenus iræ Taurus: non tua, inquit, in rugas contracta frons me territat, sed immanem metuo Leonem, qui, nisi tergo hæreret meo, iam scires non ita parvam rem esse pugnare cum Tauro, & nostro sequi de vulnere sanguinem.

Adfabulatio.

Calamitosus non est addenda calamitas:

tas: Sat miser est, qui semel est miser.

ANIANI FABULÆ

TRIGINTA OCTO,

GUILIELMO HERMANNO

D. Augustini Ordinis Canonico,

INTERPRETE.

De Nutrice, & Lupo. 1.

NUtrix minatur puerum plorantem,
ni taceat, dari Lupo. Lupus id
fortè audit, spe cibi manet ad fores.
Puertandem silesceat, obrepente somno.
Regreditur Lupus in sylvam jejunos, &
inanis. Lupa, ubi sit præda, sciscitatur.
Gemebundus ille: verba, inquit, mihi
data sunt: puerum plorantem se abjice-
re minabatur nutrix, at fefellit.

Adfabulatio.

Fœminæ non est habenda fides.

De

De Testudine, & Aquila. 2.

CEperat Testudinem tædium reptandi. Siquis eam in cœlum tolleret, pollicetur baccas maris rubri. Sustullit eam Aquila, poscit præmium: non habentem, fodit unguibus. Ita Testudo, quæ concupivit videre astris vitam reliquit.

Adfabulatio.

Tua sorte sis contentus. Fuere nonnulli, qui, si mansissent humiles, poterant esse tuti. Facti sublimes, incederunt in pericula.

De Cancris Matre, & Filio. 3.

CAncrum retrogradum monet Mater, antrorsum ut eat. Filius respondet, Mater inquit, præi, sequar.

Ad-

Adfabulatio.

Nullum reprehenderis vitii, cujus ipse queas reprehendi.

De Sole, & Aquilone. 4.

SOL, & ventus Aquilo certant, uter sit fortior. Conventum est experi-ri vires in viatorem, ut palmam ferat, qui excusserit manticam. Boreas horri-sono nimbo viatorem aggreditur: at ille non desistit, amictum gradiendo dupli-cans. Adsunt vices solis, qui nimbo pau-latim evicto, emolitur radios: incipit viator æstuarè, sudare, anhelare. Tan-dem progredi nequiens, captat frigus opacum: atque sub frondoso nemore abjecta mantica, resedit: ita Soli conti-git victoria.

Adfabulatio.

Quicum certes etiam atque etiam vi-de. Nam, etsi tu fortis es, est forsitan alius te fortior. Aut si non fortior, cer-tè callidior, ut consilio suo tuum vin-cat robur.

De Asino. 5.

ASINUS venit in sylvam, offendit exu-vias Leonis: quibus indutus redit in pascua, greges, armentaque territat, & fugat. Venit, qui perdiderat: quæ-ritat suum Asinum. Asinus viso hero-oc-

occurrit, imò cum rugitu suo incurrit. Ad herus prehensis, quæ extabant auribus alios licèt, inquit, fallas, ego te, asselle mi, probè novi. *Adfabulatio.*

Quod non es, nec te esse simules; Non doctum, cum sis indoctus: non divitem, non nobilem, cum sis pauper, & ignobilis, te jactes: verò enim comperto rideberis.

De Fana, & Vulpe. 6.

Rana egressa paludem, in sylvis apud feras medicinam profitetur. Ait se nec Hippocrati, nec Galeno cedere. Cæteris habentibus fidem, illusit Vulpes. An hæc, inquit, medicinæ habebitur perita, cui sic pallet os? Quin curat se ipsam? Sic illusit Vulpes. Est enim Ranæ os cœruleo colore.

Adfabulatio.

Stultitia est profiteri, quod nescias, & ridiculum.

De Cane mordaci. 7.

Cani subindè homines mordenti, ut sibi quisque caveret, alligavit dominus nolam. Canis ratus virtuti suæ tributum decus, suos populares despicit. Accedit ad hunc Canem aliquis jam ætate, atque autoritate gravis, monens eum, ne erret. Nam ista, inquit, nola

da-

data est tibi in dedecus, non in decus.

Adfabulatio.

Gloriosus interdum sibi ducti laudi,
quod ipsi est vituperio.

De Camelo. 8.

Camelus sui poenitens, querebatur
tauros insignes ire geminis corni-
bus, se inermem objectum cæteris ani-
malibus. Orat Jovem donari sibi cornua.
Ridet Jupiter stultitiam cameli, nec mo-
dò votum negat, verum & auriculas bes-
tiæ decurtat.

Adfabulatio.

Sit quisque fortuna contentus sua.
Etenim multi fortunam secuti melio-
rem, incurrere pejorem

De duobus Amicis, & Urso. 9.

Duo amici faciunt iter. Occurrit in
itinere Ursus. Unus arbore cons-
censa pericula evitat: alteri cum spes
fugæ non esset, colidit se humi. Acce-
dit bellua, contrectat jacentem, os ex-
plorat, & aures. Homine spiritum con-
tinente, ac motum, Ursus, qui mortuis
parcit, ratus cadaver esse, innocuus dis-
cedit. Percunctanti postea socio quid-
nam bestia dixisset jacenti in aurem: hoc
monuisse ait, ne unquam cum illiusmo-
di amicis iter facere.

Ad-

Adfabulatio.

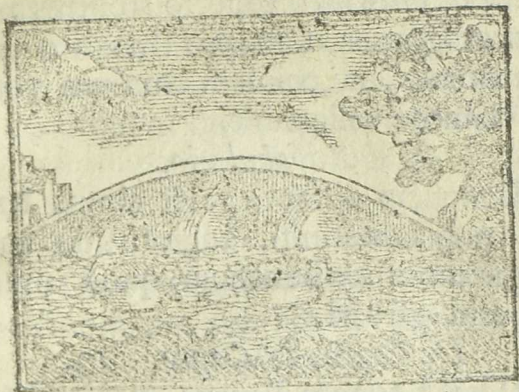
Rara avis in terris, nigroque simillima cygno, fides est. Verum amicorum res adversæ, & pericula monstrant.

De Equite Calvo. 10.

Eques calvus illigarat pileo comam fictitiam. Venit in campum, acri spirante Borea: ac dum malè observat capillatum galerum, subito apparet calvities. Tollit cachinum corona, necnon & ipse ridet. Quid novi est, inquit, avolare capillos alienos, cùm olim defluerint mei?

Adfabulatio.

Bellè fecit eques, qui non est indignatus, sed cum ridentibus risit. Socrates verò cùm accepisset in foro alapam, hoc modo respondit: molestum esse nescire homines, quando debeant prodire cum galea.

De duabus Ollis. 11.

DUæ ollæ stetere in ripa : altera erat lutea , altera ærea : utramque tulit vis fluvii. Luteæ collisionem metuenti, respondet ærea, ne quid timeat, sese enim, ne collidatur, satis curaturam. Tùm altera: seu me, inquit, tecum, seu te mecum flumen colliserit, cum meo utrumque fiet periculo. Quarè certum est à te separari.

Adfabulatio.

Satiùs est vivere cum socio parì, quàm cum potentiori. A potentiori enim potest esse periculum tibi, non illi à te.

De Rustico, & Fortuna. 12.

RUSTICUS cùm araret, offendeat in sulcis thesaurum. Gratias agit Teluri, quæ hunc dedisset. Fortuna videns

nihil honoris haberi sibi, ita est secum locuta: Thesauro reperto stolidus mihi non est gratus: at eo ipso thesauro postea amisso, me primam omnium votis, & clamore sollicitabit.

Adfabulatio.

Beneficio accepto grati sumus bene de nobis merenti. Ingratitudo enim digna est etiam beneficio, quod jam acceperit, privari.

De Tauro, & Capro. 13.

Fugit Leonem Taurus, venit ad speluncam quærens latibulum. Intransi occursat cornibus, qui intus erat, caper. Tum his verbis bos emugit: tu quidem cornibus tuis meam excipis fugam: verum si abierit, quem fugio, quantum à viribus Tauri distet caper, tum senties.

Adfabulatio.

Qui nescit miseris esse succurrendum, aut certe non nocendum, caper est. Quisquis enim à miserorum injuria non temperavit, si (ut est fortuna mutabilis) miseris ridierit fœlicitas, nimirum no-cuisse miseris eum poenitebit.

De Simia, & ejus Prole. 14.

OMnes animantes suo conspectui Jupiter adesse jusserat, cujusnam so-
bo-

boles, esset pulcherrima judicaturus. Properant feræ, advolant aves, necnon ad id certamen adnatant pisces. Omnium postrema festinat Simia, trahens secum suam prolem: cujus quidem prolis fœdas nares cunctis ridentibus, sic inquit: maneat, cui faverit Jupiter, victoria: meo tamen judicio, hic meus natus est bellus, & omnium natis jure præferendus. Hoc dicto, subrisit & Jupiter.

Adfabulatio.

Et nos, & nostra nobis placent. Sed de nobis, & de nostris factis aliorum sit judicium: ne, si ipsi judicemus, cum Simia rideamur.

De Pavone, & Grue. 15.

PAvo, & Grus unâ cœnant. Pavose jactat, caudam ostentat. Gruem

contemnit: Grus fatetur Pavonem formosis esse pennis ; se tamen, dum vix tectis supervolat Pavo, animoso volatu penetrare nubes.

Adfabulatio.

Nemo alterum contempserit. Sua cuique dos, sua cuique est virtus. Qui tua virtute caret, forsàn habet, qua careas tu.

De Quercu, & Arundine. 16.

VAlidior Noto effracta Quercus in flumen præcipitatur. Dumque fluitat, hæret fortè ramis suis in Arundine, miratur Arundinem in tanto turbine stare incolumem. Hæc respondet: cedendo, & declinando se esse tutam, inclinare ad Notum, ad Boream, ad omnem flatum. Nec mirum esse, quod Quercus exciderit, quæ non cedere, sed resistere concupivit.

Adfabulatio.

Potentiori ne resistas, sed hunc cedendo, & ferendo vincas. Quod pulchrè docet facundissimus poetarum Virgilius:

Nate Dea, quò fata trahunt, retrahuntque sequamur;

Quidquid erit, superanda omnis fortuna ferenda est.

De

De Tigride, & Vulpe. 17.

Venator jaculis agitabat feras. Tigris jubet omnes feras obsistere, se se unam ait bellum confecturam : perit venator jaculari. Tigris oppidò sauciatur. Fugientem è prælio, telumque extrahentem, percunctatur Vulpes, quisnam valentem belluam tam validè vulnerasset. Respondit, se authorem vulneris haud nosse, verùm ex vulneris magnitudine capere se conjecturam aliquem fuisse virum.

Adfabulatio.

Fortes plerumquè sunt temerarii, & ars vim, ingenium fortitudinem, superat.

De Tauris, & Leone. 18.

Quatuor fuere Tauri, quibus placuit communem ipsorum esse salutem, & commune periculum. Videt Leo simul pascentes : etsi esurit, tamen conjunctos aggredi metuit : primùm dat operam verbis fallacibus segregare, tum segregatos laniat.

Adfabulatio.

Concordia nihil est firminus, discordia etiam fortes reddit imbecilles.

De Abiete, & Dumo. 19.

Fertur olim Abies despiciere Dumos. Jactitat se proceram esse, locari in ædibus, cum velo stare in navibus: Dumos autem humiles, viles nulli usui idoneos. Quorum quidem tale fuit responsum: tu sanè Abies tuis gloriare bonis, ut nostris insultes malis. Verùm nec tua refers mala, & nostra præteris bona. Cùm tu sonanti detruncare securi, quàm velles tum nobis, qui securi sumus, esse te similem.

Adfabulatio.

Et summæ fortunæ sua insunt mala, & humilium fortunæ sua bona. Ut nil aliud nunc dicam, hæc segura est, ac tuta: illa nec extra metum est, nec caret periculo. Horatius canit in Iyricis:

Celsæ graviore casu

Decidunt turres, feriuntque summos

Fulgura montes.

De Piscatore, & Pisciculo. 20.

Subductus hamo Pisciculus, orat Piscatorem se dimitti. Ait modò se à matre fusum, atque mensam, cùm adhuc minutus sit, non multùm juvare. Si dimittat, postea grandem ultrò ad hamum

num ejus redditurum. Piscator negat se dimittere prædam certam, licèt exiguam : quid habeam, inquit, scio: quid sim habiturus, nescio. Ego spem pretio non emo.

Adfabulatio.

Certum præstat incerto, præsens futuro ; etsi nonnunquàm exile commodum omissum, attulit magnum.

De Alite , & Pullis ejus. 21.

A Les positos in segete Pullos monet, ut, dum ipsa abest, diligenter attendant, si fiat sermo de occatione. Redeūti è pastu matri pulli anxii narrant dominum agri operam illam mandasse vicinis. Respondet nihil esse periculi. Item alio die trepidi ajunt rogatos ad metendum esse amicos: iterum jubet illa, ut sint securi. Tertiò , ut audivit ipsum dominum cum filio statuuisse postero mane cum falce messem intrare: jam, inquit, tempus est, ut fugiamus. Vicinos, & amicos non timui, quia non venturos scivi. Timeo dominum , illi enim res est cordi.

Adfabulatio.

Socordes alienis in rebus plerique sumus. Quòd si quid rectè curatum velis, alteri ne mandes, sed cures ipse.

DUO homines orabant Jovem, Cupidus, & Invidus. Mittitur à Jove Apollo; per hunc ut eorum votis satisfiat. Dat hic utrique optandi liberam facultatem hac conditione: ut quodcumque petiisset alter, ipsum altera acciperet duplicatum. Hæret diu Cupidus, cum nihil putat fore satis. Petit tandem non pauca. Et duplum accipit socius. Porro Invidus hoc petit, ut ipse uno privetur oculorum, lætus socium mulctandum esse utroque.

Adfabulatio.

Avaritiam quid possit satiare? Invidia verò dementius est nihil. Quæ dum-
mo-

modò noceat alteri, sibimet imprecatur malum.

De Leone, & Capella. 23.

Vidit Leo pendere dumosa de rupe Capellam. Suadet descendere, ut in campo thymum, salicesque carpat. Recusat Capella descendere; verba quidem ejus haud sanè mala, sed mentem esse plenam doli reclamans.

Adfabulatio.

Cogitet quis, quid suadeat. Multi suadent utilia, non tibi, sed sibi.

De Cornice, & Urna. 24.

Sitibunda Cornix reperit Urnam aquæ. Sed erat Urna profundior, quàm ut posset à Cornice aqua contigi. Conatur effundere Urnam, nec valet. Tum lectos ex arena scrupulos injectat. Hoc modo aqua levatur, & Cornix bibit.

Adfabulatio.

Interdùm id, quod non potes efficere vi, efficies prudentia & consilio.

De Leone, & Venatore. 25.

Litigat Leo cum Venatore, suam præfert fortitudinem hominis fortitudini: post longa jurgia, Venator ducit Leonem ad Mausoleum, in quo sculp-

tus erat Leo caput deponens in gremium viri. Negat fera id satis esse indicii, homines enim sculperere, quod vellent, ait: Quod si & Leones forent artifices, jam virum scultum iri sub pedibus Leonis.

Adfabulatio.

Quisque quoad potest, & dicit & facit, quod suæ parti & causæ putet prodesse.

De Puero, & Fure. 26.

SEdebat Puer flens ad puteum, Fur rogat causam flendi. Puer dicit, rupto fune incidisse in aquas urnam auri. Homo exiit se, insilit in puteum, quærit. Vase non invento, conscendit, atque ibi nec puerum, nec suam invenit tunicam. Puer quippè sublata tunica, fugerat.

Adfabulatio.

Falluntur interdum, qui fallere solent.

De Rustico, & Juvento. 27.

ERat Rustico Juvencus vinculi, jugique impatiens. Homo astutus bestię resecat cornua: cornibus enim petebat. Tum jungit non currui, sed aratro: ne ut solet, herum pulsaret calcibus; Stivam ipse tenet, gaudens industria effecisse, ut jam foret tutus, &

à cornibus, & ab ungulis. Sed quid evenit? Taurus subindè resistens, spargendo pedibus, os, oculos, caputque Rustici opplet arena.

Adfabulatio.

Sunt nonnulli sic intractabiles, ut nulla queant arte, nullo consilio tractari.

De Satyro, & Viatore. 28.

SAtyrus, qui Deus nemorum olim est habitus, Viatorem nive obrutum, atque frigore enectum miseratus, ducit in antrum suum, foveat igni. Spirantem autem in manus, percontatur causam. Qui respondens: ut calefiant, inquit: Postea cùm accumberent, sufflat Viator in polenta. Quod, cur faceret, interro-

gatus: ut frigescat, inquit. Tùm continuo Satyrus Viatorem ejiciens: nolo, inquit, in meo sit antro, cui tam diversum est os.

Adfabulatio.

Cave, sit in tuo convictu homo duplici ore, quique in sermone est Proteus.

De Apro, & Rustico. 35.

A Pro vastanti segetes Rusticus præcidit auriculam. Iterum deprehenso, præcidit alteram. Et tunc quoque redeuntem capit: captum portat in urbem destinatum lautitiæ sui patroni. Secta jam in convivio bellua nusquam apparet cor. Excandescente hero, & flagitante coquos, villicus respondet: Patrone inquit, non est mirum non apparere cor: nam credo stultum Aprum nusquam cor habuisse. Nam si cor habuisset, nusquam in poenam suam ad meas segetes toties rediisset. Sic Rusticus. At omnes convivæ emori risu, cacchinari de stultitia rustici.

Adfabulatio.

Multorum hominum tam est excors vita, ut, an cor habeant, posis ambigere.

De Tauro, & Mure. 30.

MUS Tauri pedem momorderat, fugiens in antrum suum. Taurus

vi-

vibrat cornua, quærit hostem, nusquam videt: irridet eum Mus: quia, inquit, robustus es, ac vastus, non idcirco quemvis contempseris. Nunc te, & quidem gratis, læsit exiguus Mus.

Adfabulatio.

Tritum est illud verbum: nemo suum hostem flocci pendat.

De Rustico, & Hercule. 23.

Rustici currus hæret in profundo luto: tunc supinus Deum Herculem implorat. Intonat vox è cælo: inepte, inquit, flagella equos, & ipse annittere rotis, atque tum Herculem vocato, tum enim aderit Hercules vocatus.

Adfabulatio.

Nihil presunt otiosa vota, quæ sanè Deus non audit. Juva temet, inquiunt, ipse tum juvabit te Deus.

Fuit Anser qui ponebat ova aurea singulis diebus singula: Dominus, ut subito fiat dives, Anserem jugulat, sperans intus latere gazam. Sed Ansere invento vacuo, stupet miser, anxieque dehinc suspirat, ac plangit, & rem, & spem periisse. *Adfabulatio.*

Moderanda sunt vota. Curandum est ne præproperi simus: enim nimia festinantia nocet: & qui plura quam decet, quærit, interdum acquirit nihil.

De Cicada, & Formica. 33.

CUM per æstatem Cicada cantat, Formica suam exercet messem, trahit in atrum grana, reponens in hyemem. Sæviente bruma, famelica Cicada venit
ad

ad Formicam, mendicat victum. Renuit Formica, dictitans sese, dum illa cantabat, laborasse. *Adfabulatio.*

Qui segnis est in juventa, egebit in senecta : & qui non parcè, olim mendicabit.

De Simia, & duobus ejus natis. 34.

SImia, ut ferunt, cùm peperit gemellos, alterum diligit, alterum negligit. Erat puerpera cum gemellis. Atque cùm incidisset terror, vitatura periculum, dilectumprehendit ulnis. Quem, dum præceps fugitat, collidit petræ, atque enecat: neglectus autem, qui in hirsuto hæserat tergo fugientis, mansit incolumis. *Adfabulatio.*

Solet evenire, ut ipsi parentes filio, quem tenerè amant, præ nimia indulgentia sint mali occasio, & periculi; eo, quem minùs amarunt, præstante se estrenuum ac probum.

De Bove, & Juvenco. 35.

BOS jam grandis quotidie trahebat aratrum. Juvenco laboris expers, vicinis exultat in pascuis, ac tandem insultat fortunæ senioris. Jactat se jugi, ac vinculi inscium, se liberum, se otiosum, illi attritum esse labore colum, denique se glabrum, ac nitidum, illum esse hirsutum,

tum, ac squalidum: senior tūm quidem nihil contrā. Sed brevi post tempore videt hunc insultorem duci ad aras, ac tum hisce verbis affatur: quò tua mollis vita pervenit? securum istud otium te trahit ad securim. Jam saltem (ut opinor) potiùs laudabilis meum laborem, qui me tuetur, quàm otium, quod nunc te traxit ad necem.

Adfabulatio.

Ad vitam rectè gerendam opus est labore, & vigilantia. Socors autem, & voluptati deditus, suarum rerum, quem pollet, sortietur exitum.

De Canè, & Leone. 36.

Occurrit Canis Leoni, jocatur. Quid tu miser exhaustus inedia percurris sylvas & devia? Me specta pinguem,

ac nitidum: atque hæc non labore consequor, sed otio. Tum Leo: habes tu quidem tuas epulas, sed habes, stolidæ, etiam vincula. Servus esto, qui servire potes: equidem sum liber, nec servire volo.

Adfabulatio.

Pulchrè respondit Leo. Quibuslibet enim rebus potior est libertas.

De Piscibus. 37.

Piscis fluvialis vi fluminis correptus est in mare. Ubi suam efferens nobilitatem, omne marinum genus vilipendebat. Non tulit hoc phoca, sed ait: tum fore iudicium nobilitatis, si cum phoca captus portetur ad forum: se emptum iri à nobilibus, illum autem à plebe.

Adfabulatio.

Multi sic capti sunt libidine gloriæ, ut sese ipsi prædicent, & jactent: sed laus sui oris non datur homini laudi, ac excipitur cum auditorum risu.

De Pardo, & Vulpecula. 38.

Pardus, cui pictum est etiam tergum cæteris feris, etiam Leonibus, despectis intumescebat: accedit ad hunc Vulpecula suadet non superbire, dicens: illi quidem speciosam esse pellem, sibi verò speciosam esse mentem.

Ad-

Diserimen est bonorum, & ordo. Bona corporis præstant bonis fortunæ. Utrisque illis animi bona præferantur, oportet.

Æ S O P I

FABULATORIS CLARISSIMI

APOLOGI E GRÆCO LATINI
per Remicium facti.

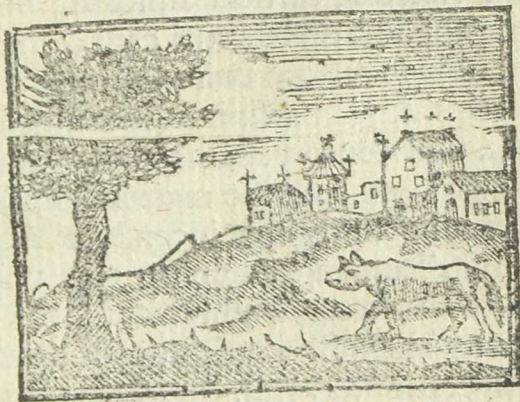
ARGUMENTUM.

ÆSopus, Fabulator clarissimus natione quidem Phryx, fortuna verò servus fuit, colore niger, ac facie supràmodum deformis. Is quia beneficus semper in hospites fuit, Dea hospitalis in somnis sibi assistens, largita est loquelam, (nam ab initio blatero fuit) sapientiamque, ac variarum Fabularum inventionem: quæ porrò Fabulæ non parùm conducunt mortalium vitæ. Nam animalia bruta fingit agere ea, quæ hominum sunt actiones: quas ita ante oculos ponit, quòd audientium animos incitet ad virtutem:

nec

nec ulli sunt hominum mores, quos in brutis fingendo ipse non aperiat. Has igitur fabulas, si quis ritè gūstaverit, quàm viam sequi, quamque vitare debeat, in privatis publicisque facillè comperiet. Nam in primis fabulam narrat: tùm quid Fabula significet compendiosius exponit. Atque ordinem alphabeti in Græco secutus, qui in latino sermone servari non potest, hinc sumit initium.

De Aquila, & Vulpe. I.

Aquila, & Vulpes conflata inter se amicitia in proximo habitare constituunt, firmiorem amicitiam ex frequenti conversatione fore putantes. Igitur Aquilam nidum alta super arbore instituit, Vulpes verò arborem propè inter dumeta catulos collocat: una igitur in-

dierum cūm Vulpes latibulum eggressa
 pastum catulis quæreret, Aquila, & ipsa
 cibi indiga, in latibulum devolans. Vulpis
 catulos arripuit, ac pullis suis comestum
 præbuit, Vulpes reveniens, cognita fi-
 liorum morte atroci, valdè tristata est.
 Cūm Aquilam ulcisci non posset, quia
 quadrupes existens, volucrem persequi
 nequibat: quod unum miseris, ac impo-
 tentibus datur, Aquilam execratur, ac
 mala sibi imprecatur: tantum in odium,
 cūm violatur, vertitur amicitia. Contingit
 igitur illis diebus ruri capras immo-
 lari, cujus frustum unā cum carbonibus
 accensis Aquila arripiens, sustulit ad ni-
 dum. Sed vento vehementius spirante,
 nidus, qui ex fœno ac materia exili, ari-
 daque confectus erat, incenditur. Aquilæ
 pulli flamam sentientes, cūm volare
 adhuc nequirent, humi decidunt. Vul-
 pes confestim illos arripiens, in Aquilæ
 conspectum devorat. *Adfabulatio.*

Fabula significat, quod, qui amicitiam
 violant, quamvis quos læserint, ultionem
 declinent, Dei supplicium non tamen
 effugiunt. *De Aquila, & Corvo. 2.*

Aquila celsa ex rupe devolans, ag-
 num ex ovium grege arripuit.
 Quam rem Corvus conspicatus, æmula-
 tio-

tione motus, vehementi cum strepitu, ac stridore devolat in arietem, atque ungues in arietis velus ita implicat, quod inde etiam motu alarum se explicare non potest. Hunc paster cum ita implicitum videt, accurrens, Corvum comprehendit: atque alarum pennis incisis, pueris suis pro ludibrio dedit. Verum enim cum quispiam Corvum rogaret, quanam volucris esset. Corvus ait: prius equidem, quoad animum, Aquila fui, nunc verò me Corvum esse certò cognosco.

Ad fabulario.

Fabula significat, quod, qui suprà vires quidquam audet, hoc solum efficit, quod in adversa sæpius incidit, ac se vulgo ridiculum exhibet.

De Aquila, & Scabrone. 3.

Aquila leporem persequebatur. At lepus auxilii inops, quem tempus obtulit, Scabronem videns, ab eo auxilium imploravit. Cui Scabro pollicitus est tutelam, ac custodiam suam. Deinde cum Aquilam propinquantem Scabro conspiceretur, eam præcatur, ne suum sibi eripiat servum. At Aquila Scabronis parvitatem contemnens, eo coram leporem exedit. Verum Scabro suæ injuriæ memor, ubi Aquila nidificaret, observat.

Ec-

Ecce Aquila, quæ ova parit. Scabro alis elatus ad Aquilæ nidum volat, atque ova devolvens humi dejicit. Aquila jacturæ ovorum mœrore concita evolat ad Jovem (est enim ales Deo illi sacrata) ac locum ad pariendum sibi tutum dari præcatur, Jupiter sibi concedit, ut, cum tempus adest, ejus in sinu pariat ova. Hoc Scabro providens, globum è stercore conficit, atque sursum evolans, in Jovis sinum demisit. Jupiter volens, è sinu globum excutere, ova Aquilæ simul excussit. Ex tunc ajunt Aquilam nunquam parere, quo tempore Scabrones existunt. *Adfabulatio.*

Fabula significat, quòd nullus porro est contemnendus, quoniam nemo est, qui injuriam accipiat, quin, cum tempus datur, se ulcisci non quærat.

De Philomela, & Accipitre. 4.

Philomela, cum alta quercu sederet, more suo sola canebat. Eam Accipiter, cibum quæritans, cum intuetur repente devolat illamque capit. At Philomela cum se interitum iri videt, Accipitrem precatur, ut se missam faciat, quoniam ad explendum ejus ventrem ipsa satis minima sit: sed pro saturitate sua ad majores aves ut se vertat opus profec-

fectò fore. Eam Accipiter torvè conspiciens ait: stultus equidem nimium essem, si quem manibus teneo cibum, illum dimitterem amplioris spe pastus.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd, qui omittunt id, quod manu tenent rerum majorum spe, consilio inopes, ac ratione nimium sunt.

De Vulpe, & Trago. 5.

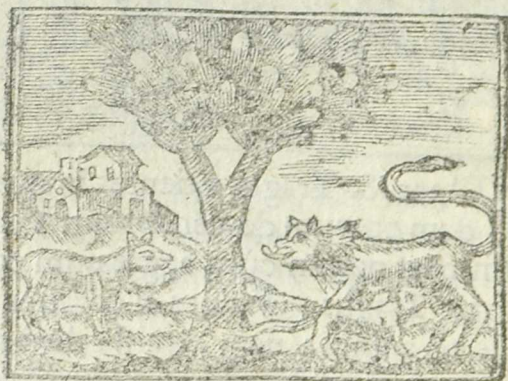
Vulpes, & Tragus sitientes in quemdam puteum descenderunt. Verùm enim post potum cùm egressum conspiceret Tragus, Vulpes ei comiter ait: bono sis animo: nam, quid salutis nostræ opus sit, probè animadverti. Si enim rectus stabis, ac pedibus anterioribus, cornibusve muro adhærebis, cujus ego

scapulas, cornueque conscendens, cūm
eggressa puteum fuero, te manu compre-
hendens, hinc desuper traham. Huic Ca-
per promptè deservivit. Vulpes suo exul-
tans egressu, circā os putei Capro illude-
bat. At dum Caper illam incusat sibi pacta
haud servasse, ei facetè Vulpecula in-
quit: si ea, Caper, sapientia præditus es-
ses, quō pilorum ornatu isthæc tua barba
referta est, non prius in puteum descen-
disse, quā egressum pensiculatè vi-
disse.

Adfabulatio.

Fabula significat, quōd homine con-
silio præditi rerum fines prius inspi-
ciunt, quā dent operam rebus geren-
dis.

De Vulpe, & Leone. 6.

Vulpes, quæ nunquā viderat Lec-
nem, cū illi fortè obviasset, adeo
per-

pertimuit, ut mortem penè obiret. Rursum illum cum aspexisset, pertimuit, sed minimè, ut primum. Eum tertio cum intueretur, propè accedens, fuit ausa coram disserere.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd rerum terribilia usus, & consuetudo domestica facit.

De Cato, & Gallo. 7.

Catus cum Gallum cœpisset, atque causam quæreret, qua eum comedere posset, illum criminari cœpit, quòd esset animal turbulentum, qui noctu clamitando haud permetteret quiescere mortales. Gallus se excusabat, quòd id ageret ad eorum utilitatem, cum ad opera facienda illos excitaret. Rursum Catus ait: impius es, ac suprà modum scelestus, qui agis continuè contra naturam, cum nec à matre, nec à sororibus te abstineas, sed per incontinentiam cum illis te commisceas. Gallus se item defendebat, quòd domini sui quæstus gratia id quoque ageret: enim verò ex hujusmodi coitu gallinæ pariunt ova. Tunc inquit Catus: excusationibus licèt abundes, ego tamen jejulare haud intendo.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd, qui pravus

L

exis-

existit natura, cū semel delinquere animo proposuit, quamvis causæ desit prætextus à pravitate tamen non desistit.

De Vulpe sine cauda. 8.

Vulpes ut é laqueo evaderet abscissa cauda, cū è pudore vitam sibi mortem putaret; excogitavit itaque alias dolo inducere Vulpes, ut sub communis commodi specie sibi singulæ caudam abscinderent, & sic suum dedecus levaret. Itaque ad unam vulpibus congregatis suadet, ut caudam sibi abscindant, disserens caudam non modò dedecori vulpibus esse, sed oneri gravi atque inepto. E vulpibus una ei facetè respondit: heus soror, si res ista tibi soli conducit, tū itidem aliis consulere haud est æquum.

Adfabulatio.

Hæc fabula ad eos spectat, qui sub charitatis specie suum commodum prospiciunt.

De Piscatore, & Smaride Pisciculo. 9.

Piscator quod mari rete tetendit, eo Smarida cœpit pisciculum. Qui parva adhuc ætate Piscatorem orabat, ut dum grandis esset, atque majorem quæstum ex eo assequi posset, eum vita donaret. Huic Piscator lepidè respondit: ego qui-

quidem mente carerem, si quod minimum mihi est lucrum, id dimitterem amplioris spe quæstus.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd certa pro incertis, quamvis in eis magna insit spes, stultum est dimittere.

De Vulpe & Rubo. 10.

Vulpes cùm sepem quandam ascenderet, ut periculum vitaret, quod sibi imminere videbat, Rubum manibus comprehendit, atque volam sentibus perforavit: & cùm graviter saucia foret, gemens inquit ad Rubum: ut me juvares, cùm ad te confugerim, tu deterius me perdidisti. Cui Rubus: errasti, Vulpes, quæ pari dolo me capere putasti, quo cætera capere consuevisti.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd stultum est implorare auxilium ab illis, quibus à natura datum est obesse potius, quàm aliis prodesse.

De Vulpe, & Crocodilo. 11.

Vulpes, & Crocodilus de nobilitate contendebant. Cùm Crocodilus multa pro se adduceret, ac supra modum se jactaret de splendore progenitorum suorum. Vulpes ei subridens ait:

heus amice, etsi hoc tu quidem non dixeris, ex tuo cerio clarè apparet, quòd multis ab annis tuorum splendore fuisti denudatus.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd homines mendaces res ipsa potissimum refellit.

De Vulpe, & Venatoribus. 12.

Vulpes Venatores effugiens, ac per devia currendo jam defessa, hominem casu reperit lignarium, quem rogat, ut se quoquo loco abscondat. Ille tectorium suum ostendit. Vulpes illud ingrediens, in angulo quodam se abscondit. Adsunt Venatores, lignarium, si Vulpem viderit, rogant: lignarius verbis quidem se vidisse negat: manu verò, ubi Vulpes latebat, locum ostendit: verum enim Venatores re haud percepta, statim abeunt. Vulpes ut illos abiisse prospicit, tectorio egrediens, tacitè recedit: lignarius Vulpem criminatur, quòd, cum salvam fecerit, nihil sibi gratiarum agat. Tunc Vulpes se convertens illi, facetè ait: heus amice, si manum, opera, gestus, ac mores verbis similes habuisses, meritas tibi persolverem gratias.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd homo nequam

et-

etsi bona pollicetur, mala tamen, & improba præstat.

De Gallis, & Perdice. 13.

GAllos complures cùm quis domi haberet, quàm emerat Perdicem, illis compascere permisit. Sed cùm Galli illam infestarent, rostrisque percuterent: Perdix ea injuria vehementer perdoluit, patans quia advena, nec eo genere esset, eas sibi inferri injurias. Gallos deindè cùm invicem certantes conspiceret; Perdix amota animi perturbatione ait: de cætero equidem haud tristabor, postquàm inter eos odiosa certamina cerno.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd homines sapien-

piencia præditi moderato animo ferunt injurias ab illis vel maximè sibi illatas, qui nec sibi, nec suis parcere sciunt.

De Vulpe, & Larva. 14.

Vulpes citharœdi domum ingressa, dum quæ domi parata sunt sagaciter explotat, Larvæ caput reperit arte industriosa compositum: quod manibus capiens ait: ò quale sine cerebro caput!

Adfabulatio.

Fabula significat, non omnes corpore decori, eandem animo habent pulchritudinem.

De Homine, & Ligneo Deo. 15.

Homo quidam Deum Ligneum domi habens, eum oravit, ut boni quippiam sibi tribueret: sed quantò magis orabat, eò res domi angustior erat: demùm ille concitus ira, Deum cruribus capit, & caput parieti percutit. Illi exciso igitur capite, multum auri exiit, quod homo colligens, ait: perversus nimium es, atque perfidus, qui dum in honore te habui, nihil quidem profuisti, percussus verò ac verberatus, boni plurimum contulisti.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd homo nequam,
si

si quandò prodest, id efficit vi coactus.

De Cane ad Cœnam vocato. 16.

VIR quidam cum cœnam oîpparam parasset, amicum quemdã domum vocavit : ejus quoque Canis Canem alterius ad cœnam invitavit. Is domum ingressus, cum tantum dapium vidit apparatus, lætus secum ipse ait : hodiẽ porrò ita me explebo, quòd die crastino comedere non indigebo. Hisque dictis motu caudæ applaudit: Coqus verò eum conspiciens, tacitus per caudam capit, atque illum sæpiùs rotans per fenestram projicit. Ille attonitus humo assurgens, dum clamando aufugit, cœteri canes sibi occur-

runt, atque rogitant, quàm opiparè cœ-
naverit. At ille languens ait: Ita potu,
ac dapibus me explevi, quòd, cùm exi-
verim, viam non vidi.

Adfabulatio.

Fabula significat: quòd quibus rebus
quis doliturus est, rebus illis lætari non
debet.

De Aquila, & Homine. 17.

Aquilam homo quidam cùm cepis-
set, pennis alarum sibi evulsis, in-
ter gallinas morari dimisit. Eam deinde
quidam mercatus pennis alas denuò mu-
xit. Tùm Aquila volans, Leporem capit,
fertque illum benefactori suo. Quam
rem conspiciens vulpes, Homini ait: No-
li hanc Aquilam, sicuti priùs, hospitio
habere, ne ceu leporem te æquè vene-
tur. Tùm Homo Aquilæ item pennas
evulsit.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd benefacien-
tes sunt quidem remunerandi, improbi
verò omni studio vitandi.

De Viro Agricola. 18.

Homo quidam agriculator existens,
cùm finem vitæ sibi adesse cog-
nosceret, cuperetque filios in agrorum
cultu fieri peritos, eos vocavit, atque
in-

inquit: filii, ego è vita discedo: bona mea in vinea consita sunt omnia. Illi post patris obitum putantes in vinea thesaurum reperire, assumptis ligonibus, maris, ac bidentibus, vineam funditus effodiunt, nullumque thesaurum inveniunt. Verùm enim vinea cùm probè effossa foret, longè plùs solito fructus produxit, atque illos divites fecit.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd labor assiduus thesaurum parit.

De Carbonario, & Lotore. 19.

Carbonarius Lotorem quemdam rogavit, ut, quam pretio conduxerat domum, secum pariter cohabitaret. At Lotor rei aliàs expertus ait: Id conducibile haud mihi est. Nam quæ albifi-

carem, ea omnia carbonum fabillis ipse maculares.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd res natura dissimiles stare simul commodè non possunt. *De Vulpe esuriante.* 20.

Vulpes ingenti fame concita, cùm quodam in tectorio carnis frustum, ac panem reposita prospiceret, tectorium ipsum intravit, atque tantum comedit, quòd ad ingentem tumorem ventrem distendit: & cùm ex nimia ventris tumefactione indè egredi nequiret, tumens gemit. Ejus gemitum vulpes alia transiens illac cùm audiret, illuc accedit, rogatque quidnam gerneret: deinde causam gemitus edocta, lepidè ait: Istic manendum est, usque eò dùm tenuis efficiaris, quanta eras cùm intrasti: nam eo pacto facilè egredieris.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd nihil est tam durum, quod tempus non dissolvat.

De Piscatore quodam. 21.

Piscator quidam piscandi inexpertus, tibiis, ac reti assumptis, juxtà maris littus accedit. Atque saxo quodam superexistens, imprimis tuba canere cœpit, putans cantu se pisces facilè esse capturum. Verùm cantu cum nullum con-

consequeretur effectum, depositis tibiis, retia in mare dimittit, ac pisces cœpit per plures. Sed cum ex reti pisces extraheret, atque eos saltantes perspiceret, non insulsè ait: ò improba animalia, dum ad tibiam cecini, saltare noluisti: nunc quia canere cesso saltus datis assiduos.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd omnia probè fiunt, quæ fiunt tempore suo.

De Piscatoribus quibusdam. 22.

Piscatores piscatum profecti, diuque piscando defessi, fame prætereà, ac mœrore, quòd nihil cœpissent, confecti, cùm abire decernunt, ecce piscis quidam alium fugiens se insequentem, in naviculam saltat. Illum Piscatores suprà modum læti comprehendunt, ac in urbem reversi grandi pretio vendunt.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd frequentius fortuna id exhibet, quod ars efficere non potest.

De Viro Inope, & Infirmo. 23.

Homo quidam pauper cùm ægrota-
ret, Diis vovit, quòd, si eo morbo liberaretur, boves centum immolaret. Quod Dii experiri volentes, sanitatem illi facilè reddunt. Liber igitur à

in orbo, cum boves, quia pauper, non haberet, ossa bouum centum colligit, ea-que super altare deponens: lepidè in-quiens: ecce, quod vovi, votum vobis nunc persolvo. At Dii illum ulcisci vo-lentes in somnis sibi assistunt, atque in-quiunt: ad maris littus pergito, ibi enim in loco semoto auri talenta centum repe-ries. Ille expergefactus, somni memor, dum pergit ad littus, incidit in latrones. Captus itaque, eos rogabat, ut se mis-sum facerent, quoniam mille talenta au-ri persolveret eis.

Ad fabulatio.

Fabula significat, quod homo mendax Deos & homines pariter contemnit.

De Vulpe, & Pardo. 24.

Vulpes cum Pardo de pulchritudine contendebat. Cum varias corporis notas Pardus sibi duceret decori, Vul-pes ei comiter ait: ego quidem longè for-mosior sum judicanda, quæ non corpus, sed animum variis notis habeo notatum.

Ad fabulatio.

Fabula significat, quod decor men-tis est potior omni corporis ornatu.

De Piscatoribus quibusdam. 25.

Piscatores quidam è mari rete trahē-bant. Quod cū grave esse senti-
rent,

rent , lætitia gestiunt putantes multos
 pisces habere irretitos , sed , ut rete in
 terram traxerunt , pisces quidem pau-
 cos, saxum verò ingens reti inesse cum
 perspiciunt , longè tristantur. Quidam
 ex illis natu jam grandis , non inurbanè
 sociis inquit: animis estote quietis, quip-
 pè lætitiæ soror est mœstitia : oportet
 enim casus prospicere futuros, illosque,
 ut leviùs quis ferat, persuadere sibi es-
 se eventuros. *Adfabulatio.*

Fabula significat, quòd, qui reminis-
 citur sortis humanæ, in adversis mini-
 mè frangitur.

De Ranis Regem petentibus. 26.

Ranæ mœrentes quòd sine rege fo-
 rent , Jovi supplicatum oratores
 mittunt, ut regem sibi dederat. Jupiter
 ea-

earum simplicitatem cognoscens lignum in stagni medium demisit. Quòd cum in stagnum cecidit, ejus sonus suprà modum terruit Ranas. Quæ cum lignum esse noverunt, rursum Jovi supplicatum mittunt, ut regem vivum, haud mortuum sibi dederat. Jupiter stultis earum precibus motus, hydrum illis dedit in regem. Is in diem cum Ranas devoraret, tertiò Jovem Ranae precantur, ut regem sævum, atque immanem ab eis amoveret. Tunc inquit Jupiter: quem tot precibus regem exorastis, eum vobis perpetuum habetote. *Adfabulatio.*

Fabula significat, quòd sæpè ea precamur, quæ impetrasse nos postea pænitet

De Cata in fæminam mutata. 27.

CAtæ cujusdam speciosæ quidam adolescens amore captus, Venerem oravit, ut eam in hominem mutaret. Venus illius miserta in formam hominis mutavit eam. Quæ cum longè speciosa esset, amator domum subito adduxit. Sed cum in cubiculo simul sederent: Venus experiri cupiens, si, mutata facie, mutasset & mores, in medium constituit murem: quem cum illa prospexit, oblita formæ, & amoris sui, murem,

ut

ut caperet, persecuta est. Qua super re Venus indignata, denuò eam in priorem Catæ formam mutavit.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd homo nequam, licèt personam mutet, mores tamen retinet eosdem.

De Sene Mortem vocante. 28.

Senex quidam lignorum fascem super humeros ex nemore portans, cum longa via defessus esset, fasce humi deposito Mortem vocavit. Ecce Mors advenit, causamque, quamobrem se vocaverit, interrogavit. Tunc senex: ut hunc lignorum fascem super humeros mihi inponeres, ait.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd, quisquis vitæ

ta cupidior est, licet mille subjiatur
periculis, Mortem tamen semper de-
vitat.

De Muliere, & Medico. 29.

Mulier anus, cum ophthalmiam pa-
teretur, Medicum ad se curan-
dum accersit, certum pretium illi dare
promittens, si eo morbo curaretur: si ve-
rò non liberaretur, nihil ei debere pac-
ta est. Medicus verò quotiès illam ibat
curatum, toties quidpiam è domo clam
exportabat. Mulier igitur, ophthalmia
curata, cum nihil suarum rerum domi
esse prospiceret, Medico mercedem
pactam petenti solvere denegat. Qua-
mobrem vocata in iudicium, pactum
quidem non denegat, sed se curatam op-
thal-

thalia esse, id verò pernegat, inquiens: cum cæca eram, domum multa supellectile refertam videbam: nunc cum video (ut Medicus ait) nihil rerum domi esse prospicio. *Adfabulatio.*

Fabula significat, quòd homines avaritiæ dediti, sibi met sæpius contradicunt.

De Agricola, & Canibus. 30.

Agricola quidam magnitudine hyemis in suburbanis se locavit; cum alimonia sibi deficeret, capris, & ovibus primùm vesci cœpit: cum verò in diem magis sæviret hyems, bobus quoque nec pepercit. Quod facinus, cum animadvertunt Canes, invicem verba faciunt: quid hîc stamus, inquiunt, cur mortem nobis incumbentem non fugimus? Putamus ne eum nos parcere vitæ, qui alimonix gratia boves jugulavit?

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd eos fugere debemus, qui in charissimos crudeliter se gerant.

De Agricola, & Filiis. 31.

Agricola quidam complures habuit Filios continua seditione discordes, ac ejus admonitionis perpetuò negligentes. Cum fortè unà domi omnes sederent,

rent , jussit pater virgarum fascem coràm deportari , atque natos cœpit hortari , ut integrum fascem disrumperent. Cùm igitur fascem cum totis viribus frangere non possent , genitor præcepit , ut soluto fasce singulatim frangerent virgas. Cùm quisque facilè hoc perficeret , tunc facto silentio , pater ait eis : Si quandò animis idem sentietis , nati mihi charissimi , nec ab inimicis superari poteritis. Sed si inter vos seditiones servabitis , qui volet , is facilè vos perdet.

Adfabulatio.

Fabula significat , quòd fortior est unio , quàm seditio , quæ est imbecillis.

De Muliere , & Gallina. 32.

Vidua quædam Mulier Gallinam habuit , quæ die quolibet pariebat ovum.

ovum. Putavit Mulier, more ingenii humani, quod sitis habendi semper sollicitat, Gallinam illam die bis parituram, si plus speltæ traderet ei solito. At Gallina pluri alimonia pinguior facta, id unum desiit parere ovum. Sic Mulier ex quo majus lucrum quæritabat, id cæca augendi cupiditate amisit.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod plurima cupiditate rerum, præsens quandoquæ deperditur quæstus.

De Homine à Cane morso. 33.

Homo quidam cum eum Canis momordisset, summo cum studio sciscitabatur, à quo sanari posset. Quidam sibi obviam factus, atque de medico rogatus ait: Si vis, amice, fieri sanus, non est tibi opus medico. Nam si canis, qui te momordit, à vulnere lingua sanguinem terget; ista cura nihil potius reperiri potest. Alter arridens venustissimè inquit: si hujusmodi utor remedio, in diem magis ac magis à canibus mordebor.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod ab hominibus nequam incommoda pro commodis, & mala pro beneficiis retribui solent.

De

De duobus Amicis, & Urso. 34.

A Miei duo dum rus viarent, Ursa eis, obviam occurrit. Qua prospecta, alter eorum territus, ut se salvaret, continuo arborem ascendit. Alter cum Ursæ viribus posse obsistere dubitaret, uti mortuus humi jacuit resupinus, retinens flatum, atque anhelitum. Cum nec ore, aut naso respiraret, Ursa eum exanimatum existimans, abiit. (Dicunt enim à cadavere Ursas omnino abstinere.) Alter deindè ex arbore descendens, quid in aurem sibi dixerit Ursa, socium rogavit: ille urbano sermone respondit: admonitus sum ab Ursa, ut cum huiusmodi amicis non proficiscar amplius.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod eorum amicitia colenda non est, qui, cum est opus, amicis subsidia denegant.

De Adolescentibus duobus, & Coquo. 35.

A Dolescentuli duo æquis sumptibus carnes coemerunt, & curatum Coquo tradiderunt. Obiter Coquus dum aliis vacat negotiis, alter juvenum carnes eas clanculum accepit, ac socio tradidit. Coquo de indè carnes quæritanti, qui acceperat, se hand habere jurat: qui verò habebat, se non accepisse iura-

rabat. Coquus percepto juvenum dolo, ait: etsi fallor equidem à vobis, per quem verò jurastis, res ista non latebit Deum.

Adfabulatio.

Fabula significat, nullum scelus posse latere Deum.

De duobus Inimicis. 36.

DUO quidam gladiatorio animo inter se inimicitias habentes, unà navigabant. Et cùm alter eodem in loco stare cum altero non pateretur, unus in puppi, alter in prora consedit. Orta autem tempestate cùm navis periclitaretur: qui in prora sedebat, rogat navis gubernatorem, quæ pars navis submergi prius deberet. Et cùm gubernator puppim dixisset; ait ille: mors mihi modò molesta minimè est, si inimicum meum prius mori perspicio.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd inimicus, ut inimicum perdat, se ipsum perdere sapiùs eligit.

De Calamo, & Oliva. 37.

QUænam esset fortior, durior, & magis resistens: Canna, & Oliva invicem contendebant. Oliva Calamo humilitatem objiciebat, eo quòd ventis

tis facilè cederet. Huic dicto unum Arundo haud reddidit verbum. Paulo pòst turbine vehementi aspirans ventus, radicitùs evulsit Olivam, totis viribus sibi obsistentem. At Canna flatibus se inclinans, salutem facilè est assecuta.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd potentibus sine controversia mos est in tempore gerendus.

De Vitula, & Bove. 38.

Vitula cùm Bovem arantem perspiceret, illud præ se, quæ nihil agebat, contempsit. Sed cùm immolationis affuit dies, Bos quidem missus; Vitula verò, ut immolaretur, retenta est. Quam rem Bos cum conspiciatur subridens ait: heus Vitula, ideo non laborabas, ut immolareris?

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd otiosis & nihil agentibus pericula quoque imminet.

De Puero, & Fortuna. 39.

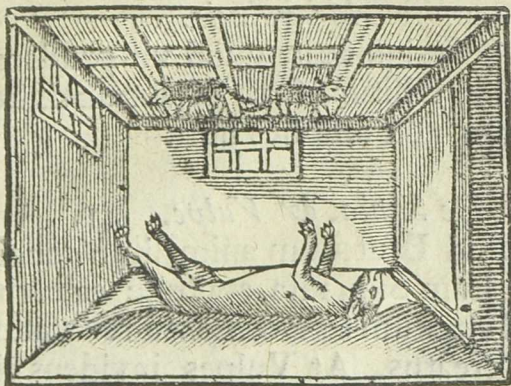
CUM Puer quidam juxtà puteum dormiret, Fortuna illuc accedens illum excitavit, inquiens: surge, & hinc ocyus abi: quipe in puteum si caderes, non tuam inscitiam, sed me Fortunam omnes accusarent.

Ad-

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd frequenter pericula culpa nostra incurrimus, deinde abs re Fortunam accusamus.

De Muribus, & Cato. 40.

DOmo quapiam quòd perplures forent Mures, Catus præsentens, illuc accessit: atque nunc unum, nunc alium capiens, complures interimendo comedit. Verùm Mures cùm se in diem consumi perceperunt, ad unum coacti, inquirunt secum: de ceterò inferiis non est descendendum, si nolumus perditum iri omnes; sed hic superius manendum, quò Catus ascendere non potest. At Catus consilio murium percepto simulans se mortuum esse, posterioribus

pe-

pedibus se ad palum suspendit, qui fixus parieti erat. E muribus quispiam deorsum acutè prospiciens, ut Catum esse cognovit, haud infacetè ait: heus amice, & si te follem esse certò scirem, deorsum minimè descenderem.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd vir prudens, semel si fallitur, fictis & simulatis hominibus non amplius fedit.

De Simia, & Vulpe. 41.

A Pud Brutorum animalium concilium Simia ita appositè saltavit, quòd omnium ferè consensu rex statim fuit creatus. At Vulpes invidens ei, ubi viderat carnes laqueo in fovea sitas, illuc Simiam ut duxit, inquit ad eam: hic thesaurus absconditus est, qui ex lege spectat ad reges. Quarè cum tuus ex lege sit, tute ipse capias illum. Simia Vulpis suasu, illuc temerè accedens, ut se captam laqueo sensit, Vulpem acriter accusat, quæ dolosè decepta erat: et Vulpes haud illepidè ait: heu stulta, quæ, cum fortuna te extulisset, dominari cæteris jam te putabas dignam?

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd qui temerè
quip-

quidpiam aggreditur, temerè in adversa incidit, ac vulgò ridiculus fit,

De Cervo, & Leone. 42.

Cervus vehementi siti cùm vexaretur, ad fontem proficiscitur: dumque potat, suam in aqua prospiciens umbram, valdè lætatus est magnitudine cornuum, ac ramositate: deinde pedes & crura prospiciens, nimium tristatus est. Hæc dum animo vertit, ecce Leo apparet, ac Cervum persequitur. At Cervus fugam arripiens, Leonem per campos longè anteibat. (Dicunt enim Cervorum vires consistere in pedibus, ac Leonis in animo stare robur.) Quousque igitur Leo per campos secutus Cervum eum assequi non potuit. Casu verò contigit Cervum nemus intrare, ubi cornibus ad ramos implicitis, cùm fugere non posset, à Leone captus, cùm se moriturum videret: heu me miserum! inquit, qui cornibus gavisus, ipsis cornibus pereō.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod, quæ putamus nobis profutura, ea nobis sæpiùs obsunt.

A Gricola laqueos in agro tetendit, ut Grues, & Anseres venaretur, qui sata continuè depascebant: at simul cum illis venatus est Pelargum: qui pedentim rogat Agricolam, ut eum solvat, missumque faciat, cùm non sit grus, nec specie anser, sed Pelargus avium piissimus, qui parentibus semper deseruit, nec illos in senecta deserit unquam. Agricola subridens ei ait: quæ dicis, haud me fugiunt, nam qui sis, probè teneo: sed his simul captus cum sis, his quoquè simul est moriendum.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd, qui cum improbis quopiam deprehenditur crimine, pari pœna plectitur cum illis.

De

De Agno, & Lupo. 44.

Agnus in domo benè clausa existens, cum Lupum ad se venientem perspicit illum conviciis, & maledictis persequitur. At Lupus inquit ei: non tu, sed locus inaccessibilis mihi convicia dicit. *Adfabulatio.*

Fabula significat, quòd locus & tempus faciunt timidos persæpè audaces.

De Jove, & Corvo. 45.

Jupiter volatilibus regem creare volens, diem concilii avibus indixit, ut qui speciosior esset, rex sibi constitueretur. Quam rem præsentiens Corvus, ac suæ deformitatis conscius, pennis aliorum hinc indè collectis, se decoravit, ac speciosissimum omnium se reddidit. Adest dies præfinitus, veniunt ad concilium aves: Jupiter Corvum ob pulchritudinem cum Regem avibus creare vellet: id aves indignè ferentes, quæque suas à Corvo extrahunt pennas. At Corvus alienis pennis cum esset exutus, Corvus, ut erat, demùm remansit. *Adfabulatio.*

Fabula significat, quòd qui rebus pendet alienis, illis amissis quisnam ipse sit, cuique liquidò patet.

De Tubicine quodam. 46.

TUbicen quidam tubæ sonitu pugnatum ciebat exercitum. Ab hostibus deinde per insidias captus, miseranda voce clamabat: ne abs re, ac frustra occidere me velitis: ego quidem non pugno, nec præter tubam quidpiam aliud possideo. Qui eum vinctum ducebant, hujusmodi verba contrà reddiderunt: hanc ob rem morte dignior es judicandus, quòd cum hostibus manum conferre devitans, alios sonitu ad pugnam hortaris.

Adfabulatio.

Fabula significat quòd graviori poena sunt judicandi, qui cum ipsi injuriam non agant, alios ad injuriam agendam impellunt.

Faber quidam catulum habebat, qui dum ipse ferrum cuderet , continuè dormiebat. Cum verò manducabat, Canis statim surgebat, & quæ sub mensa erant dejecta , ceu ossa , & alia hujusmodi, sine mora corrodebat. Quam rem animadvertens Faber , ait ad Canem: Heu miser! quid faciam, nescio, qui dum ferrum cudo , continuè dormis , & segnitia teneris : rursus cùm dentes moveo, statim surgis , & cauda mihi applaudis.

Ad fabulationem.

Fabula significat, quòd socordes, & somnolenti , qui ex aliorum vivunt laboribus, gravi censura sunt coercendi.

De Mula quadam. 48.

MUla quædam nimio hordeo pinguis effecta, nimia pinguedine lasciviebat, secum inquiring: Pater mihi equus fuit, qui cursu celerrimus erat, & ego ei per omnia sum similis: parum post contigit, quod oportuit Mulam quantum potuit currere: sed cum cursu cessavit. Heu me miseram! inquit, quæ equi filiam me esse putabam: at nunc memini asinum mihi patrem fuisse.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod stulti in prosperis seipsos dediscunt, sed in adversis suos persæpè recognoscunt errores.

De Thynno, & Delphino. 49.

THynnus, cum eum Delphinus persequeretur, magno elatus impetu, ac stridore, à vehementi fluctu in insulam defertur: eundemque in scopulum à fluctu eodem Delphinus, dum se putat capere Thynnum, ipse quoque defertur, Thynnus conversus cum Delphinum expirantem animam perspicit, secum ipse ait: mors mihi molesta admodum non est, ex quo mortis authorem mori simul mecum perspicio.

Ad-

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd quivis adversa leviùs fert, cùm adversitatum auctores eadem adversitate opprimi perspicit.

De Medico, & Ægroto. 50.

Medicus quidam , cùm curaret ægotum, eumque mori contigisset, efferentibus funus aiebat: vir iste, si se vino abstinuisset, & clysteriis usus fuisset, eum mori non contigisset. Ex his, qui aderant, quispiam Medico haud infacetè ait: heus Medice ista consilia cùm prodesse quibant, dicenda fuerunt, non nunc, cum nihil valeant prodesse.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd, ubi haud

prodest consilium, id eo tempore dare est sané amicū deludere.

De Aucupe. 51.

AUceps, aucupatum calamis, visco-
que tetendit, & cū turdum ca-
nere arboris desuper ramum aspexit, ut
eum caperet, calamos erexit. At inter
ambulandum pede altero viperam cal-
cavit, morsusque ab ea, cū jamjam
ob venenum se deficere persensit: heu
me miserum! ingemuit, qui dum aliū
capere festino, alter ad mortem me est
aucupatus,

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd quæ contra
alios facere nitimur, ea persæpè ab alio
ipsi patimur.

De Castore. 52.

CASTOR est animal quadrupes, qui
in paludibus se nutrit: ejus testes
variis medelis utiles esse dicuntur. Ita-
que cū quispiam eum sequitur, suæ
persecutionis causam non ignorans, ac
pedum velocitati fidens, quantū po-
test, fugit, usquequò ad locum, ne vi-
deatur, salvus deveniat, atque ibi tes-
tes excidens, in venatores, cū sibi ap-
propinquant, projicit. Et isto pacto à ve-
natoribus se eripit.

Ad-

Adfabulatio.

Fabula significat , quòd sapiens , ut à periculis se eripiat , nihil intentatum deserit.

De PuerO Oves pascente. 53.

Puer quidam cùm Oves eminentiori in loco devasceret , sæpiùs clamabat: heus ó, à Lupis mihi succurrite. Qui circùm aderant cultores agrorum, cultum ommittentes , ac illi occurrentes, atque nihil esse comperientes , ad opera sua redeunt. Cùm pluriès puer id joci causa fecisset , ecce cùm lupus pro certo adesset ; Puer , ut sibi succurratur , seriò clamat. Agricolaè id verum non esse putantes, cùm minimè occurrerent, Lupus Oves facilè perdidit.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd qui cognoscitur mentiri , ei veritas postea non creditur.

CORVUS cū carnium frustum rapuis-
 set, arborem quandam supersedit.
 Vulpes eum suspiciens, atque carnes si-
 bi cupiens, illum arte aggreditur. Stans
 igitur sub arbore, Corvum laudare oc-
 cipit, ajens : ò quam magna avis est
 hæc , quàm speciosa , quàm venatrix,
 quam formosa! Hanc decuit esse avium
 regem. Nam omnia regia super alias si-
 bi sunt aves, modò vocem haberet. His
 laudibus Corvus inflatus, & dici mutus,
 haud valens pati ulterius , dum mag-
 na voce crocitat, carnes humi decidunt.
 Illas cū Vulpes rapuisset , conversa
 inquit ad Corvum: heus Corve, omnia
 decora tenes, modò mente haud careres.

Ad-

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd qui adulato-
ribus nimiùm credunt, hi, quæ non pu-
tant, in adversa sæpiùs incidunt.

De Cane, & Lupo. 55.

Canis cum ante aulam dormiret, Lu-
pus superveniens, eum statim cœ-
pit, & cùm ipsum occidere vellet, ca-
nis, ne eum occideret, rogavit, in-
quiens: here mi Lupe, nunc me occi-
dere nolle: nam, ut vides, tenuis sum,
gracilis, & macilentus. Sed herus meus
nuptias in proximo facturus est, ubi si
param me expectas, ego opiparè man-
ducans, atque pinguior factus, ero ti-
bì utilior. Lupus his verbis fidem ha-
bens, Canem dimisit. Paucos post dies
Lupus accedens, eum Canem dormien-

tem domi reperit. Stans ante aulam
Canem rogat, ut sibi promissa præstet.
Ei Canis haud rusticè inquit: heus Lu-
pe, si ante aulam de cæterò me repe-
reris, haud ampliùs nuptias expectes.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd sapiens, cùm
periculum vitat, ab illo postea continuè
cavet.

De Corvo ægrotante. 56.

CORVUS cùm ægrotaret matrem ro-
gavit, ut sua pro sanitate Deos
precaretur, inquiens: mater, noli plo-
rare: sed Deos potiùs precare, ut sani-
tatem mihi restituant. Et mater scitè
respondit: quem Deorum tibi fore pro-
picium putas; cùm nullus sit, è cujus
arce sacra non rapueris?

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd qui in pros-
peritate quemvis offendit, in adversis
amicum sibi reperit neminem.

De Cane Carnes portante. 57.

CANIS ore ferens carnes, ac flumen
transiens, cùm sub aqua umbram
prospexit, putavit alium esse canem, qui
plus carniùm ferebat. Itaque quas ipse
ferebat, eas carnes sub aquas ire dimi-
sit, & ut umbram caperet, se movit:
sed

sed carnes, & umbram, quæ sanè nihil erant, simul perdidit.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd cupiditate plus sèmpèr habendi, quæ tenemus, ea sæpènumerò perdimus.

De Leone, & Rana. 58.

LEO cùm Ranam magniloquacem audiret, putans aliquod magnum animal esse, se retro vertit: parumque stans, Ranam è stagno exeuntem videt. Quam indignabundus statim pedibus calcavit: dicens, nullum amplius, ut te percipiat, animal clamore movebis.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd apud verbosos præter linguam nihil reperitur.

De Leone sene. 59.

LEO, cùm senuisset, nec victum sibi quærere posset, viam machinatus est, qua alimenta haud sibi desint. Ingressus igitur speluncam graviter ægrotare jacens simulabat. Animalia illum verè ægrotare putantia, visitandi gratia ad eum accedebant: quæ Leo capiens singulatim, manducabat. Cùm multa animalia jam occidisset, Vulpes Leonis cognita arte, aditum speluncæ accedens, Leonem, quo valeat pacto, ex-

exteriùs stans rogat. Ei Leo blandè respondens, ait: vulpes filia, cur non introgrederis ad me? Et Vulpes non illepide ait: quoniam, here mi, animalium ingredientium perplura equidem vestigia cerno, sed egredientium vestigia nulla.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd homo prudens, quia pericula imminencia providet, illa facilè devitat.

De Leone, & Tauro. 60.

LEO ingentem Taurum per insidias sequens, cùm propè accessit eum vocavit ad cœnam, inquiens: amice, ovem occidi: hodiè mecum, si placet, cœnabis. Taurus Leoni morem gerens, ut discubuerunt, cùm multos lebetes, necnon magnos, & plures obeliscos paratos conspiceret, & ovem ibi nullam adesse, è vestigio abiit. Quem Leo abeuntem perspiciens, cur abiret, rogavit. Et Taurus haud inurbanè respondit: non de nihilo equidem abeo, cum instrumenta non ad ovem, sed ad Taurum coquendum videam esse parata.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd homines prudent-

dentés minimè latent improborum artes.

De Leone, Asino, & Vulpe, 61.

LEO, Asinus, & Vulpes conflata inter se societate venatum exeunt. Cùmque multam prædam cœpissent, Leo Asino mandat, ut prædam dividat. Asinus cùm eam in tres partes æquales esset partitus, optionem capiendi sociis dedit. Quam partitionem Leo indignè ferens, ac dentibus frendens, à divisione deposuit eum, mandavitque Vulpi, ut prædam ipsa partiretur. At Vulpes illas tres partes in unum colligens, ac prædæ nihil sibi seorsùm relinquens, Leoni omnia tradidit. Tunc Leo Vulpi ait : quis te partiri edocuit ? Inquit ex tempore Vulpes: Asini periculum id me facere instruxit.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd aliorum pericula homines faciunt cautiores.

De Leone cujusdam rustici filiam amante. 62.

LEO cujusdam rustici filiam amabat. Illam cùm habere cuperet, patrem virginis rogavit, ut sibi nubere ipsam assentiret. Et rusticus ait, nullo pacto se assensurum, quòd filia bestię nubat. Cum illum Leo torvè aspiceret, ac denti-

tibus frenderet, rusticus mutato consilio ait, se cupere ei filiam nubere, modò dentes, & ungulas priùs cedat, evel-latque, quoniam virgo illis rebus longè terretur. Leo id postquàm præ nimio amore fecit, rusticum adiens, filiam sibi dari postulat. At rusticus Leonem cùm ungulis, & dentibus perspicit inermem, arrepto fuste illum frequens pulsando persequitur.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd qui inimicis se committit, de facili perit.

De Leana, & Vulpe. 63.

L Eæna cùm à Vulpe sæpiùs exprobraretur, quòd quolibet partu unum dumtaxat pareret catulum, ait: unum sanè, at verò leonem.

Ad-

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd pulchritudo haud in copia rerum, sed in virtute consistit.

De Lupo, & Grue. 64.

LUpus in gutture osse retento cùm longè cruciaretur, Gruì pretium obtulit, si illud è gutture extraheret. Grus, rostro cùm os è gutture extraxit, pretium sibi promissum expostulat. Ei Lupus subridens, simulque dentes acuens, ait: satis pretii tibi esse debet, quòd ex Lupi ore caput sine læsione eduxeris.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod apud improbos gratitudo nan parva habetur, si pro obsequio quis detrimentum non recipit.

De Lupo, & Agno. 65.

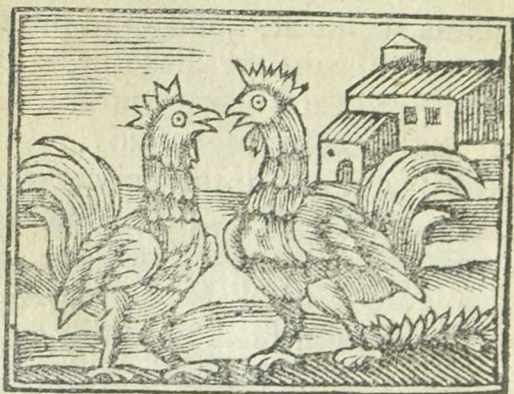
LUpus cùm Agnùm invenisset errantem, eum non cœpit fortissima manu, sed causam quæsivit, quo jure, vel injuria eum comederet. Igitur Agno verba hujusmodi fecit: tu mihi abundè jamdiu injurias intulisti. Agnus gemendo ait: quomodò id fieri potuit, cùm nuperrimè venerim ad lucem? Lupus denuò ait: agrum mihi pascendo devastasti. Agnus inquit ei: cùm dentibus
etiam

etiam caream, id facere nequivi. Lupus
 rursum ait: ex meo quoque fonte bibis-
 ti. Ei inquit Agnus: quo pacto id fieri
 potuit, cum aquam ex ætate nondum
 biberim, sed lac matris cibus, & potus
 adhuc mihi sit? Lupus demum ira con-
 citus ait: licet tua solvere nequeam ar-
 gumenta: cœnare tamen opiparè inten-
 do. Agnumque cœpit, ac illum man-
 ducavit.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd apud impro-
 bos ratio, & veritas locum haud habent.

De duobus Gallis inter se certantibus. 66.

DUO Galli inter se ruri certabant.
 Gallinarum prior dux erat. Cum
 ab altero superatus esset, præ verecun-
 dia

dia se abscondit. Alter verò victoria elatus, domus tectum statim supervolans, vehementi alarum plausu, cantuque significat, se rivalem suum pugnando superasse, & de adversario ferretrophæum. Dum hæc, & hujusmodi jactabundus voce crocitat, ecce Aquila cibi indiga ex alto devolans, Gallum unguibus capit, ac pullis suis in alimoniam contulit. Quam rem, qui victus fuerat, Gallus prospiciens, ceu ex hoste triumphans, in publicum venit, ac solus Gallinis liberè potitur.

Adfabulario.

Fabula significat, quòd qui prosperis nimium fidit, in adversa sæpius præceps incidit.

De Vate quodam, 67.

FOro urbis medio quidam vates cuius sortem aperiebat futuram. Quamobrem magna hominum frequentia stipatus, dum uni, & alteri suam aperit sortem, ei nuntiatur res suas furtim domo esse ablatas. Quo audito, domum curriculò dum abit, quidam ei obviam factus, ridiculè ait: cur alios, quid esset futurum monebas, qui tuæ sortis nescius fuisti?

Ad.

Adfabulatio.

Fabla significat, quòd homines nequam corrigunt alios, & sua crimina scire negligunt.

De Formica, & Columba. 68.

Formica sitiens in fontem descendit: ubi dum bibere vult, in aquam cecidit. Columba, quædam arborem fonti imminuentem supersedens, cum formicam aquis obrui conspiceret, ramulum ex arbore rostro continuo frangit, ac sine mora dejicit in fontem: ad quem Formica applicans, ex aquis in tutum se recipit. Obiter aucups quidam advenit, & ut Columbam venetur, calamos erigit. Formica id percipiens, pedem alterum momordit aucupi. Eo dolore aucups concitus, calamos demittit. Quorum strepitu Columba territa, ex arbore aufugiens, vitæ periculum evasit.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd, cùm bruta
in

in beneficos grata sint , eò magis esse debent, qui participes sunt rationis.

De Vitulo , & Cerva. 69.

Vitulus Cervæ aliquandò ait : cùm magnitudine sis major canibus, & pedum celeritate cursu velocior, & ad pugnam longè cornibus munitior, cujus rei gratia, mater, tantoperè canes reformidas? Ei Cerva inquit subridens: quoniam, fili, licèt quæ dicis, omnia possideam, canum latrantum ferro non possum, sed præ timore fugam statim arripio.

Adfabulatio.

Fabula significat , quòd , qui natura timidi sunt, apud eos, ut audeant, nulla valet hortatio.

De Ape , & Jove. 70.

Apes, quæ ceræ mater existit, quondam accedens, ut Diis sacra faceret, Jovi donum obtulit mellis. Qua oblatione Jupiter lætus, jussit illi concedi, quicquid ipsa precaretur. Apes
igi-

igitur , rogans , ait: illustrissime Deus Deorum, ancillæ tuæ concedere vellis, ut , quicumque ad alveare pro rapiendo melle accesserit, is simulac pupugero eum, continuò moriatur. Qua rogatione Jupiter diù ambiguus , quoniam genus mortalium longè amabat, demùm Api ait : satis sit tibi , quod quicumque alveare pro capiendo melle accesserit, si eum pupugeris , & in punctura stimulum dimisseris, continuò ipsa moriaris, tibi que vita sit ipse stimulus.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd inimicis quandoquè mala precamur, quæ in nos sæpius vertuntur.

De Musca. 71.

Musca, quæ in ollam carniū deciderat, cū se in brodio suffocari sensit , secum ipsa ait : ecce tantum bibi, tantum comedi, tantum me lavi, quòd jure satura mori possim.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd prudentis est id potenti animo ferre, quod vitari minimè potest.

De Adolescente quodam, & Hirundine. 72.

Adolescens luxuriosus cùm bona patris consumpsisset : solaque vestis ei remansisset, visa ante tempus hirundine, æstatem jam adesse existimans, ipsam quoque vendidit vestem. Sed hyeme denuò orta, cùm immenso cruciaretur frigore, visa rursùm Hirundine, quæ & ipsa frigore obibat, ait: ò pessima avis, quæ me, & te pariter perdidisti.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd, quæ suo tempore non fiunt, ea diù stare nequeunt.

Æger à Medico rogatus, quo pacto se habuisset, plusquam esset opus se sudasse, respondit. Id bonum fuisse Medicus ait. Secundo rogatus ab eodem quomodo se haberet, inquit ægrotus, vehementi frigore fuisse comprehensum. Id ad salutem fore Medicus quoque ait: tertio ab eodem rogatus, quo pacto se habuisset, inquit ægrotus cum difficultate digerere potuisse. Rursùm Medicus ait, id ad salutem optimum fuisse. Deinde ex domesticis cum quidam ægrotum interrogaret, quomodo valeret, illi æger ait: signa ad salutem (ut Medicus ait) perplura & optima sunt: illis tamen dispereo signis.

Ad-

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd, qui ad voluptatem loquuntur, illis aures præstare quis non debet.

De Lignatore quodam. 74.

Lignator quidam dum juxtà flumen, Deo Mercurio dicatum, ligna cæderet, securis casu decidit in flumen. Multo igitur mœrore comprehensus, juxtà fluminis ripam gemens considerabat. Mercurius misericordia motus lignario apparuit, suique fletus causam rogavit: quam simul ac didicit, securim auream deferens, utrùm, quam perdiderat, illa esset, rogavit. At eam pauper suam esse negavit. Secundò Mercurius alteram detulit argenteam. Quam
N cum

cum pauper ille suam quoque esse denegaret ; postremò Mercurius ferream sustulit. Illam suam esse cum pauper assentiret. Mercurius cognoscens illum esse hominem verum, justumque , omnes illi dono dedit. Accedens igitur, ad socios lignarius , quod sibi acciderat, aperit. Unus ex sociis id experiri volens , cum ad flumen accessisset , securim in aquam dejecit: deinde flens in ripa consedit. Cujus Mercurius fletus causam edoctus , securim auream afferens, si quam perdiderat , illa esset, rogavit. Quàm cum suam esse assereret, Mercurius cognita ejus impudentia ac mendacio, nec auream, nec suam quoque tradidit.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd quantò Deus propitior est probis , eò improbis existit infestior.

A Sinus olitori cuidam serviens, cum parum comederet, & multum laboraret, Jovem exoravit, ut alium dominum sibi mutaret. Itaque Jupiter mandat, ut figulo veneat: apud quem Asinus cum laboraret in deportando lutum, lateres, tegulas, & hujusmodi, secundò Jovem precatur, ut alii deserviat domino. Jupiter iterum mandat, ut coriario venundetur. Cui Asinus multo cum labore, & paucò cibo serviens: heu me miserum! cum gemitu ait, qui dominos omittens meliores, ad deterio-rem perveni, apud quem, ut video corium meum etiam post mortem crucia- bitur.

Fabula significat, quòd priores dominos tunc servi desiderant, cùm deteriores experiuntur.

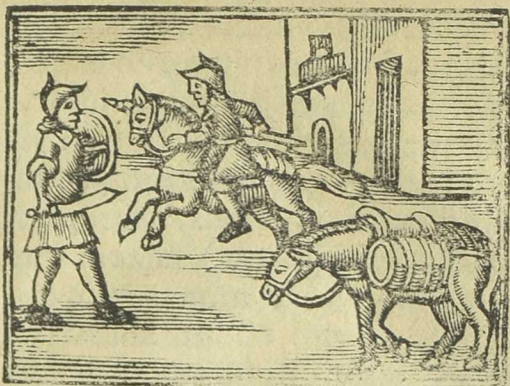
De Leporibus, & Ranis. 76.

Lepores in unum simul conveniunt: ubi cùm de miseria ipsorum innata dolerent, gementque, quod vita eis, quàm cæteris animalibus, data esset miserior, quoniam Homines, Aquilæ & Canes ad mortem eos usque persequerentur; decernunt meliùs sibi fore semel mori, quàm in vita tam misera diutiùs permanere. Hoc certo consilio, ut se in stagnum præcipitent, dum ocyus tendunt, Ranae, quæ super stagni ripa astabant, ut strepitum audiunt, in stagnum desiliunt, seque aquis submergunt: quam rem, qui Lepus præibat, cùm conspicatur reliquis ait: state, nam nobis sententia mutanda est. Quippè, ut liquidò videtis, animalia, quàm nos, magis timida reperiuntur.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd, cùm miser miseriorem aspicit, suam æquius miseriam fert.

De

A Sinus , cùm Equum alimonia , & otio diligenti cura abundare perspiceret , eum longè beatum esse commendabat , seque nimium infœlicem dicebat , qui , cum multum laboraret , ad saturitatem de paleis haud haberet. Cùm tempus belli advenit , Miles armatus Equum ascendit , ac cum eo medios decurrit in hostes. Equus mucrone percussus , cadit humi prostratus. Quem Asinus prospiciens , ingemuit , ejusque misertus , sui animi sententiam mutavit.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd cum paupertate, quæ mater est quietis, quis convenire debet, potius quàm locupletoribus invidere.

De Asino & Lupo. 78.

A Sinus quidam , pede altero sentem calcavit, claudusque factus, cum Lupum ad se venientem conspiceret, nec fugere posset, miserabili voce inquit: heus Lupe , demorior equidem è dolore : sed ex quo opus est, ut tibi, & corvis futurus sim cibus, obsecro (quatenus tua benignitate) sentem è pede velis extrahere , ut munere tuo extremum sine dolore obeam diem. Dum sentem dentibus Lupus evellit, Asinus eum calce percussit. Lupus deinde naso, fronte, ac dentibus perfractis , heu me miserum ! exclamat , jure hoc patior, deplorando reiterat; qui, cum essem coquus, medicus esse volui.

Adfabulatio.

Fabula significat , quòd quam quisque callet, ea se exerceat arte.

De Muliere , & Gallina. 79.

Mulier quædam Gallinam habebat, quæ aurea continuò ova pariebat. Putans igitur totam intus auream esse, illam occidit. Sed cum aliis Gallinis esse similem reperit , ubi divitem se fore putavit, quem primò quæstum habebat , eum , plus habendi cupiditate, amisit.

Ad-

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd plùs habendi cupiditate id sæpè perdimus, quod habemus in manibus, lucrum.

De Rana, & Vulpe. 80.

Rana in palude existens, cæteris animalibus clamando cum profiteretur se medicam esse, pharmacorumque peritam, ei Vulpes venustissimè ait: qui alios curaveris, cùm claudicantem curare te nescias?

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd alios docere quis non potest id, quod haud didicerit.

De Serpente, & Agricola.

Serpens ante Agricolæ cujusdam domum latebras habens, cum ab Agricolæ filio esset percussus, tam acriter ipsum momordit, quòd morsu ex illo puer repentè obiit. Hac re cognita, magnus inter parentes gemitus oritur. Tum pater mœrore concitus, accepta securi, Serpentem, ut occideret, persequitur: Vibransque securim, ut Serpentem percuteret, extremum caudæ ejus cecidit. Deinde volens pacem cum Serpente conficere, acceptis farina, aqua, sale, & melle, ad reconciliandum inter

se amicitiam vocat Serpentem. Et Serpens sub petra latens, sibilando ait: frustra laboras, bone vir: nam inter nos amicitia fore non potest: quippè, dum me sine cauda aspexero & tu tui filii sepulcrum, quieti animo esse nequibimus.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd, dum injuriarum recens vel maximè extat memoria, odia tolli minimè queunt.

De Gallina, & Vulpe. 82.

Vulpes gallinarum tugurium ingressa, cùm Gallinam nido ægrotantem aspexit, eam rogavit, quomodò valeret. Cui Gallina promptè respondit: meliusculè me haberem, si hinc abires, soror.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd inimicorum præsentia nimium est molesta.

De Viatore. 83

Viator quidam cùm multam viam viasset, votum Mercurio vovit, quòd, si quid reperiret, ejus rei medium illi offerret. Fortè igitur adinvenit peram amygdalis, dactylisque referatam: & cùm putaret id esse argentum, peram capiens, amygdalarum nucleos, & carnes dactylorum ipse comedit.

De-

Deinde templum Mercurii ingresus, atque aram manibus tenens, verbis ridiculis inquit ad eum: votum, Mercuri, nunc persolvo tibi. Nam quas equidem res adinveni, earum tibi offero medium, ossa scilicèt dactylorum, ac testas amygdalarum.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd homines avaritia Deorum efficit contemptores.

De Leone, & Homine. 84.

LEO, & Homo cùm semèl simul vim viarent, ac inter viandum se quisque verbis commendaret, ecce lapideæ occurrunt columnæ, in qua erat incisum, quòd Homo suffocabat Leonem: quam sculpturam Homo Leoni ostendens, ait: hîc videre licet, quantò homines Leonibus, ac feris omnibus prestantiores sint, ac robustiores. Et Leo promptè respondens, inquit: si apud Leones essent, ceu apud homines, qui sculpere scirent, plures à Leonibus homines, quam ab hominibus Leones, suffocari sculptos videres.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd homines jactabundi fingunt se fecisse, quæ facere nunquàm tentarunt.

Vulpes cū racemos uvarum plenos jam, ac maturescentes prospiceret, cupida de illis manducare, omnem viam machinata est, qua illos comprehendere posset. Sed cū omnem viam frustrā tentasset, nec desiderio suo satisfacere quivisset, mœstitiam vertens in gaudium ait: racemi illi adhuc nimium sūnt acerbi.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd prudentis est fingere se ea nolle, quæ consequi non posse cognoscit.

De Puero, & Scorpione. 86.

Puer quidam ruri venabatur locustas, & cū Scorpionem capere vellet, Scorpio, simplicitate ejus cognita,
ait

ait ei: heus puer, dege in pace , ac manum abstinence, si non vis perire.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd qui ad utramque partem cogitat , is , quæ sequi, & quæ vitare debeat, probè tenet.

De Venatore, & Perdice. 87.

Venator quidam cum quàm cœperat , Perdicem occidere vellet, Perdix gemens huiusmodi verba fecit ad eum: heus Perdicum auceps, si me missam feceris, ac vita donaveris, alias perplures conducam tibi Perdices. Ei auceps appositè respondit: nunc eò magis occidi dignam iudico, quòd amicos perdere polliceris.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd qui sibi cha-

ros perdere dolo quærit, is præceps in pericula incidit.

De Lepore, & Testudine. 88.

TEstudo, cùm ejus pedes Lepus derideret, subridens inbuit ad eum: si periculum in cursu feceris, quàm te velocior sim, liquidò cognosces. Cui Lepus ait: te profectò, fugit quid mei valeant pedes; sed judicem eligamus, qui cursum, & terminum nobis definiat. Igitur eligunt Vulpem, brutorum omnium sagacissimam, quæ & locum, & cursus terminum constituit. Testudo omni segnitie, ac negligentia semota, iter arripiens haud quievit, donec ad terminum pervenit. Lepus verò pedibus fidens, ubi paululùm quievit, somno excitatus, quantum pedes valuerunt, ed terminum cucurrit, ibique cùm Testudinem quiescentem reperit, se cum rubore fatetur à Testudine superatum.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd studio & diligentia, non corporis viribus, res vel maximæ conficiuntur.

De Salice, & Securi. 89.

SEcuris cùm Salicem cæderet, ex ea ipsa cuneos fecit, quibus Salicem fa-

faciliùs scinderet. Quam rem præsentens Salix, gemens, ejulansque ait: non tantum de securi queror, quæ hominum manibus me scindit, quantum de cuneis, qui fiunt ex corpore meo.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd in adversis non veri amici infestiores amicis, quàm inimicis sæpius redduntur.

De Puero quodam fure. 90.

Puer quidam è ludo litterario librum socio clàm auferens, suæ matri tradidit illum. Quem mater cùm libenter accepisset, nec filium castigasset: rursus puer ab alio vestem clàm abstulit, atque matri quoque detulit: quam cùm mater etiam libenter accepisset, puer castigatione carens, cùm plura in diem, ac majora crescentibus annis furaretur, demùm publicè captus, ceu furti reus, per quæstores publicè damnatus est mortis. Sed cùm ad locum justitiæ duceretur, eumque mater gemitunda sequeretur, impetrata venia, ut matri ad aurem unum loqui verbum liceret, ad eam conversus, atque os auri matris admovens, uti quippiam secreto dicturus, aurem dentibus illi abscidit. Mater verò præ dolore exclamans, mala filio impreca-

catur. Tunc qui eum ducebant, cum suprâ modum criminarentur, non solùm furti, sed quia tam impius fuerit in matrem, ille absque rubore inquit ad eos: nemini vestrum sit mirum, quòd aurem matris dentibus abscidi: ipsa enim hujus meæ perditionis author, & causa est: quippè si me castigasset, cum ei librum detuli, quem à socio è scholis primùm clàm abstuli, omissis præ timore verberum furtis, ad hoc in præsentia genus turpissimæ mortis non pervenissem.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd qui in delinquendo ab initio non castigatur, facinorosior in diem efficitur.

De Pastore, & Mari. 91.

PAstor quidam juxtâ littus Maris pecudes pascens, cum Mare ipsum semel placidum aspiceret, navigandi studio captus, oves pro dactylis commutavit. Quibus navi impositis, cum altum jam navigaret, & tempestate sine spe salutis fluctuaret, quæ in navi sunt, ea omnia projecit, atque in portum se recepit. Denuò cum oves pasceret, ac rursus Mare tranquillum videret, suo consocio ipsam Maris tranquillitatem commendanti, ridiculè ait:
ma-

mare iterùm dactylos cupit.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd usos, & peritia nos redunt in periculis cautiores.

De Punica, & malo arboribus. 92.

Punica, & Malus arbores, de pulchritudine contendebant. Cùm diù inter se variis, & acerbis contentionibus certassent, rubus ex proxima sepe hujusmodi contentiones accipiens, accessit ad eas, atque inquit: satis jam, satis certatum inter vos est. Quiescite admodùm, & contentionibus finem imponite.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd minores majorum lites sæpenuerò componunt.

De Talpa, & Marte. 93.

Talpa cæcum natura animal est. Hæc aliquandò matri ait: Ingentem sentio odorem. Parum pòst rursùm ait: Excelsam aspicio fornacem. Tertiò item ait: Malleorum sonitus audio fabriles. Ei mater comiter ait: heus filia, tu, uti percipio, non solùm oculis, sed naso, & auribus orba existis.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd homines jactabundi, cum magna profitentur, tunc
vel

vel maximè in minimis redarguuntur.

De Vespis, Perdicibus, & Agricola. 94.

VEspæ semel, & Perdices siti concitæ cùm simul convenissent, ad rusticum quendam tendunt, potum ab eo petentes, utque pollicentes, quòd illi pro aqua largas referrent gratias. Quippè Perdices vineam se ei fodere promittunt, quòd plenos vites producant racemos. Vespæ verò se vineam circum-eundo custodire, ac fures indè amovere largè offerunt. Quibus Agricola inquit: duos habeo bobes, qui, cum nihil promittant, eandem hanc operam, nihil minus, præstant. Itaque satius est mihi illis, quàm vobis aquam exhibere.

Adfabulatio.

Fabula significat non esse illis subveniendum, quinauci, & inutiles sunt.

De Jove. 95.

CUM Jupiter nuptias celebraret, cuncta animalia illi munera obtulerunt, quæque pro viribus suis. Verùm enim Serpens rosam legit, illamque ore tenens Jovi obtulit. At Jupiter, ut eum aspexit, palàm inquit: ab omnibus bona libenter equidem accipio; verùm à Serpente id haud quaquàm facio.

Ad-

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd improborum munera non esse sine dolis, qui vis prudens sibi persuadere debet.

De Simia. 96.

Simiam duos catulos parere fertur, quorum ad unum duntaxat afficitur, & ex affectu illum diligentissimè nutrit. Alterum vero odit, negligitque. Contigit autem, quòd qui in deliciis habebatur, à Simia in somnis fuit suffocatus. Quamobrèm qui neglectus erat, ad perfectam usque ætatem, ceu matris deliciæ, fuit educatus.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd hominum prudentiam fortuna proculdubio superat.

De

PUlex, cùm quemdam morsu aliquando stimulasset, captusque rogaretur, quisnam esset, qui membra sibi depasceret, ait se ex eo animalium genere esse, quibus à natura datum esset, ut eo pacto vitam vivant, nec eum occidere velit, cùm multum mali facere ipsi nequeat. At homo ille subridens, inquit ad eum: magis meis necaberis manibus, quoniam nec parùm abs re quempiam lædere licet.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd malorum, licet parum, vel multum delinquant, missereri haud oportet.

De Pulice, & Homine. 98.

PUlex suo solito more saltans, super hominis pede resedit, illumque morsu acriter pupugit. Qua punctione Homo ille graviter concitus, Pulicem cœpit, ac ungibus obtundere voluit. Sed Pulex manibus exiliens mortem vitavit. Tàm homo exclamans ait: ò Hercules malorum extinator, ecquid mihi in hunc opprimendum præsens non fuisti?

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd non in minimis, sed in magnis arduisque rebus, à

Diis

Diis auxilium quis implorare debet.

De Formicis , & Cicada. 99.

HYemis erat medium cum Formicæ sparsim triticum apricabant. Quod Cicada aspiciens, cum inedia conficere-tur, accessit ad eas, ac triticum pro ali-monia, ut sibi concederent, oravit. Et cum Formicæ eam rogarent, quidnam æstate fecerit, num segnis, & otiosa eo tempore steterit; illis Cicada ait: ne-que segnis, aut otiosa steti, sed cantu cecini, quo laborem viæ viantibus le-vabam. Qua re audita, Formicæ subri-dentes, inquirunt: Si æstate cecinisti, ut viantes delectares, nunc salta, ne frigo-re conficiaris. *Adfabulatio.*

Fabula significat, quòd, qui, quæ fa-cienda sunt, suo tempore non fecit, is in angustias, quando non putat, incidit.

De Viro , & Uxoribus. 100.

Tempus erat veris, quo quidam in deliciis educatus, cum nec juve-ris, nec senex esset (semicanus enim erat capillis) duas simul duxit Uxores, unam quidem natu grandem, alteram verò juniorem. Dum omnes eandem habitarent domum, Uxor anus, ut virum in amorem suum totum pelliceret, quo-idiè viro caput pertractans, nigros illi eve-

evellebat capillos, junior verò canos. Postremò ita illum depillarunt, quòd calvum, atque ridiculum non sine summo opprobrio virum rediderunt.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd nulla melior salus senibus existit, quàm fœminis carere, & maximè junioribus, nisi penitus obrui se velint.

Fabella de Membris, & Ventre.

Ex T. Livio Hist. l. 2.

TEmpore, quo in homine non ut nunc, omnia in unum consentiebant, sed singulis membris suum cuique consilium, suus sermo fuit, indignatæ reliquæ partes, sua cura, suo labore, ac ministerio ventri omnia queri: ventrem in medio quietum, nihil aliud, quàm datis voluptatibus frui, conspirarunt, ne manus ad eos cibum ferrent, nec os acciperet datum, nec dentes conficerent. Hac ira dum ventrem fame domare volunt, ipsa unà membra, totumque corpus ad extremam tabem, venêre. Inde apparuit, ventris quoque haud segne ministerium esse: nec magis ali, quam alere eum, reddentem in omnes partes hunc, quo vivimus vigemusque, divipariter in venas matrum confecto cibo san-

sanguinem. *Adfabulatio.*

Sæpè qui in urbe otiosi sedere videntur, senes consilio magis juvant, quàm armis Juvenes.

A P O L O G I E X C H I L I A D I B U S A D A G I O R U M

DESUMPTI AD COMMUNEM
puerorum fructum.

De Vulpecula & Pardale. 1.

CUM aliquandò Pardalis Vulpem præse contemneret, quòd ipsa pellem haberet omnigenis colorum maculis variegatam: respondit Vulpes, sibi id decoris in animo esse, quod illi esset in cute.

Adfabulatio.

Neque verò paulo satiùs est ingenio præditum esse vafro, quàm cute versicolore. *De Vulpe, & Fele. 2.*

CUM aliquandò Vulpes in colloquio, quod illi erat cum Fele, jactaret sibi varias esse technas, adeò, ut vel peram haberet dolis refertam, Felis autem responderet sibi unicam dumtaxat artem esse, cui fideret, si quid esse discriminis:

in-

inter confabulandum repentè canum accurrentium tumultus auditur. Ibi Felis in arborem altissimam subsiliit, cùm Vulpes interim à canum agmine cincta capitur. *Adfabulatio.*

Innuti fabula, præstabilius esse nunquam unicum consilium, modò id sit verum & efficax, quàm plures dolos, consiliaque frivola.

De Rege, & Simiis. 3.

REX quidam Ægyptius aliquot Simias instituit, ut saltandi rationem prediscerent. Ut enim nullum animal ad figuram hominis proprias accedit, ita nec aliud actus humanos, aut melius, aut libentius imitatur. Artem itaque saltandi protinùs edoctæ, saltare cœperunt, insignibus indutæ purpuris, ac personatæ. Multoque jam tempore majorem in modum placebat spectaculum, donec è spectatoribus facetus quispiam nuces, quas clanculùm in sinu gestabat, in medium abjecit. Ibi statim Simiæ, simul atque nuces vidissent: oblitæ choreæ, id esse cœperunt, quod antea fuerant ac repentè è saltatricibus in Simias redierunt. Contristisque personis, dilaceratis vestibus, pro nucibus inter se depugnabant, non sine maximo spectatorum risu.

Ad.

Admonet hæc fabula, fortunæ ornamenta non mutare hominis ingenium.

De Asino, & Viatoribus. 4.

DUO quidam, cum in desertis locis Asinum quempiam fortè fortuna nacti essent, contendere inter se cœperunt, uter eorum, uti suum, domum abduceret. Nam utrique pariter à fortuna videbatur objectus. Hac interim de re illis invicem altercantibus, Asinus sese subduxit, ac neuter eo potitus est.

Adfabulatio.

Quidam à præsentibus commodis, quibus ob incitiam uti nesciunt, excidunt.

De Piscatoribus. 5.

Piscatores aliquot, jacto reti, testudines eduxerunt. Eas cum essent inter sese partiti, neque sufficerent omnibus comedendis, Mercurium fortè accedentem invitarunt ad convivium. At is intelligens se neutiquàm humanitatis gratia vocari, sed, ut eos fastidito cibo sublevaret, recusavit, jussitque, ut ipsi suas testudines ederent, quas cœpissent.

Adfabulario.

Nonnulli, posteaquàm inconsultè quipiam adorti sunt, aliorum implorant auxilium, quos suo negotio admisceant.

De

A Pud Cumanos Asinus quispiam pertæsus servitutem, abrupto loro in sylvam aufugerat. Illic fortè repertum leonis exuvium corpori applicabat suo, atque ita pro leone sese gerebat, homines pariter, ac feras voce, caudaque ter-ritans. Nam Cumani leonem ignorant. Ad hunc igitur modum regnabat aliquandiù personatus hic Asinus, pro leone immani habitus, ac formidatus: donec hospes quispiam Cumas profectus, qui sæpenumero viderat & Leonem, & Asinum, atque ob id non erat difficile dignoscere aurium prominentium indicio, neque non aliis quibusdam conjecturis Asinum esse deprehendit, ac probè fusti castigatum reduxit, dominoque agnoscenti reddidit. Interim autem risum non mediocrem concitabat omnibus Cumanis Asinus jam agnitus, quos dùm creditus leo metu propemodùm exanimaverat.

Adfabulatio.

Haud facilè tegimus vitia, quæ à puero nobiscum adoleverunt.

De Scarabæo, & Aquila. 7.

SCarabæus aliquandò spretus ab Aquila, cœpit de vindicta quoquo pacto sumenda cogitare. Pervestigavit, ubi
nam

nām Aquila nidum collocasset: adrepsit Scarabæus, & ova simili dolo dejecit. Aquila cum sæpiùs domicilium commutasset, neque quicquam proficeret: Jovem patronum adiit, exponit calamitatem suam. Is jubet, ut suo in gremio ponat ova, vel istic in tuto futura. Et hùc per vestes lacinias sinusque prorep- sit pertinax Scarabæus, haudquāquam sentiente Jove. Deinde, ubi videt ova commoveri Jupiter, neque satis animad- vertit, territus rei novitate, excuso gre- mio, in terram dejecit. *Adfabulatio.*

Monet hæc fabula, neminem, quan- tumvis pusillum contemnendum esse.

De Simiis, & Pardali. 8.

IN Maurisia Simiarum est ingens co- pia. Pardalis autem animal est natura Simiis infestissimum, quas tamen viri- bus assequi non potest, nimirum illis in summas arbores subvolantibus. His ita- que dolis in eas utitur. Sternit se supinam sub ramis, ac prorrectis cruribus emori fingit sese. Gaudent eo spectaculo si- miæ considentes in arbore: deinde ubi jam mortuam arbitrantur, unam aliquam emitunt exploraturam, num verè mor- tuus sit hostis. Illa cautim, ac pedeten- tim accedens, ubi nullum videt argu-
O
men-

mentum, Parpale nimirum modis omnibus cadaver imitante, demum audet etiam conscendere. Quod simul ac reliquæ Simiæ conspexerunt, jam deposito omni metu descendunt, & Pardalim omnia ferentem circumsultant. Postremo conculcant insultantes ludibrii causa, donec sentiens illas jam saltando defatigatas, derepentè reviviscens, aliam dentibus, aliam unguibus corripit, dilaniat, ac devorat. *Adfabulatio.*

Hostem simulantem vires deficere, summoperè fugiendum esse.

De Satyro, & Rustico, Aniani Fabula, incereto Auctore interprete.

SAtyrus quidam cum vehementer algeret, hyberno gelu supra modum se viante, à Rustico quodam inductus est in hospitium. Admiratus autem, cur homo inflaret in manus ori admotas, rogavit, cur ita faceret. Is respondit: ut frigidas manus halitus tepore calefaceret. Deinde ubi extracto foco, apposita mensa in plutem fervidam rursùm inflaret, magis etiam admiratus sciscitatus est, quid hoc sibi vellet. Uti plutem, inquit ille, nimium ferventem halitu refrigerem. Tum Satyrus surgens à mensa: Quid ego audio, inquit? Tu eodem ex ore pari-

riter. & calidum, & frigidum efflas? Valer-
bis. Neque enim mihi ratio est cum ejus-
modi homine commune habere hospi-
tium.

Adjabulatio.

Notantur bilingues, qui eundem mo-
dò laudant, modò vituperant.

Fabula ex Lamia Politiiani desumpta.

A Ves olim propè universæ, noc-
tuam adierunt, rogaruntque eam,
ne posthac in ædium cavis nidificaret,
sed in arborum potiùs ramis, atque in-
ter: frondes ibi enim vernari suaviùs.
Quin eidem quercum modò enatam pu-
sillam, tenellamque adhuc ostendebant,
in qua scilicèt molliter, (ut ajebant) &
sedere ipsa aliquandò noctua, & suum
sibi construere nidum posset. At illa fac-
turam se negavit. Quin invicem consi-
lium dedit his, ne arbusculæ illi se cre-
derent: laturam enim quandoquè esse
viscum, pestem videlicèt avium. Con-
tempserunt illæ (ut sunt leve genus, & vo-
laticum) sapientis unius noctuæ consi-
lium. Jam quercus adoleverat, jam va-
tula, jam frondosa erat. Ecce ibi aves illæ
omnes gregatim ramis involitant, lascii-
viunt, subsultant, colludunt, cantillant.
Intereà quercus ea viscum protulerat,
atque in homines animadverterant: im-

plicitæ ergò repentè ibi omnes pariter misellæ, ac frustrà eas sera pœnitentia subiit, quod salubre illud consilium sprevisse. Atque hoc esse ajunt, cur nunc aves omnes, ubi noctuam viderint, frequentes eam quasi salutant, deducunt, sectantur, circumcinunt, circumvolitant. Etenim consilii illius memores admirantur eam nunc, ut sapientem, stipantque densa caterva, ut videlicet ab ea sapere aliquandò discant. Sed, opinor, frustrà, imò verò etiam interdum cum magno ipsarum malo. Nam veteres illæ noctuæ reverà sapientes erant: nunc multæ noctuæ sunt, quæ noctuarum quidem plumas habent, & oculos, & rostrum, sapientiam verò non habent. *Adfabulatio.*

Benè monentis consilia ne spernas, hæc fabula docet.

APOLOGUS DE SECUNDO LIBRO PETRI CRINITI

DE HONESTA DISCIPLINA.

SAta est olim cucurbita juxtà arborum pinum, quæ grandis admodum & ramis patulis extabat. Cucurbita verò cum multis pluviis, atque cæli temperamen-

mento crevisset, lascivire incipit, & ramulos audaciùs porrigere. Jam serpebat in pinum, jam surgere, jam ramos, & frondes involvere audebat, ampliora folia cadentes flores, prægrandia poma, & virgentia ostentans. Itaque tanto fastu, atque insolentia intumuit, ut pinum arborem ausa sit aggredi: et vides, inquit ut te supero, ut amplis foliis, ut virore præsto, & jamjam ad cacumen præsurgo? Tum pinus, quæ senili prudentia, & robore pollebat, nihil mirata est cucurbitæ insolentis audaciam, sed ita ad eam respondit: ego hîc multas hyemes, calores, æstus, variasque calamitates pervici, & adhuc integra consisto. Tu ad primos rigores minùs audaciæ habebis, cum & folia concident, & viror omnis aberit. *Adfabulatio.*

Secundis rebus non esse superbiendum.

FABELLA DE CORBO, ET LUPIS;

Ex Joanne Antonio Campano desumpta.

CORVUS Lupos per ardua montium jurga comitatus, partem sibi prædæ fieri postulat, qui eos secutus nullo tempore destituisset, sociusque fuisset. Repulsus deinde à Lupis tanquàm non eos, sed prædam, cibumque secutus, nec minùs

luporum, si occiderentur, quam cæterorum animalium exta fuisset voraturus.

Adfabulario.

Non quid agamus semper inspiciendum est, sed quo sumus animo, cum agimus.

Altera de partu terræ, ex eodem.

Turgida olim facta tellus, & mirum in modum tumida, magnum aliquod paritura videbatur. Accurrunt finitimi, stupent Agricolaë, terræ partum inter spem, metumque expectant: alii Typhœa illum centimanum, alii montes erupturos putabant. Aperitur terra, prodiit mus & quod miraculo fore omnibus arbitrabatur, id in risum, atque jocum converterunt. *Adfabulatio.*

Non semper credendum promissis magnificis.

Ex Secundo noctium Atticarum Gellii.

Apologus Æsopi Phrygii memoratu non inutilis.

ÆSopus ille è Phrigia fabulator haud immeritò sapiens existimatus est, cum quæ utilia monitu, suasuque erant, non severè, non imperiosè præcepit, & censuit, ut Philosophis mos est: sed festivos, delectabilesque Apologos comentus, res salubriter, ac prospicienter animad-

madversas, in mentes animosque hominum, cū audiendi quadam illecebra induxit: velut hæc ejus Fabula de abiculae nidulo, lepidè, atque jucundè, præmonet spem, fiduciamque rerum, quas efficere quis possit, haud unquā in alio, sed in semetipso habendam. Avicula, inquit, est parva, nomen est Cassita, habitat, nidulaturque in segetibus, id fermè temporis, ut appetat mesis, pullis jamjam plumantibus. Ea Cassita in sementes fortè concesserat tempestiviores: propterea frumentis flavescentibus, pulli etiam tunc involucres erant. Cum igitur ipsa iret cibum pullis quæsitum, monet eos, ut, siquid ibi novæ rei fieret, dicereturve, animadverterent, idque sibi, ubi rediisset, renuntiarent. Dominus postea segetum illarum filium adolescentem vocat: & vides ne, inquit, hæc enatura visse, & manus jam postulare? Idcirco die crastino, ubi primum diluculavit, fac amicos adeas, & roges veniant operamque mutuam dent, & nescem hanc nobis adjuvent. Hac ille, ubi dixit, discessit. Atque ubi rediit Cassita, pulli trepiduli circumstrepere, orareque matrem, ut statim jam properet, atque alium in locum sese asportet, nam dominus, inquiunt,

misit, qui amicos rogaret, uti luce oriente veniant, & metant. Mater jubet eos à metu otiosos esse. Si enim dominus, inquit, messem ad amicos rejecit, crastino seges non metetur, neque necesse est hodie, uti vos auferam. Die igitur postero mater in pabulum volat, dominus, quos rogaverat, opperitur. Sol fervet, & fit nihil, & amici nulli erant. Tùm ille rursum ad filium: amici isti, inquit, magnam in partem cessatores sunt. Quin potius imus, & cognatos, affines, vicinosque nostros oremus, ut adsint cras tempori ad metendum? Itidem hoc pulli pavefacti matri nuntiam. Mater hortatur, ut tum quoque sine metu, ac sine cura sint. Cognatos, affinesque nullos fermè tam esse obsequibiles, ait, ut ad laborem capessendum nihil cunctentur, & statim dicto obediant. Vos modò, inquit, advertite, si modò quid denuò dicetur. Alia luce orta avis in pastum profecta est, cognati, & affines operam, quàm dare rogati sunt, supersedent. Ad postremum igitur dominus filio: Valeant, inquit, amici cum propinquis. Afferes prima luce falces duas, unam egomet mihi, & tu tibi capies alteram, & frumentum nosmetipsi nostris manibus cràs metemus. Id ubi ex

pullis dixisse dominum mater audivit
tempus inquit, est cedendi, & abeundi.
Fiet nunc dubiò procùl, quòd futurum
dixit. In ipso enim vertitur cuja est res,
non alio, undè petitur. Atque ita Cassita
nidum migravit, & seges à domino de-
messa est. Hæc quidem est Æsopi fabula
de amicorum, & propinquorum levi &
inani fiducia. Sed quid aliud sanctiores li-
bri philosophorum monent, quam ut in
nobis tantum ipsis nitamur? Alia autem
omnia, quæ extrà nos, extraque nostrum
animum sunt, neque pro nostris, neque
pro nobis ducamus. Hunc Æsopi Apolo-
gum Qu. Ennius in satyris scitè admo-
dum, & venustè versibus quadratis
composuit, quorum duo postremi isti
sunt, quos haberi cordi, & memoriæ
operæ pretium esse herclè puto:

*Hoc erit tibi argumentum semper in
promptu situm:*

*Ne quid expectes amicos, quod tu possis
per te agere.*

DE ARIONE, ET DELPHINO.

Ex lib. 16. Gellii.

Vetus, & nobilis Arion cantator fidi-
bus fuit. Is loco, & oppido Methy-
meneus terra, atque insula omni Lesbii
fuit.

fuit. Eum Arionem rex Corinthi Perian-
der amicum, amatumque habuit artis
gratia. Is deinde á rege proficiscitur, ter-
ras iuclytas Siciliam, atque Italiam vise-
re. Ubi eò venit, auresque omnium, men-
tesque in utrisque terræ urbibus demul-
sit: in quæstibus istic, & voluptatibus,
amoribusque hominum fuit. Is tùm pos-
teà grandi pecunia, & re bona multa co-
piosus, Corinthum instituit redire. Na-
vem igitur, & nautas, ut notiores, amicio-
resque sibi, Corinthios delegit. Sed eo
Corinthios homine accepto navique in al-
tum provecta, prædæ, pecuniæque cupi-
dos cœpisse consilium de necando Ario-
ne. Tùm illum ibi pernicie intellecta, pe-
cuniam, cæteraque sua, ut haberent, de-
disse, vitam modò sibi ut parcerent, ora-
visse. Nautas precum ejus harum com-
misertos esse illatenus ut, ei necem adfer-
re per viam suis manibus temperarent.
Sed imperavisse, ut jam statim coràm
desiliret præceps in mare. Homo, inquit,
ibi territus spe omni vitæ perdita, id
unum postea oravit, ut priusquàm mor-
tem oppeteret, inducere permitterent
sua sibi indumenta, & fides capere, &
canere carmen casus illius sui consolabi-
le. Feros & immanes nautas prolubium
ta-

tamen audiendi subit. Quod oraverat, impetra. Atque ibi mox de more cinctus, amictus, ornatus, stansque in summæ puppis foro, carmen, quod Orthium dicitur, voce sublatissima cantavit. Ad postrema cantus, cum fidibus, ornatuque omni, sicut stabat, canebatque eiecit sese procûl in profundum. Nautæ haudquaquàm dubitantes, quin periisset, cursum, quem facere cœperant, tenuerunt. Sed novum, & mirum, & pium facinus contigit. Delphinum repente inter undas adnavisse, & dorso super fluctus edito vectavisse, incolûmque eum corpore & ornatu, Tænarum in terram Laconicam devexisse. Tûm Arionem prorsûs ex eo loco Corinthum petivisse, talemque Periandro regi, qualis Delplino vectus fuerat, sese obtulisse, eique rem, sicut acciderat, narravisse. Regem isthæc parùm credidisse Arionem quasi falleret, custodiri jussisse. Nautas requisitos ablegato Arione dissimulantur interrogasse, ac quid audissent iis locis, undè venissent, super Arione. Eos dixisse, hominem, cûm indè irent, in terra Italia fuisse, eumque illic benè agitare, & studiis delectationibusque urbium florere, atque in gratia, pecunia-

que magna fortunatum esse. Tùm inter hæc eorum verba Arionem cum fidibus, & indumentis, cum quibus se in salum ejaculaverat, extitisse. Nautas stupefactos, convictosque ire inficias non quisse.

Adfabulatio.

Documento est hæc fabula, plus alis quandò inveniri in brutis animalibus clementiæ, quàm in his hominibus, qui præter opes nihil habent pensi, præter figuram nihil humanitatis.

I N D E X

FABULARUM OMNIUM,

Quæ in hoc Opusculo continentur.

A

D E Abiete, & Dumo, Fabula	
19. pagin.	222.
Adolescentibus duobus, & Coquo,	
35.	260.
Adolescente, & Cato. 5.	187.
Adolescente, & Hirundine. 72.	287.
Ætiope. 25.	115.
Ægroto, & Medico. 11.	82.

Item

INDEX.

Item fab. 73. 288. Item 27.	202.
Agricola, & Filiis ejus. 4. 74. & 31. 257. & 7.	188.
Agricola, & Canibus. 23. 89. & 12. p. 193. & 30. p.	257.
Agricola, 31.	117.
Agricola, & Pelargo. 43.	266.
Agricola, & Ciconia. 15.	195.
Agno, & Lupo. 4. 187. & 44.	267.
Alite, & Pullis ejus. 21.	223.
Alcedine. 35.	120.
Ansere. 32.	230.
Anseribus, & Gruibus. 11. 106. & 35. p.	206.
Anu, & Ancillis. 31.	204.
Ape, & Jove. 70. 285. Apiario. 34.	119.
Apologus ex Crinito. 316. & ex Mantuano. 23.	200.
Apologus ex Gellio.	318.
Apro, & Asino. 8. 152. Apro, & Rustico. 29.	228.
Aquila. 74. 143. Aquila, & Corni- cula. 10.	154.
Aquila, & Vulpe. 1.	235.
Aquila, & Homine. 17.	248.
Aquila & Corvo. 2. 236. & 18.	197.
Aquila, & Scabrone. 3. 237. Ario- ne, & Delphino. 321. Arundine & Olea. 8.	81.
Asi-	

INDEX.

Asino. 30. 203. & 5. p. 213. Asino & Equo. 21. 90. & 77. p. 293. & 7. p. 189. & 32. p. 205. & 6. p. 312.	
Asino, & Lupo. 12. 83. & 78.	294.
Asino, & Vulpe. 62. & 63.	136.
Asino, & Leone. 16. 109. Asino, & Rana. 63.	136.
Asino silvestri. 60.	135.
Asino, & Corvo. 64.	137.
Asino, & Viatoribus. 4.	311.
Asinis. 61. 135. Asino, & Jove. 75.	291.
Avaro. 10. 106. Avaro, & Invido. 22. pag.	224.
Aucupe. 26. 94. & 51. 272. & 9. p.	190.
Aucupe, & Merula. 29.	96.
Avibus, & Quadrupedibus. 34.	175.

B

D E Bove, & Juvenco. 35.	231.
Bubulco. 73. 142. Buccinato- re. 10. pag.	191.
Butalis. 27.	115.

C

D E Calamo, & Oliva. 37.	261.
Calvo quodam. 33.	99.
Camelo. 67. 139. & 8.	215.
Cancro, & Vulpe. 44.	125.
Canes. 41. 124. Cancris Matre, & Filio. 3.	212.
Cane, & Asino. 13.	157.

Ca-

INDEX.

Cane , & Lanio. 10. 82. & 2.	186.
Cane ad coenam vocato. 16.	247.
Cane, & Leone. 36. 232. Cane & Lupo. 55.	275.
Cane carnes portante. 57.	276.
Cane , & Umbra. 4.	150.
Cane vetulo ab hero contempto. 22.	165.
Cane invido , & Bove. 19.	197.
Cane mordace. 7. 214. Cane , & Ove. 3. p.	186.
Cane , & Gallo. 3.	101.
Carbonario, & Fullone. 17. 87. & 8.	190.
Carbonario , & Lotore. 19.	249.
Cassita. 8. 105. Castore. 27. 94. & 52. p.	272.
Cata , & Venere. 3.	76.
Cata in fceminam mutata. 27.	254.
Cato , & Gallo. 7.	241.
Cerva. 13. 107. Cerva, & Leone. 14.	108.
Cervo , & Leone. 42.	265.
Cervo. 36. 176. Cervo, & Ove. 25.	167.
Cervo, & Bobus, 42.	180.
Cerva , & Vite. 15.	108.
Cicada , & Formica. 33.	230.
Citharædo. 45. 126. Cochleæ. 28.	116.
Columba , & Cornice. 70.	140.
Columba. 69.	140.
Columbis , & eorum rege Acci- pitre. 18.	162.

Cor-

INDEX.

Cornice , & Cane. 48.	182.
Cornice , & Corvo. 47.	127.
Cornice , & Ove. 20.	198.
Cornice , & Urna. 24.	225.
Corvo , & Serpente. 49.	129.
Corvo , & Vulpecula. 11.	155.
Corvo , & Lupis. 2.	317.
Corvo , & Vulpe. 54.	274.
Corvo ægrotante. 56.	276.
Culice, & Leone. 78. 145. Cycno,	
24.	114.

D

D E Divite. 71.	141.
Duabus Ollis. 11.	217.
Duobus Gallis inter se certantibus	
66.	282.
Duobus Adolescentibus. 6. p. 79.	
& 1. p.	185.
Duobus Amicis, & Urso. 7. p. 80.	
& 34. p. 260. & 9. p.	215.
Duobus Inimicis. 36.	261.

E

D E Equite calvo. 10.	216.
Equo , & Asino. 33.	173.
Equo , & Cervo. 45.	183.
Equo , & Leone. 32.	179.

F

D E Fabro , & Cane. 47.	269.
Filio , & Matre. 31.	97.

Fi-

INDEX.

Filio , & Patre. 32.	98.
Formica. 57. p. 133. & 68. p.	284.
Formica & Columba. 25.	201.
Formica, & Cicada. 3. 210. & 99. p.	307.
Fure. 46.	127.
Fure , & Cane. 29.	193.

G

D E Gallina , & Vulpe. 82.	296.
Gallina auripara. 76.	144.
Gallo gallinaceo. 1.	147.
Gallo , & Cato. 16.	196.
Gallina , & Hirundine. 66.	138.
Graculo. 29.	170.
Gallis, & perdice. 15. 85. & 13. p.	245.

H

D E Hinnulo. 9.	105.
Hædo, & Lupo. 43. 125. & 24. p. 167. & 29. f.	203.
Hirundine, & aliis Aviculis. 16.	160.
Hirundine , & Cornice. 26.	115.
Homine , & Apolline. 19.	88.
Homine glorioso. 18.	88.
Homine , & Satyro. 22.	91.
Homine , & ligneo Deo. 15.	246.
Homine à cane morso. 33.	259.

I

D E Jove. 53. 131. & 54. 132. & 95. pag.	304.
Jove , & Corvo. 45.	267.

INDEX.

Jove , & Simia. 36.	207.
Impossibilia promittens.	100.

L

D E Lamia Politiani.	315.
Leæna , & Vulpe. 63.	280.
Leone , & Homine. 84.	297.
Leone , & quibusdam aliis. 5.	151.
Leone , & Mure. 14.	158.
Leone , & Vulpecula. 43.	181.
Leone, & Rana. 24. 201. & 58. p.	277.
Leone, & aliis. 28. 202. Leone, & Lupo. 22.	110.
Leo , & Ursus. 4.	102.
Leone senectute confecto. 12.	156.
Leone , & Capella. 23.	225.
Leone , & Venatore. 25.	ibid.
Leone, & Tauro. 4. 210. & 60. p.	278.
Leone, & Capra. 33.	206.
Leone sene. 59.	277.
Leone , Asino , & Vulpe. 61.	279.
Leone cujusdam rustici filiam amante. 62.	ibid.
Leporibus. 56.	132.
Leporibus , & Ranis. 76.	292.
Lepore , & Testudine. 88.	300.
Leporibus inaniter timentibus. 23.	166.
Lignatore quodam. 74.	289.
Lupo, & Grue. 6. 151. & 64. pag.	281.
Lupo , & Vetula. 77.	144.

Lu-

INDEX.

Lupo, & Agno. 2.	148. & 65. p.	281.
Lupo, & Vulpe. 35.		175.
Lupo, & Sacula. 20.		164.
Lupis, & Ovibus. 38.		178.
Lupo, & Capite picto. 28.		169.
Lupo, & Cane. 11.		192.
Lupo, & Ovibus. 55.		129.

M

D E Marito, & Uxore. 42.		124.
Medico, & Ægroto. 50.		271.
Membris, & Ventre. 40. p.	179. &	
ex T. Liv.		308.
Mercurio. 52.		131.
Mercurio, & Statuario. 39.		122.
Mercurio, & Tyresia. 40.		223.
Milvo ægroto. 15.		159.
Monedula. 51.		130.
Monedula, & Columba. 50.		129.
Mula quadam. 48.		270.
Mulier, & Vir ebrius. 23.		113.
Mulier, & Ancillis. 29.		116.
Mulier, & Gallina. 5. p.	78. & 32.	
p. 258. & 79. p.		294.
Muliere venefica. 30.		117.
Muliere, & Medico. 29.		256.
Mure Urbano, & Mure Rustico. 9.		153.
Muribus, & Cato. 40.		263.
Mure, & Rana. 3.		149.
Muscis. 38.		122.

Mus-

INDEX.

Musca, & Formica. 30.	171.
Mustela, & Muribus. 22.	199.
Musca. 71.	286.

N	N
Utrice, & Lupo. 1.	211.

O	
D E Olitore, & Cane. 17.	109.
Opilione, & Agricolis. 17.	196.

P	
D E Pardo, & Vulpecula. 38.	233.
Partu montium. 21.	164.

Partu terræ.	318.
--------------	------

Pastore, & Mari. 13. p. 84. & 91. p.	302.
--------------------------------------	------

Pastore, & Lupo. 21.	111.
----------------------	------

Pastore. 72.	141.
--------------	------

Pavone, & Luscinia. 21.	198.
-------------------------	------

Pavone, & Pica. 26.	202.
---------------------	------

Pavone, & Grue. 15.	219.
---------------------	------

Pavone, & monedula. 6.	103.
------------------------	------

Perdice, & Gallis. 15. p. 85. & 13. p.	245.
--	------

Philomela, & Accipitre. 4.	238.
----------------------------	------

Piscatore, & Pisciculo, 20. p. 222.	
-------------------------------------	--

& 2. p.	209.
---------	------

Piscatore, & Smaride pisciculo. 9.	242.
------------------------------------	------

Piscatore, & Cinaride. 20.	89.
----------------------------	-----

Piscatore quodam. 21.	250.
-----------------------	------

Piscatore. 36.	120.
----------------	------

Piscatoribus quibusdam. 22. pag.	
----------------------------------	--

251. & 5. p. 311. & 25. p.	252.
----------------------------	------

Pis-

INDEX.

Piscibus. 37.	233.
Piscatoribus. 3.	310.
Puero , & Fure. 26.	226.
Puero oves pascente. 53.	273.
Puero quodam fure. 90.	301.
Puero , & Scorpione. 86.	298.
Puero , & Fortuna. 39.	262.
Pulice. 97.	306.
Pulice , & Homine. 98.	Idem.
Punica , & Malo arboribus. 92.	303.

Q

D E Quercu, & arundine. 1, p.	
208. & 16. p.	220.
Quodam admorso á Cane. 24.	92.

R

D E Rana. 2. p. 101. & 33. p.	119.
Rana, & Bove. 31.	172.
Ranis Regem petentibus. 26.	253.
Ranis, & earum Rege. 17.	161.
Rana, & Vulpe. 6. p. 214. & 80.	
pag.	295.
Rege , & Simiis. 3.	310.
Rustico , & Colubro. 7.	152.
Rustico , & Juvenco. 27.	226.
Rustico , & Fortuna. 12.	117.
Rustico , & Hercule. 31.	229.
Rustico , & Angue. 26.	168.

S

D E Satyro , & Rustico.	314.
Sa-	

INDEX.

Satyro , & Viatore. 28.	227.
Salice , & Securi. 89.	300.
Scarabæo , & Aquila. 7.	312.
Sene Mortem vocante. 28.	255.
Serpente , & Agricola. 81.	295.
Serpente. 68.	139.
Serpente , & Cancro. 20.	111.
Silva , & Rustico. 39.	179.
Simia. 96.	305.
Simiis , & Pardale. 8.	313.
Simia , & Vulpe. 41. 264. & Vul-	
pecula. 41. p.	180.
Simia , & ejus Prole. 14.	218.
Simia , & Delphinis. 37.	121.
Simia , & duobus ejus Natis. 34.	231.
Singulari , & Vulpe. 7.	104.
Sole , & Aquilone. 4.	213.
Sue , & Cane. 18. p. 110. & 19. pag.	111.

T

D E Talpa , & Matre. 93.	303.
Tauris , & Leone. 18.	221.
Tauro , & Mure. 30.	228.
Tauro , & Capro. 13.	107.
Testudine , & Aquila. 12. & 2.	212.
Trigride , & Vulpe. 17.	221.
Tubicine. 9. 81. & 46.	268.
Thynno , & Delphino. 25. p. 93.	
& 49. p.	270.

INDEX.

V

D E Vate quodam. 67.	283.
Vaticinatore. 28.	95.
Venatore , & Perdice. 87.	299.
Verme & Vulpe. 75.	143.
Vespertilione, Rubo, & Mergo. 5.	102.
Vespertilione, & Mustella. 58.	133.
Vespis, Perdicibus, & Agricola. 94.	304.
Viatore. 59. p. 131. & 83.	296.
Viatore , & Jove. 30.	97.
Viatoribus. 32.	118.
Vipera, & Lima. 37.	177.
Viro inope , & Infirmo. 23.	251.
Viro , & Uxoribus. 100.	307.
Viro , & Agricola. 18.	348.
Vitulo , & Cerva. 69.	285.
Vitula , & Bove. 38.	262.
Vulpe quadam. 85.	298.
Vulpe , & Fele. 2.	309.
Vulpe , & Rubo. 10.	243.
Vulpe, & Leone. 14. p. 85. & 13.	
p. 194. & 6. p.	240.
Vulpe , & Pardale. 1.	309.
Vulpecula , & Mustella. 44.	182.
Vulpecula , & Ciconia. 27.	169.
Vulpe, & Pardo. 2. p. 73. & 24. p.	252.
Vulpe , & Crocodilo. 11.	243.
Vulpe , & Venatoribus. 12.	244.
Vulpe, & Larva. 14.	246.

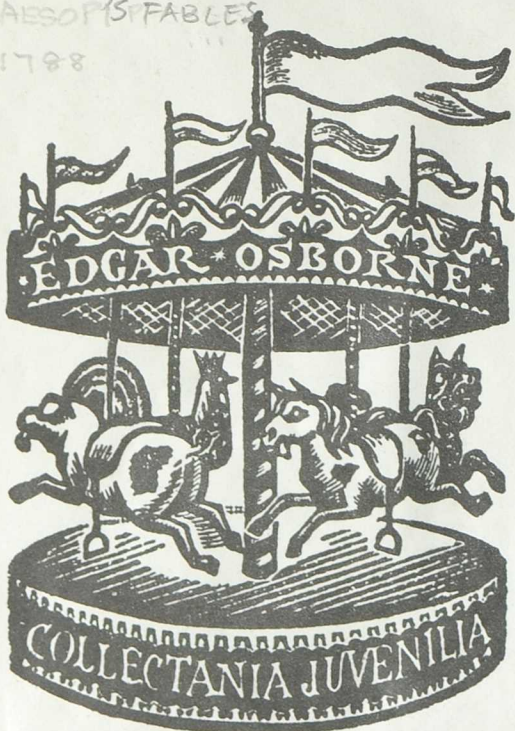
Vul-

INDEX.

Vulpe sine cauda. 8.	242.
Vulpe esuriente. 20.	250.
Vulpe, & Trago. 5.	239.
Vulpe, & Aquila. 14.	194.
Vulpe, & Capro. 1.	75.
Vulpe, & Capite quodam. 16.	83.
Vulture, & aliis Avibus. 34.	206.

FINIS.

ACTIO
AESOPIS FABLES
1788

37131 053 590 741

